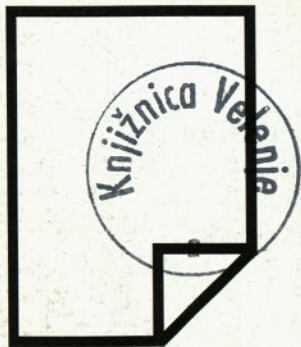

List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

LETO XVIII
ŠT. 2
28. FEBRUAR 2011
1,60 EUR

ISSN 1581-8373

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

Poštšina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

Na Smrekovcu je res lepo

Na podlagi tretjega odstavka 3. točke 39. člena v zvezi s petim odstavkom 62. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10 in 106/10 – popr.) in 43. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odločba US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08 in 108/09) Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor in Ministrstvo za promet, Direktorat za ceste s tem

JAVNIM NAZNANILOM

obveščata javnost o javni razgrnitvi osnutka državnega prostorskega načrta za državno cesto od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug in okoljskega poročila

I.

Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za promet naznanjata javno razgrnitev:

- Osnutka državnega prostorskega načrta za državno cesto od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug, ki ga je pod številko naloge: 6780, februar 2011, izdelal Ljubljanski urbanistični zavod, d.d. (v nadaljnjem besedilu: osnutek državnega prostorskega načrta);
- Povzetka za javnost;
- Okoljskega poročila za DPN za državno cesto med AC A1 in R Avstrijo;
- Dodatka za varovana območja v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja;
- Okoljskega poročila za gradnjo državne ceste od priključka Slovenj Gradec jug do priključka Velenje jug;
- Dodatka za varovana območja v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja;
- ostalih strokovnih podlag, na katerih temeljijo rešitve osnutka državnega prostorskega načrta.

II.

Gradivo iz prejšnje točke bo od 10. marca 2011 do 15. aprila 2011 javno razgrnjeno:

- na Ministrstvu za okolje in prostor, Direktorat za prostor, Dunajska cesta 21, Ljubljana,
- na Ministrstvu za promet, Direktorat za ceste, Langusova 4, Ljubljana,
- v prostorih Mestne občine Velenje, Titov trg 1, Velenje,
- v prostorih Mestne občine Slovenj Gradec, avla, Šolska ulica 5, Slovenj Gradec,
- v prostorih Občine Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj.

Gradivo iz prve do tretje alineje prejšnje točke bo v obdobju iz prejšnjega odstavka javno razgrnjeno tudi v digitalni obliki na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor: http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/javne_razgrnitve/ in na spletnih straneh Ministrstva za promet.

III.

Javne obravnave bodo potekale:

- 31. 3. 2011 s pričetkom ob 18.30 v Kulturnem domu v Slovenj Gradcu, Francetova 5, Slovenj Gradec,
- 6. 4. 2011 s pričetkom ob 16.00 v veliki sejni sobi Občine Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj,
- 6. 4. 2011 s pričetkom ob 18.30 v Hotelu Paka, Rudarska c. 1, Velenje.

IV.

V okviru javne razgrnitve ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na osnutek državnega prostorskega načrta in okoljsko poročilo. Pripombe in predlogi se lahko do 15. aprila 2011 dajo pisno na mestih javne razgrnitve kot zapis v knjigo pripomb in predlogov, lahko se pošljejo na naslov: Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, Ljubljana, oziroma na elektronski naslov gp.mop@gov.si, ali na naslov: Ministrstvo za promet, Direktorat za ceste, Langusova 4, Ljubljana, oziroma na elektronski naslov gp.mzp@gov.si, pri čemer se v rubriki »zadeva« navedejo ključne besede »DPN Velenje – Slovenj Gradec«.

Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za promet bosta v roku 60 dni preučila pripombe in predloge javnosti in do njih zavzela stališče; Ministrstvo za okolje in prostor jih bo objavilo na spletni strani: http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/prostorski_nacrti/drzavni_prostorski_nacrti/vpogled_v_postopke_priprave_drzavnih_prostorskih_aktov/; Ministrstvo za okolje in prostor jih bo tudi posredovalo Mestni občini Velenje, Mestni občini Slovenj Gradec in Občini Šoštanj.

Šteje se, da je pri dajanju pripomb in predlogov z navedbo imena in priimka ali drugih osebnih podatkov dan pristanek za objavo teh podatkov v stališču, ki bo objavljeno na zgoraj navedeni spletni strani in posredovano navedenim občinam. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavijo njihova imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

dr. Mitja PAVLIHA
GENERALNI DIREKTOR
DIREKTORATA ZA PROSTOR

David POLUTNIK
GENERALNI DIREKTOR
DIREKTORATA ZA CESTE

**Revija za kulturna in druga
vprašanja občine Šoštanj in
širše.**

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanj Darko
Menih, župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

*Vse sodelavce prosimo, da
prispevke za LIST št. 3 (marec
2011), pošljete najkasneje do 15.
marca 2011 na elektronski naslov:
revija.list@gmail.com*

Naša občina	4
Naša občina - drsališče	6
Sporočila za javnost	8
UE Velenje - krajevni urad Šoštanj	9
Premogovnik Velenje	10
Dogodki in ljudje	12
Intervju	16
Zimzelen	19
Napovednik	20
Podoba kulture	22
Portret	30
Zapisani (v) glasbi	32
Iz/beremo	33
Starine iz Šaleške doline	34
Iz prejšnjega stoletja	35
Urejanje prostora	36
Varovanje okolja	37
Šport in rekreacija	38
Fotoreportaža: Šola poje - Šoštanj poje	40
Vrtec	42

Foto: Tomaž Sinigajda

Sporočila Občine Šoštanj

Sprejet proračun za leto 2011

V ponedeljek, 7. februarja 2011, so svetniki Občine Šoštanj na svoji 4. redni seji brez pripomb sprejeli proračun Občine Šoštanj za leto 2011. Proračun za leto 2011 je bil sprejet v višini 15.196.411 EUR. V celoti je proračun objavljen na spletni strani www.sostanj.si.

Svetniki so sprejeli še načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem Občine Šoštanj za leto 2011, spremenili so Odloka o prostorskih ureditvenih pogojih za območje Topolšice, Raven in Gaberk, in sicer na podlagi individualnih pobud občanov, pobud občine, na področju Gaberk pa tudi na podlagi Uredbe, ki varuje zemljišča za 3. razvojno os.

Tri točke dnevnega reda so bile povezane s Komunalnim podjetjem Velenje. Tako so svetniki sprejeli spremembe in dopolnitve osnutka Odloka o preoblikovanju Komunalnega podjetja Velenje in potrdili program odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske vode ter program oskrbe s pitno vodo – oba za leto 2011.

Med pobudami je svetnica Vilma Fece izpostavila zmanjšan obseg uradnih ur na Krajevnem uradu Upravne enote Velenje v Šoštanju, s čimer se šoštanjski svetniki ne strinjajo.

Župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih je svetnike seznanil, da je v zvezi s tem postavil tudi poslansko vprašanje ministrici za javno upravo, v katerem je med drugim opozoril tudi na

prihod številnih tujcev v Šoštanj ob izgradnji bloka 6 TEŠ. Ministrica Irma Pavlinič Krebs je odgovorila, da je javna uprava prisiljena varčevati na vseh področjih, zaradi česar je najverjetneje prišlo do zmanjšanja števila uradnih ur v krajevnem uradu Šoštanj. Načelniki upravnih enot so pri razporejanju uradnih ur v krajevnih uradih samostojni, odločajo pa se na podlagi števila uradnih zadev, ki jih uradnik v določenem času dobi v reševanje. Kriterij glede dostopnosti do krajevnih uradov pa je tudi deprivilegiranost prebivalstva, oddaljenost od urbanih središč in podobno. Praksa je pokazala, da kjer načelniki ne dosežejo soglasja z lokalno skupnostjo, krajevni urad ni bil ukinjen, zato je ministrica prepričana, da bo mogoč ustrezen dogovor z Upravno enoto Velenje, s katerim bodo občani zadovoljni.

Svetniki so nato sprejeli sklep, da Občina Šoštanj od Upravne enote Velenje zahteva, da zagotovi uradne ure v Krajevnem uradu Šoštanj v obsegu, v kakršnem so bile pred spremembo (1. 2. 2011). Svetniki so tudi soglašali, da občina na naslednjo sejo povabi načelnika UE Velenje, da pojasni vzroke za zmanjšano število uradnih ur v Šoštanju.

V Šoštanju je začel delovati Krajevni urad septembra 2001, odprt za stranke pa je bil vsak ponedeljek, torek, sredo in petek. S 1. februarjem 2011 je UE Velenje obseg uradnih ur v Šoštanju zmanjšala na zgolj dva dni v tednu, in sicer ponedeljek in sredo.

Občina Šoštanj nudi Upravni enoti Velenje za delovanje Krajevnega urada Šoštanj brezplačno uporabo prostorov, občina tudi zagotavlja varovanje teh prostorov in krije nekatere druge stroške (komunala, elektrika, čiščenje).

Občina Šoštanj na MOP oddala 12 elaboratov za prav toliko plazov

Občini Šoštanj v zadnjih letih vreme ne prizanaša.

Precejšnje neurje je občino Šoštanj prizadelo med drugim septembra 2010, ko so se sprožili številni plazovi v celotni občini. Občina Šoštanj je v sodelovanju z geologom pripravila poročila in predloge sanacije za odpravo posledic tega neurja. Pripravili smo 12 elaboratov za sanacijo večjih plazov (poleg teh so se zaradi neurja septembra 2010 sprožili tudi številni manjši plazovi) v različnih krajih po občini (Topolšica, Ravne, Bele Vode, Penk, Skorno in Pohrastnik). Gre za 12 poškodovanih objektov gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena (lokalne in gozdne ceste, javne poti, vodovodi...).

Občina Šoštanj je elaborate poslala na Ministrstvo za okolje in prostor, sektor za odpravo naravnih nesreč, ki bo prevzelo financiranje teh plazov.

Projektantski predračun za sanacijo teh plazov znaša skupaj z DDV dobrih 760 tisoč evrov.

Spomnimo, da je neurje izjemno prizadelo Lokovico julija leta 2009, ko so se sprožili številni plazovi. Občina Šoštanj je dala izdelati program sanacije teh plazov, ki mu tudi sledi, tako je bilo v letu 2010 saniranih osem manjših plazov, zaključuje pa se tudi sanacija treh največjih plazov v Lokovici. Ti plazovi so sanirani do te mere, da so stabilni, potrebno pa je še nasuti in planirati zemljišče, zasaditi travo..., k čemur bomo pristopili, ko bo vreme to omogočalo. Javno naročilo za sanacijo teh plazov je izvedla Občina Šoštanj, financiralo pa jih je Ministrstvo za okolje in prostor, in sicer v višini 358.353 EUR. Ta sredstva je občina že prejela v letu 2010.

Razpis za sofinanciranje letnih programov športa

Občina Šoštanj je na spletnih straneh www.sostanj.si objavila javni razpis za sofinanciranje letnih programov športa. Rok za oddajo prijav je 15. marec 2011 do 12. ure.

Na razpis se lahko prijavijo športna društva in klubi, ki imajo sedež v občini Šoštanj in delujejo na njenem področju že vsaj dve leti. V preteklih letih se je na razpis prijavilo nekaj več kot dvajset klubov oz. društev, v občini

Šoštanj pa je registriranih kar 41 športnih društev. Prijavitelji se prijavijo za pridobitev sredstev v desetih različnih programih, v občinskem proračunu pa je sofinanciranje letnih programov športa namenjenih 74.450 EUR.

Vse prispеле prijave bo ocenila Komisija za vodenje javnega razpisa za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj, ki jo je imenoval župan Darko Menih.

Na podlagi 10. člena Zakona o športu (Uradni list RS, št. 22/98), 7. točke Nacionalnega programa športa v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 24/00, 31/00), Pravilnika za sofinanciranje športa v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 10/07-UPB1, 10/10, 15/10), Odloka o proračunu Občine Šoštanj za leto 2011 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 1/11) in Letnega programa športa Občine Šoštanj v letu 2011 (Uradni list Občine Šoštanj, št. 1/11) Občina Šoštanj objavlja

JAVNI RAZPIS za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj za leto 2011

I. Za sofinanciranje športnih programov iz občinskega proračuna lahko kandidirajo naslednji izvajalci športnih programov:

- športna društva, ki opravljajo športno dejavnost na področju Občine Šoštanj,
- zveze športnih društev, ki jih ustanovijo športna društva in imajo sedeže na območju Občine Šoštanj,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, ki so na podlagi zakonskih predpisov registrirane za opravljanje dejavnosti na področju športa, s sedežem v Občini Šoštanj.

Športna društva in njihova združenja imajo pod enakimi pogoji prednost pri izvajanju nacionalnega programa.

V skladu s sprejetim proračunom in letnim programom športa Občine Šoštanj za leto 2011 so sredstva za šport v odstotkih v občinskem proračunu za leto 2011 naslednja, skupna sredstva za programe športa so 74.450,00 EUR:

Pro-gram	Proračunska postavka	Namen	Proračun 2011 v %
	1805	ŠPORT IN PROSTOČASNE DEJAVNOSTI	
	18059001	Programi športa	100,00
1	18051001	Športna vzgoja otrok, mladine in študentov	20,15
2	18051002	Športna rekreacija	8,06
3	18051003	Kakovostni šport	47,01
5	18051004	Šport invalidov	0,40
6	18051005	Izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov	3,69
7	18051006	Založniška dejavnost	0,67
9	18051017	Spremljanje pripravljenosti športnikov in svetovanje treninga	2,69
10	18051007	Velike mednarodne, državne, medobčinske in občinske športne prireditve	6,72
11	18051008	Informacijski sistem na področju športa	1,21
12	18051009	Delovanje društev in športne zveze	9,40

Zato se s tem razpisom razpisuje sofinanciranje za naslednje vsebine po nacionalnem programu športa v RS:

- 1 – Športna vzgoja otrok, mladine in študentov,
- 2 – Športna rekreacija,
- 3 – Kakovostni šport,
- 4 – Šport invalidov,
- 5 – Izobraževanje, usposabljanje in spopolnjevanje strokovnih kadrov,
- 6 – Založniška dejavnost,
- 7 – Spremljanje pripravljenosti športnikov in svetovanje treninga,
- 8 – Velike mednarodne, državne, medobčinske in občinske športne prireditve,
- 9 – Informacijski sistem na področju športa,
- 10 – Delovanje društev in športnih zvez.

II. Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji na javni razpis:

1. da imajo sedež v občini Šoštanj,
2. da aktivno delujejo vsaj dve leti na področju občine Šoštanj,
3. da so registrirani v skladu z zakonom,
4. da imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za realizacijo načrtovanih športnih aktivnosti,
5. da imajo urejeno evidenco o registriranih tekmovalcih (velja za izvajalce kakovostnega športa), članstvu ter plačani članarini (velja za športna društva in športne zveze) in ostalo dokumentacijo, kot to določa zakon o društvih,
6. redno dostavljajo občini programe dejavnosti s področja športa, podatke o članstvu, poročila o realizaciji programov in doseženih rezultatih, kopijo zaključnega računa ter druge zahtevane podatke,
7. da nimajo narave vojaških bojov in podobno,
8. izpolnjujejo ostale pogoje v skladu s kriteriji za sofinanciranje programov.

Posamezni izvajalci športnih programov lahko s svojimi programi za proračunska sredstva lokalne skupnosti po posameznih vsebinah kandidirajo na posameznemu razpisu le enkrat.

III. Izbrane programe bomo sofinancirali na podlagi Pravilnika za sofinanciranje letnih programov športa v Občini Šoštanj (Uradni list Občine Šoštanj, št. 10/07-UPB1, 10/10, 15/10) in na podlagi sklenjene pogodbe o sofinanciranju športnih programov med Občino Šoštanj in izvajalcem.

IV. Rok za predložitev prijav in način predložitve: rok za prijavo programov je do torka, 15. marca 2011, do 12. ure. Prijave na enotnih obrazcih pošljite v zaprti kuverti na naslov: Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, s pripisom »javni razpis – Sofinanciranje LPŠ v Občini Šoštanj za leto 2011«. Prijav, poslanih po roku, ne bomo upoštevali.

Enotne obrazce za prijavo in ostalo razpisno dokumentacijo dobite v tajništvu župana, Občina Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj in na spletnih straneh Občine Šoštanj: <http://www.sostanj.si>.

Prijava mora biti dana na obrazcih naročnika. **Obrazci morajo biti v celoti izpolnjeni; ne pozabite na obvezne priloge (na dnu vsakega obrazca je navedena obvezna priloga, ki spada k posameznemu obrazcu)! Obvezne del priloge so tudi poročila in dokazila o izvedenih športnih programih za leto 2010 za vse, ki poročil še niso oddali (tudi na predpisanih obrazcih).**

K obrazcem za prijavo priložite kopijo bilance stanja za leto 2010 in druge zahtevane priloge. Vsi, ki bodo oddali nepopolne vloge, bodo pozvani k dopolnitvi.

V primeru nejasnosti se predhodno obrnite na kontaktno osebo Občine Šoštanj.

Občina Šoštanj bo sofinancirala programe v skupni višini največ 80% zneska prihodkov posameznega društva iz leta 2010, ki so razvidni iz priloženih dokumentov.

Kontaktna oseba je Nina Rehar, tel. št. 03 / 898 43 16, e-naslov: nina.rehar@sostanj.si.

Vrednotenje prijav bo izvedla Komisija za šport, ki jo je imenoval župan Občine Šoštanj, v sestavi Janko Zacirkovnik (predsednik), Bernardka Bolha, Aleksander Kavčnik, Slobodan Knežević, Janez Kugonič, Polonca Menih, Tjaša Rehar.

Poročilo o vrednotenju športnih programov za posamezno leto s sklepom potrdi župan Občine Šoštanj. Prijavitelji bodo o dodeljenih sredstvih obveščeni predvidoma do 30. aprila 2010.

V. Z izbranimi izvajalci bodo sklenjene pogodbe o sofinanciranju športnih programov.

Številka: 671-2/2011-2
Datum: Šoštanj, 9. februar 2011

Darko Menih, prof., l. r.
Župan Občine Šoštanj

Naša občina - DRŠALIŠČE

Nuša Derenda pela in drsala na šoštanjskem drsališču

V petek 18. februarja je Občina Šoštanj organizirala še zadnji koncert na šoštanjskem drsališču v letošnji zimi. Na rokometnem igrišču ob drsališču je zapela odlična slovenska pevka Nuša Derenda, ki je s svojim glasom navdušila. Zapela je številne svoje uspešnice, nekaj znanih domačih in tujih evrovizijskih skladb, nekaj simpatičnih otroških pesmi ter tako poskrbela za številne različne okuse.

Žal je tokrat prišlo nekoliko manj ljudi, a so bili ti odlično razporejeni, saj je simpatična pevka večji del svojega programa odpela kar na drsalkah, vodila 'kačo' in se kar med petjem pomešala med ostale drsalce, kar so Šoštanjčani navdušeno pozdravili.

Še tretjič letos smo bili priča tudi izvrstnim drsalcem skupine Lucky lookers on ice. Potem ko so sami prikazali nekaj odličnih figur umetnostnega drsanja, so na led povabili še Šoštanjčane. Bivši olimpijec Luka Klasinc jih je hitro naučil nekaj drsalnih korakov in tako je zaživela prva šoštanjka drsalna skupina – dovolj dobro usklajena, da so tudi njim gledalci ob drsališču namenili velik aplavz.

Prijeten popoldan se je zaključil z degustacijo golaža za vse obiskovalce, ki je bil izjemno okusen in se je ob mrzlem zimskem večeru še kako prilegel.

Drsališče 2010/2011

Sicer pa se z marcem v Šoštanju zaključuje že četrta drsalna sezona.

Decembra leta 2007, ko je drsališče prvič odprlo svoja vrata, smo na občini upali, da se bodo otroci radi drsali, da bodo prihajali in preživljali svoj prosti čas na prostem – športno in rekreativno. Naše želje so se povsem uresničile – še več, naša pričakovanja so bila presežena.

Ne samo da na drsališče radi prihajajo otroci, drsajo radi tudi odrasli. Tako je bilo tudi letos. Gre namreč za prijetno obliko rekreacije, ki jo lahko vsakdo prilagodi svojim sposobnostim. Nič ni narobe, če kar malo hodiš ob ograji, dokler korak ni bolj stabilen. Ko pa je že zelo stabilen, lahko delaš enojne, dvojne, trojne skoke...

Tudi teh pravih drsalnih skokov smo letos nekaj videli, in sicer na treh drsalnih revijah, ki so jih pripravili člani skupine **Lucky lookers on ice**. Vodi jih izvrsten umetnostni drsalec Luka Klasinc, sam udeleženec olimpijskih iger v Albertvillu. Te drsalne revije so praviloma pravi spektakli – sproščeni, zabavni, predvsem pa zelo kvalitetni.

Na zadnji reviji, ki so jo pripravili v februarju, so se jim na ledu pridružili tudi Šoštanjčani in so tako z nekaj preprostimi figurami (precej dobro usklajeni) oblikovali prvo šoštanjko drsalno skupino.

Prireditve – za vsakogar nekaj

Drsališče v Šoštanju ni zgolj ledena ploskev s pravim ledom, ki bi privabljala samo drsalce. Na odru ob drsališču občina organizira več zanimivih prireditev, na katerih vsakdo najde kaj zase, največ pa je namenjenih otrokom. V letošnji sezoni je občina organizirala štiri koncerte s pestro dodatno ponudbo.

Za uvod v drsalno sezono so za žur poskrbeli popularni **Čuki**. Kljub dežju se je zbralo precejšnje število ljudi, Čuki pa s sproščenostjo in dobro voljo niti letos niso razočarali, tako da so se obiskovalci, predvsem otroci, izvrstno zabavali.

Prav otrokom je bil namenjen tudi obisk **'Snežne vile' Damjane Golavšek**, s katero so skupaj pričarali sneg, z njo so tudi plesali in peli.

Občina Šoštanj je ob drsališču priredila **božično-novoletni sejem**, na katerem so bili na voljo novoletni okraski in kar nekaj idej za božična ali novoletna darila – igrače za otroke, različni aranžmaji, poslikane škatlice, nakit, svečniki..., otroke pa je privabila tudi sladkorna pena in baloni.

Malo pred božičem so obiskovalce drsališča ogreli **Tapravi faloti**. Ta domači ansambel je iz leta v leto bolj priljubljen, navdušili pa so tako z domačimi kot tudi zabavnimi skladbami.

Otroci so se po njihovem nastopu še posebej razveselili **Božička**, ki se je ustavil tudi v Šoštanju, pozdravil otroke in jim razdelil nekaj sladkarij.

Dobro teden pred zaključkom letošnje drsalne sezone pa je doobra ogrela obiskovalce drsališča še odlična popularna pevka **Nuša Derenda**, ki je s svojim glasom in preprostim, ljudskim pristopom navdušila. Zapela je številne svoje uspešnice, nekaj znanih domačih in tujih evrovizijskih skladb, nekaj simpatičnih otroških pesmi ter tako poskrbela za številne različne okuse.

Žal je tokrat prišlo nekoliko manj ljudi, a so bili ti odlično razporejeni, saj je simpatična pevka večji del svojega programa odpela kar na drsalkah, vodila 'kačo' in se kar med petjem pomešala med ostale drsalce, kar so Šoštanjčani navdušeno pozdravili.

Šola drsanja, animacije, ledene igre, hokej...

Ena izmed stvari, ki daje šoštanjškemu drsališču še posebno dodano vrednost so animacije, ki potekajo trikrat tedensko. Gre za vodene zabave na ledu in šole drsanja za začetnike. Prvi koraki na ledu so bili za številne šoštanjke otroke ob **vaditeljih drsanja** veliko bolj enostavni in tudi zabavni. Animatorji so znali poskrbeti tudi za red na drsališču, ki so se ga obiskovalci držali, tudi ko animacije niso potekale. Tudi zaradi tega je bilo letos na drsališču res zelo malo poškodb.

V času božično-novoletnih in zimskih počitnic so animacije potekale vsak dopoldan, tako da so otroci med počitnicami lahko ob organizirani vadbi preživljali dneve na ledu.

Večeri so bili rezervirani za hokejski klub Šoštanj. Uradno Šoštanj (še) nima svojega hokejskega kluba, a z drsališčem je tudi ta športna disciplina zaživela tudi v naši občini.

Brez pomoči ne bi uspeli

Občina Šoštanj drsališča in vseh aktivnosti, ki se odvijajo na njem, nikakor ne bi uspela zagotoviti brez pomoči. **Vsem, ki so kakorkoli – finančno ali kako drugače – pomagali pri izvedbi letošnjega drsališča, se Občina Šoštanj iskreno zahvaljuje.**

Prepričani smo, da gre za dobro naložena sredstva, saj je drsališče na rokometnem igrišču v Šoštanju res postalo priljubljeno zbirališče – tako starih kot mladih. Eni se srečujejo na ledu, drugi ob njem spijejo lonček čaja, vroče čokolade ali česa tretjega. Drsališče je s tem tudi točka medgeneracijskega povezovanja.

Drsanje in vse ostale aktivnosti na drsališču so vsako leto brezplačne, zato je praktično nemogoče natančno prešteti število obiskovalcev, obisk je vsa leta podoben – ocenjujemo, da na sezono drsališče obišče več kot 10.000 obiskovalcev. Na drsališču rade organizirajo športne dneve tudi osnovne šole – prihajajo iz Velenja, Mislinje, Nazarij, Mozirja in še kod – letos so tako na drsališču v Šoštanju organizirali 13 športnih dni – za osnovne in nekaj tudi za srednje šole.

*Tjaša Rehar, univ. dipl. nov.,
višji svetovalec za odnose z javnostmi*

Na otvoritvenem žuru s Čuki je drsališče uradno odprl župan in poslanec Darko Menih

»Snežna vila« Damjana Golavšek

Tapravi faloti

Otroci so navdušeno pozdravili prihod Božička

Čez dan

Lucky lookers on ice in Nuša Derenda

Vaditelji drsanja so poskrbeli za varne prve korake na ledu

Prva šoštanjka drsalna skupina (ob pomoči Lucky lookers on ice in Nuše Derenda)

Sporočila za javnost

Zmagovalna ideja je tista, ki šteje

Natečaj "Zmagovalna ideja 2010" je natečaj SAŠA inkubatorja, regionalnega podjetniškega inkubatorja iz Velenja, za najboljši poslovni načrt SAŠA regije, ki ga organiziramo skupaj s Premogovnikom Velenje. Natečaj je namenjen spodbujanju podjetniške aktivnosti v regiji ter sami promociji pomena inovativnega podjetništva. Temelji na identificiranju inovativnih podjetniških idej, nudenju strokovne pomoči podjetnikom iz strani svetovalcev SAŠA inkubatorja, aktivnemu mreženju v sklopu vseh dogodkov natečaja ter izboru, promociji in nagrajevanju najboljših podjetniških idej in poslovnih načrtov start-up podjetij v regiji.

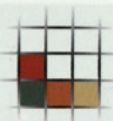
Zaključek natečaja z razglasitvijo nagradencev smo pripravili v sredo, 2. februarja 2011, v Zeleni dvorani Premogovnika Velenje. Z natečajem smo želeli spodbuditi regionalno tekmovalno vzdušje in kot subjekt podpornega podjetniškega okolja, skupaj z drugimi organizacijami inovativnega okolja v regiji, graditi prepoznavno, podjetniško usmerjeno regijo SAŠA. Ključnega pomena za razvoj podjetništva v regiji so ponudniki kapitala, produktov za inovativna podjetja in razvojno-raziskovalna jedra, ki lahko s svojim sodelovanjem prispevajo k uspešnemu razvoju podjetij v regiji. Organizatorji natečaja smo k aktivnemu sodelovanju pritegnili tudi organizacije, ki v projektu sodelujejo kot **pokrovitelj oz. storitveni partner** ter na ta način promovirajo svoje odlične izdelke in storitve. Prav tako smo k sodelovanju pritegnili tudi njihove **inovativne sodelavce**, ki razvijajo obetavne notranje podjetniške projekte in na ta način gradijo nove poslovne priložnosti za uspešen razvoj poslovanja organizacij v SAŠA regiji.

»Inovativne ideje se ves čas »rojevajo« tudi v Premogovniku Velenje,« je goste nagovoril **direktor podjetja dr. Milan Medved**. »Na začetku obratovanja velenjskega premogovnika je bilo življenje rudarjev usmerjeno v preživetje in pogoje dela ter borbo za boljšo prihodnost. Značilnosti sedanje dobe pa so zaposlovanje visokokvalificiranih rudarskih strokovnjakov, uvajanje moderne opreme, mehaniziranih odkopov, varnost in humanost dela ter skrb za okolje.«

Povedal je še, da smo v več kot 135-letni zgodovini v Skupini Premogovnik Velenje poleg pridobivanja premoga razvili še številne druge dejavnosti – tako znotraj matičnega podjetja kakor preko povezanih družb. »Te danes tvorijo pisano paletto proizvodov, programov in storitev, preko katerih celotna skupina širi svoje poslovanje. S tem uresničujemo svojo dolgoročno strategijo zmanjševanja odvisnosti od premoga in uvajamo programe, ki so vse bolj tržno usmerjeni. Ti programi pa so seveda zagotovilo za nova delovna mesta, za katera si prizadevamo in bodo nudila možnost zaposlitve novim generacijam.«

Podjetniške delavnice in podjetniški forum

Natečaj je potekal v dveh fazah. V mesecu avgustu in septembru 2010 so v okviru prve faze potekale podjetniške delavnice po regiji, na katerih so sodelovali izkušeni strokovnjaki, ki so se tudi sami soočili z izzivi podjetništva. Udeleženci delavnic so bili deležni praktičnih in uporabnih nasvetov, spoznali so ključne elemente dobrega poslovnega načrta in osvojili večšine uspešne predstavitve podjetniških

SAŠA inkubator

idej. Udeležencem smo na delavnicah podali temeljne napotke za raziskavo trga in pripravo trženjskega načrta, napotke za uspešno črpanje nepovratnih sredstev EU, napotke za uspešno preskrbo dolžniškega in lastniškega kapitala ter napotke za uporabo najsodobnejšega orodja za poslovno načrtovanje pri pripravi finančnega načrta. Nosilci kakovostnih podjetniških idej pa so dobili možnost, da svojo idejo predstavijo na podjetniški delavnici, ki smo jo poimenovali **Forum idej**, ter si na ta način pridobili kakovostno mnenje o njihovi ideji.

V drugi fazi natečaja smo na podlagi prijavljenega poslovnega načrta ter osebne predstavitve pred strokovno komisijo, ki jo sestavljajo predstavniki podjetnikov, strokovnjakov, profesorjev, predstavnikov podpornih institucij, bančnikov in investorjev, v mesecu oktobru izbrali zmagovalca na podlagi vnaprej določenih kriterijev. Ti kriteriji so inovativnost in kreativnost podjetniške ideje, prepričljivost in primerna pokritost ključnih vsebin poslovnega načrta, tržna privlačnost podjetniške ideje, uresničljivost poslovnega načrta ter primernost tehnične izvedbe ideje.

Nagradence je razglasil **direktor PV Investa mag. Drago Potočnik**, ki je ob tej priložnosti povedal, da je družba PV Invest razvojno naravnano podjetje, ki v sklopu svojih razvojnih aktivnosti podpira in razvija podjetniško podporno okolje v naši regiji. »Seveda si želimo še več podjetniškega duha v regiji, saj je v tem času, ko krizo gospodarstva že čutimo, to nadvse pomembno. V današnjem času je potrebno še bolj iskati možnosti, ki nas vržejo iz povprečja. Inovativnost, kreativnost posameznika ali tima rodi ideje. Izkoristek vseh potencialov tako v sebi kot okolju, inspiracija, prosti čas, znanje, razvoj, investicijska možnost ter kanček sreče so ključni elementi, da ideja ugleda luč pravega podjetništva. Ne gre več samo za inoviranje, gre za inoviranje, združeno z vrhunsko podjetniško iniciativo izkoriščanja poslovnih priložnosti.«

Regijsko start-up podjetje, ki si je pridobilo laskavi naslov **»Zmagovalna ideja v SAŠA regiji za leto 2010«** ter denarno nagrado v višini 3000 EUR, je postalo podjetje **Stories design**, ki je pripravilo najboljši poslovni načrt. To je mlado podjetje, ki se predstavlja z vrhunskimi izdelki lokalnega, družbeno-kulturnega, uporabnega sodobnega oblikovanja.

Na drugo mesto se je uvrstilo podjetje **TIE, d. o. o.**, ki je prejelo denarno nagrado v višini 2000 EUR, **ATEL, d. o. o.**, pa je za uvrstitev na tretje mesto prejelo 1000 EUR.

UE Velenje krajevni urad Šoštanj

ORGANIZACIJA JAVNIH SHODOV IN JAVNIH PRIREDITEV

Javni shod je vsako **organizirano zbiranje** oseb zaradi **izražanja mnenj** in stališč o vprašanih javnega ali skupnega pomena na prostem ali v zaprtem prostoru, kjer je dostop dovoljen vsakomur.

Javna prireditev je vsako **organizirano zbiranje** oseb zaradi **izvajanje kulturne, športne, zabavne, izobraževalne, verske ali druge aktivnosti** tako, da je udeležba brezpogojno ali pod določenimi pogoji dovoljena vsakomur.

Organizator javnega shoda oziroma javne prireditve je dolžan javni shod ali javno prireditev **prijaviti**. V določenih primerih, ko obstajajo okoliščine, zaradi katerih bi lahko prišlo do ogrožanja varnosti ali pravic drugih, pa mora organizator **zaprošiti za dovoljenje**.

Prijava oziroma prošnja za dovoljenje mora organizator obvezno podati na **predpisanem obrazcu** (oziroma na njegovi fotokopiji ali prepisu). Prijavo je treba podati na predpisanem obrazcu na policijski postaji, policijskem oddelku ali policijski pisarni, na območju katere se organizira javni shod oziroma javna prireditev, in sicer v dveh izvodih. Organizator mora prijaviti shod **najmanj 3 dni pred dnevom shoda**, prireditev pa mora prijaviti **najmanj 5 dni pred dnevom prireditve**.

Dovoljenje je potrebno za shod na cesti in za naslednje prireditve: mednarodne športne prireditve in članska tekmovanja klubov prve državne lige v kolektivnih športih; prireditve, na katerih se uporablja odprt ogenj oziroma predmeti in naprave, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje ljudi oziroma premoženje; prireditve, na katerih se pričakuje več kot 3000 udeležencev.

Dovoljenje za javno prireditev se lahko izda za več istovrstnih prireditev za čas, ki ga določi pristojni organ, ki ni daljši od 6 mesecev. Če organizator shoda oziroma prireditve ne izvrši ukrepov, določenih v izdanem dovoljenju, pristojni organ prekliče izdano dovoljenje.

Vlogo za izdajo dovoljenja je treba podati pri upravni enoti, na območju katere se priredi shod oziroma prireditev; prošnja za prireditev na cesti, ki poteka na cesti z območja dveh ali več upravnih enot, pa pri upravni enoti, na območju katere se bo prireditev začela.

Vlogo za izdajo dovoljenja mora organizator vložiti najmanj 7 dni pred dnevom shoda oziroma prireditve, za tekmovalne športne prireditve v kolesarstvu ter avto-moto športu na cesti in druge prireditve na cesti, ki potekajo na območju dveh ali več upravnih enot, pa najmanj 30 dni pred dnevom prireditve.

Organizator mora predložiti različne priloge glede na naravo in vrsto javnega shoda oz. javne prireditve.

Za prijavo javnega shoda oz. javne prireditve mora organizator obvezno priložiti:

- dokazilo, da je o shodu oziroma prireditvi, ki jo prijavlja, obvestil lokalno skupnost (občino), kjer bo shod ali prireditev potekala (kopija dopisa, potrdilo o oddani pošiljki ipd.);
- soglasje lastnika ali upravljavca prireditvenega prostora (najemna ali druga pogodba ali pisno soglasje);
- dovoljenje za čezmerno obremenitev s hrupom, če bo uporabljal naprave, ki povzročajo čezmeren hrup, kot ga določa Uredba o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah povzročajo hrup (Uradni list RS, št. 118/05);

Prošnji za dovoljenje pa mora poleg prej navedenih dokazil še priložiti:

- dovoljenje za zaporo ceste s prometno-tehnično dokumentacijo začasne prometne ureditve, kadar je zaradi shoda ali prireditve treba omejiti, preusmeriti ali prepovedati cestni promet, oziroma tedaj, ko organizira tekmovalno športno prireditev v kolesarstvu ali avto-moto športu na cesti;
- opis oblike, barve, vsebine in dimenzije posebnega znaka, s katerim bodo označena vozila za spremljevalno osebje na prireditvi na cesti, če prireditev poteka po prireditveni progi (cesti ali delu ceste, po katerem se udeleženci vozijo, tečejo ali kako drugače premikajo);
- dokazilo o tehnični brezhibnosti naprav ali varni uporabi predmetov, če se bodo pri izvedbi uporabljale naprave ali predmeti, zaradi katerih je lahko ogroženo življenje ali zdravje udeležencev oziroma premoženje;
- druga dokazila o varni izvedbi.

Brigita Mernik, univ.dipl.prav.

Vodja oddelka za upravne notranje zadeve

Delovni čas KU UE Velenje v Šoštanju

Poslanec Darko Menih je ministrico za javno upravo Irmo Pavlinič Krebs na 24. seji DZ v okviru poslanskih vprašanj opozoril na spremenjeni delovni čas Krajevnega urada UE Velenje v Šoštanju.

Ministrica je v odgovor povedala sledeče:

»Uradne ure v krajevnih uradih so bile v celoti že zdaj, pred spremembo, v pristojnosti načelnika upravne enote. Nesporno so krajevni uradi sploh v delih, kjer živijo ljudje oddaljeni od centrov, pač izjemno pomembne, marsikateremu območju to predstavlja edini stik državljana z državo na primarni ravni. Zaradi tega smo v procesu varčevanja zagovarjali, da se krajevni uradi seveda ne zapirajo, da se skuša dogovoriti z lokalnimi skupnostmi glede na potrebe prebivalstva, glede na deprivilegiranost, oddaljenost od urbanih središč, da se te pisarne vzdržujejo še naprej. Je pa res, da se načelniki, če beležijo poslovni procesi in število zadev, ki jih opravi posamezni uradnik na krajevnem uradu tako malo število upravnih zadev, da pride uradnik tja in v celem dnevu nihče ne obišče, verjetno odločajo, da koncentrirajo uradne ure na krajevnih uradih na dva dneva v tednu, ko potem tudi ta uradnik pride na krajevni urad. Drugače pač dela na upravni enoti, kjer tudi dejansko je manj zaposlenih zaradi omejenih sredstev. Sem pa prepričana, da kjer načelniki ne dosežejo soglasja z krajskimi, z župani, jaz nikoli, kadar soglasje ni bilo doseženo, nisem dala pozitivnega mnenja k ukinitvi krajevnega urada. Ker tukaj želim, da so naši državljani vsaj v približno enakem dostopu do teh javnih storitev. Jih pa racionalizirajo načelniki iz naslova javnofinančnih problemov in sem prepričana, da se boste tudi v Šoštanju lahko dogovorili za optimalno delovanje za vaše občane.«

Premogovnik Velenje – Sporočila javnosti

pripravljala: Tadeja Mravljak Jegrišnik, vodja Službe za odnose z javnostmi
Skupine Premogovnik Velenje

V Premogovniku Velenje pripravili zaključek akcije Inovator leta NA PODROČJU INOVATIVNOSTI JE ZA NAMI ZELO USPEŠNO LETO

O inovativnosti tudi Ivo Boscarol, direktor najbolj inovativnega
evropskega podjetja v letu 2010

V začetku leta 2010 so v okviru Premogovnika Velenje in HTZ Velenje pričeli z akcijo **Inovator leta** kot eno od motivacijskih orodij, z namenom spodbuditi kreativnosti pri vseh tistih, ki jim ni vseeno, kako se aktivnosti v procesu odvijajo. V akcijo so bili vključeni vsi koristni predlogi oziroma ideje, ki so prispeli do promotorjev inovacijske dejavnosti v posameznih področjih oziroma organizacijskih enotah. Skupaj je v akciji sodelovalo 27 promotorjev in skoraj 100 inovatorjev (avtorjev in soavtorjev), prevzetih oziroma v akcijo vključenih je bilo 190 koristnih predlogov. 55 % oziroma 105 koristnih predlogov je bilo realiziranih, drugi pa so v različnih fazah realizacije.

Rezultate akcije so razglasili v torek, 15. februarja 2011, v Kulturnem domu v Šoštanju. V kategoriji **Najboljši inovator leta** so si mesta od prvega do petega razdelili: **Simon Lampret, Boris Rednak, Valentin Skaza, Edi Verdnik in Rudolf Dvornik**, ki so skupaj (večinoma samostojno, nekaj pa s soavtorji) prijavili 53 koristnih predlogov. Zanimivo je tudi dejstvo, da vseh pet prvouvrščenih prihaja iz iste organizacijske enote – PC ESTO.

V kategoriji **Najboljši promotor leta** so si prva štiri mesta razdelili: **Stanislav Dacar, Silvo Pečovnik, Gregor Železnik in Štefan Miheljak**, ki so skupaj prevzeli 130 koristnih predlogov in jih 85 tudi realizirali.

V kategoriji **Najboljša skupina** je prvo mesto zasedla organizacijska enota, ki ima najboljšega promotorja za leto 2010 in tudi prvih pet mest med najboljšimi inovatorji za leto 2010 zasedajo zaposleni iz te organizacijske enote. Zaposleni v njej so v letu 2010 naredili izjemen rezultat – indeks prevzetih KP je 2,1, indeks realiziranih koristnih predlogov pa 1,19 – za kar so si vsi zaposleni ob koncu prislužili posebno stimulacijo. Najboljša organizacijska enota v letu 2010 na področju inovacijske dejavnosti je **PC ESTO iz HTZ Velenje**.

Inovacijska dejavnost je v pretežni meri plod kreativnosti in ustvarjalnosti posameznikov in/ali skupin v neki družbi. V Skupini Premogovnik Velenje si prizadevajo, da za svoje zaposlene ustvarjajo okolje, v katerem z veseljem delajo in imajo možnost biti ustvarjalni.

Nagrajencem je čestital direktor Premogovnika Velenje **dr. Milan Medved**: »V Premogovniku Velenje delamo načrtno na področju inovacij, zato je

prav, da se znamo tudi pohvaliti z uspehi, ki jih v našem podjetju ni malo. Naš pogled v prihodnost je razdelan vse do leta 2054. V času odprtega trga je pomembno, da je tudi naša osnovna dejavnost povsem podrejena konkurenčnemu vidiku. V letu 2010 smo presegli vse dosedanje parametre proizvodnje, kar je izjemnega pomena, saj se dobro zavedamo, kaj je naš del naloge pri izgradnji bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj – predvideli smo postopno zniževanje cene s sedanjega nivoja na 2,25 EUR/GJ v letu 2015. V tem času bodo izpeljani tudi vsi ključni razvojni projekti, ki jih je s predvidenim gibanjem cene Premogovnik Velenje sposoben izpeljati sam. V smeri nadaljnje stroškovnega optimiziranja se trenutno odvija več projektov: povečujemo širine delujočih odkopov, kjer smo v zadnjih dveh letih prešli s 140- na več kot 200-metrške odkope, moderniziramo delo na pripravnih deloviščih, pred nami je izdelava novega izvažalnega jaska NOP 2, ki predstavlja izziv naše generacije. Našo Velenjsko odkopno metodo smo razvili do te mere, da velja tudi v svetovnem merilu za BAT-tehnologijo (best available technology), sam Premogovnik pa se uvršča med podjetja s t. i. high-tech delovanjem.«

Dr. Medved je poudaril še, da je bilo potrebno ogromno inovacij in lastnega inženirskega znanja, da lahko danes Premogovnik Velenje uvrščamo med najsodobnejše in tehnološko najbolj opremljene premogovnike s podzemno eksploatacijo tudi v svetovnem merilu. Velenjska odkopna metoda je dokazano najproduktivnejša pri odkopavanju v debelih slojih premoga in z njo lahko dosegamo odlične proizvodne rezultate. »Vsem nagrajencem iskreno čestitam in se za dobre ideje ter inovacije priporočam tudi v prihodnje,« je še dodal.

Inovacijsko dejavnost lahko delimo v dva sklopa. Prvi sklop so profesionalne inovacije, ki podjetju zagotavljajo osnovo za obstoj in njegovo temeljno konkurenčno prednost. Pri nas predstavljajo jedro profesionalnih inovacij vse razvojne skupine.

Drugi sklop inovacijskih dejavnosti so inovacije, v katere se vključujejo vsi zaposleni. Z njimi želimo v podjetju izkoristiti ustvarjalne potenciale, pa tudi znanje in izkušnje vseh zaposlenih, ne le tistih, ki jim je ustvarjalnost poklic.

»Brez zadovoljnih zaposlenih ni rezultatov, brez motiviranih zaposlenih tudi ni inovativnosti in na to se dandanes žal pozablja,« je zbrane kot častni gost nagovoril **Ivo Boscarol, direktor družbe Pipistrel**, ki ji je komisija, ki odloča o evropskem poslovnem priznanju European Business Awards, podelila priznanje za najbolj inovativno podjetje v Evropi v letu 2010 med več kot 15.000 prijavljenimi podjetji. V podjetju Pipistrel so sicer že leta 2008 razvili tudi prvo električno letalo na svetu.

»Dandanes mora biti človek odprte narave, saj je okrog nas ogromno znanja in priložnosti, ki jih moramo le znati uporabiti. Inovator je tisti, ki si ne postavlja ovir, tisti, ki razmišlja drugače, nekonvencionalno. Cilje si je potrebno postaviti zelo visoko, le tako namreč lahko prideš zelo daleč. Vse

Foto: Ivo Hans Avberšek

te male ideje se porajajo v majhnih skupinah, ki so lahko osnova za zelo velike spremembe. Vsaka sprememba se najprej zgodi v glavi.»

Direktor Pipistrela je poudaril, da je za inovativnost zelo pomembno, da inovator predvideva trende, mora biti vizionar. Če ne ve, kam gredo trendi, potem tisto, kar razvije, lahko pusti kar v predalu. »Danes predvidevati trende ni več tako enostavno, kot je bilo, ker je področij več, vendar imajo tisti, ki jim to uspe in imajo srečno roko, možnost, da svoj izum tržijo kot inovacijo. Ko sem pred 20 leti začel s to filozofijo v našem podjetju, da mora letalo leteti tudi brez motorja, da ima z manj uporabe energije večji dolet, ustvarja manj hrupa, so se mi vsi smejali. Do današnjega časa so se stvari obrnile, saj smo postali vsi občutljivi za hrup, cena goriva je visoka, zavedamo se onesnaženja okolja ...«

V Premogovniku Velenje so inovacijsko dejavnost sredi leta 2008 zastavili bolj smelo, jo v letu 2009 razširili na celotno družbo HTZ Velenje, postavili koordinatorje inovativnosti v posameznih službah oziroma organizacijskih enotah, centralizirali informacijski sistem in izpeljali določene, predvsem interne promocijske aktivnosti. Ideje so bile vrednotene skozi naslednje kriterije: število realiziranih idej, število sprejetih idej ter gospodarski prihranek realiziranih idej.

Večino prijavljenih invencij so skupaj z avtorji in soavtorji uspešno implementirali v prakso kot koristne predloge. Zelo pomembno je, da se ideje oziroma sugestije vedno bolj dotikajo vseh poslovnih področij ter poslovnih funkcij v podjetju. S tem samo dokazujejo, da je inoviranje možno na vseh področjih in ne samo na področju proizvodnje.

V kulturnem programu je s svojim nastopom navdušil **Uroš Perić**, pevec in instrumentalist, odličen interpret Raya Charlesa.

Foto: Ivo Hans Avberšek

Premogovnik Velenje – energetsko učinkovito podjetje

V Skupini Premogovnik Velenje se zavedamo, da danes podjetje, ki ni energetsko učinkovito, ne more biti poslovno uspešno. V Premogovniku Velenje si prizadevamo za učinkovito rabo energije in smo na tem področju v preteklih letih že dosegli nekaj uspehov. Kazalniki rabe energije kažejo na konstantno padanje porabe električne energije, toplotne energije, komunalne vode, komprimiranega zraka in dizel goriva v Premogovniku Velenje. Zaradi izvedenih ukrepov in učinkovitega ravnanja z energijo se specifična poraba energije vsako leto znižuje.

Električna energija

V 2010 letu smo porabo znižali za 3 % glede na 2009. Izvajali smo ukrepe za racionalno rabo razsvetljave in komprimiranega zraka, kjer za proizvodnjo porablamo električno energijo. Prezračevanje jame je fiksni strošek neodvisen od proizvodnje. Možno je bilo zmanjšati porabo s prirejenim zračenjem v dela prostih dneh z glavnimi ventilatorji. Z racionalizacijo razsvetljave v prostorih in z upoštevanjem Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaženja smo začeli urejati varčno zunanjo razsvetljavo. Nekaj učinkov za nižjo porabo dobimo z v prakso vpeljanimi ukrepi pri projektu prenove procesov in pri osveščenosti rabi pri zaposlenih. Znatne učinke bomo dobili z investicijo v učinkovitejšo črpanje vode iz jame.

Toplotna energija

S spremljanjem trenutne porabe preko Centralno-nadzornega sistema energetike (CNSE) vplivamo na regulacijo temperatur in s tem na porabo toplote za ogrevanje v skupnih prostorih Premogovnika in pripravo sanitarne vode. Vplivamo na delovanje ogrevalnih postaj in spremljamo temperature v jami. S primernejšimi temperaturami ogrevanja dosegamo nižje stroške zaradi reguliranega odjema daljinske toplote. V letu 2010 je priključna moč iz 23 MW zmanjšana za 1,8 MW. Fiksni strošek ogrevanja je zmanjšan za 39.000 EUR na leto. Z ukrepi pri dvigu ozaveščenosti zaposlenih sledimo smernicam »Učinkovite rabe energije« in »Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah«.

Komunalna voda

V letu 2010 smo porabo znatno znižali, in sicer za 22 % glede na 2009. Največji učinek je povzročila obnova hidrantnega omrežja na področju NOP. S spremljanjem trenutne porabe preko CNSE vplivamo na porabnike, z ukrepi bomo nadaljevali v smislu dviga osveščenosti zaposlenih.

Komprimiran zrak

V letu 2010 smo porabo znižali za 7 % glede na 2009. Spremljali smo ciljno porabo s CNSE, zmanjšali rabo v jami in še zmanjšali izgube na omrežju. Dobili smo osnovo za podatek o lastni ceni komprimiranega zraka. Projekt merjenja proizvodnje in porabe komprimiranega zraka se izvaja. Pokazalo se je, da poraba v podjetjih zunaj narašča, v jami pa je porasla samo v zadnjih dveh mesecih.

Dizel

V letu 2010 smo porabo znižali za 15 % glede na leto 2009. Manj je bilo obratovalnih ur visečih dizel lokomotiv. Največji vpliv na porabo imajo sanacije in montaže opreme, zato jih zelo skrbno načrtujemo.

Kljub temu da je Premogovnik Velenje energetsko podjetje, redno dosegamo izredne kazalnike uspešnosti gospodarjenja z energenti, kar vpliva na nižjo ceno premoga in posledično elektrike, proizvedene v TE Šoštanj.

Dogodki in ljudje

Donacija NLB Domu za varstvo odraslih

Skupina NLB se je tudi ob koncu minulega leta odločila za humanitarno akcijo NLB Dobra zvezda. Ta postaja že tradicionalna. Namesto koledarjev in voščilnic tako zbrana sredstva donirajo v človekoljubne namene. Denar namenjajo ranljivim skupinam, ki so potrebne pomoči. Tokrat so se odločili, da bodo pomagali dvanajstim domovom za starejše po vsej Sloveniji za izboljšanje bivanja njihovih stanovalcev.

Tako so v ponedeljek, 14. februarja, kot zadnjega v akciji, ki je trajala od novembra do februarja, obiskali Dom za varstvo starejših občanov v Velenju in k sodelovanju pritegnili tudi skupino klovnov zdravnikov Rdeči noski. Ti so v letih odkar delujejo svojo skupino znatno povečali, saj sedaj to humano poslanstvo izvaja šest klovnov in šest klovnes. So člani mednarodne organizacije istega imena, ki zaenkrat deluje v sedmih državah. Najprej so v bolnišnicah razveseljevali bolne otroke in jih tudi obdarovali, predvsem pa mednje prinašali pozitivno energijo in smeh.

Sedaj se bodo posvečali tudi geriatričnim oddelkom, za kar so se morali posebej usposabljeni, saj je delo s starejšimi ljudmi drugačno kot z mladimi in zahteva nekatere drugačne pristope. Upoštevati je namreč treba, da morda kdo ne sliši ali ne vidi več dobro, nekateri pa tudi počasneje dojemajo dogajanje okoli sebe. Kot je povedala klovnesa Eva Škofič Maurer, so se prav v Velenju prvič preizkusili v tem in se, sodeč po odzivu zbranih stanovalcev doma, prav dobro odrezali.

Rdeče noske pa so si nadele tudi sodelujoče na novinarski konferenci, ki so jo ob tej priložnosti pripravili, dobili pa so jih tudi novinarji. Direktorica NLB Podružnice Savinjsko-šaleška Lidija Dovšak je namreč direktorici Doma za varstvo starejših Velenje Violeti Potočnik Krajnc izročila simbolični ček za 4.000 evrov, zbranih v letošnji humanitarni akciji. Kot je poudarila, Skupina NLB tudi sicer tradicionalno sodeluje v različnih humanitarnih akcijah. Dobro sodelujejo z Rdečim križem in Karitasom, poleg že omenjene akcije imajo v 168 enotah po Sloveniji postavljene posebne zbiralnike, kjer njihove stranke lahko darujejo denar. »Bodite prepričani, da ta denar namenjamo potrebnim in da pride v prave roke,« je povedala Dovšakova. Spomnila je še na to, da pri nakazilih za humanitarne namene ne zaračunavajo provizije, njihove poslovalnice pa so urejene invalidom prijazno.

»Podružnica Savinjsko-šaleška se prav tako zaveda aktivne odgovornosti v širšem družbenem prostoru. Zato smo se danes zbrali tukaj, saj skrb in ljubezen sežeta dlje od zvezd,« je še dodala Lidija Dovšak. V zahvalo za prejeti denar ji je direktorica doma Violeta Potočnik Krajnc podarila likovno delo. »Izredno smo veseli današnjega dogodka, zato se naj najprej zahvalim Rdečim noskom, ki so v naš dom prinesli smeh. Naš dom ni samo dom, je sotočje 195 rek, stičišče prav toliko različnih življenjskih usod.«

V domu si že dalj časa želijo, da bi lahko nabavili laserski terapevtski aparat, ki bi bil dovolj lahek in prenosljiv, da bi ga lahko uporabljali tudi v sobah. Gre za napravo, s katero lajšajo razne rane in preležanine, še posebej pri nepokretnih pacientih. »Današnja donacija je velik korak do tega cilja,« je dejala direktorica Potočnik Krajnc, ki upa, da bodo našli razumevanje tudi pri drugih donatorjih in lahko aparat kupili že letos.

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Lokoviški gasilci

V soboto, 12. februarja, so lokoviški gasilci pripravili že 103. občni zbor. Tako kot vsako leto so prebrali nekaj poročil in predstavili plan dela za prihodnje leto. Po besedah predsednika društva Borisa Lambizerja je bilo prejšnje leto precej mirno, vendar, kot je poudaril, zelo žalostno, saj so se poslovili kar od štirih članov: Zdravka Zupančiča, Ivana Kompreja, Karla Novaka in Antona Florjanca ml., kar so tudi počastili z minuto molka.

Lambizer je omenil tudi njihovo sodelovanje z Gasilskim društvom Ribno pri Bledu in društvom iz Male Nedelje. Poveljnik društva Andrej Jurič je v svojem poročilu povedal, da je bilo v preteklem letu kar nekaj intervencij ter da se gasilci lepo udeležujejo usposabljanj in pregledov. V tem letu si med drugim želijo urediti gasilski dom in okolico, se udeleževati čim več vaj in tekmovanj, organizirati kakšen izlet ter pridobiti še kakšnega člana.

Z besedami »Na pomoč« so zaključili uradni del ter se prepustili zabavi z ansamblom Čar.

Melita Hudej

Foto: arhiv

Zadnjič pod staro streho

Na rednem občnem zboru Gasilskega društva Topolšica se je 5. februarja zbralo lepo število članov, od 119 jih je bilo prisotnih 72. Pogovor in vse dogajanje na srečanju je prepletalo veselje ob realizaciji njihovih dolgoletnih načrtov in želja po novem domu, kjer bodo imeli gasilci dostojno streho nad glavo. Letos bo in to jih je očitno navdalo z velikim optimizmom. Odprtje, ki se načrtuje avgusta, bo povezano tudi s praznovanjem njihove osemdesetletnice delovanja. Zagotovo bo veselje ob tem poplačalo ves trud in vso slabo voljo, kakor je v uvodnem nagovoru namignil predsednik krajeвне skupnosti Herman Pergovnik, ki je dejal, da želi, da novi dom, ki bo v bistvu namenjen ne samo gasilcem, ampak vsem krajanom, združi pod streho vse ljudi in premosti vsa nesoglasja in negotovanja.

Občni zbor gasilcev je seveda namenjen pregledu dejavnosti preteklega leta in skupna ugotovitev je bila, da so gasilci delali dobro. Tako je bilo razvidno iz poročil predsednika Boštjana Mikuša in poveljnika Franca Hriberška. Plan za leto 2011 je podobno naravnani. Vaje, usposabljanja, izobraževanja, nekaj nove opreme, tekmovanja, priprave na praznovanje in selitev, ureditev celotne arhive društva za preteklih 80 let in seveda čim manj nesreč in požarov. Zbrane gasilce sta pozdravila šoštanjski župan Darko Menih in podžupan Viki Drev, ki sta prinesla še dodatne informacije o zaključnih delih doma. Je pa zbrane malo manj razveselila novica, da gasilci letos ne bodo dobili avtomobila, kakor je bilo po planu. Drugo leto pa bo, je obljubil šoštanjski župan in zagotovil, da bo občina držala besedo. Seveda, gradnja doma je velik zalogaj in je treba preudarno gospodariti s sredstvi, ki jih je vedno premalo. Občni zbor so pozdravili tudi predstavniki sorodnih društev ter pobratenih društev Podkoren in Črna na Koroškem. Prav ti so si ob čestitki k visoki obletnici delovanja društva zaželeli več sodelovanja.

Predstavniki GZ Šaleške doline Boris Lambizer pa je poleg pozdrava in nekaj informacij, ki jih je prenesel z »vrha«, tudi podelil priznanja in značke, ki so jih prejeli številni člani za različna obdobja dela. Veliko jih je, ki so zapisani dobremu delu. Naj omenimo samo tiste, ki se ponašajo z visokimi obletnicami, na primer Primož Cestnik, ki je prejel priznanje GZ Šaleška dolina za 40 let dela v gasilskih vrstah, ali pa priznanje veteranu Antonu Perovcu in priznanje višji gasilec II. stopnje Andreju Hriberšku. In še najstarejši prisotni: Zdravko Zager, ki je star toliko, pravzaprav malčec več, kot bo letos praznovalo PGD Topolšica.

Ob koncu je delovni predsednik Darko Delopst kljub očitnemu veselju ob praznovanju in selitvi v nove prostore zbrane spomnil, da je to zadnji občni zbor pod to streho in da so se tukaj imeli lepo in predvsem dobro delali v svojem poslanstvu.

Milojka B. Komprej

Novi predsednik TD Skorno

V Skornem so na 16. rednem letnem občnem zboru ponosni predstavili delo še enega, uspešno zaključenega, leta. Poleg živih jaslic v Skornem in občinske prireditve ob dnevu državnosti, se društvo ukvarja še z mnogimi drugimi dejavnostmi v kraju in tudi izven. Namreč ne samo, da skrbijo za kulturni utrip kraja s prireditvami, kot so ob dnevu žena, dnevu kulture, božičnih praznikih. Veliko dajo tudi na ohranjanje ljudskih običajev, kot je ličkanje koruze, miklavževanje, praznovanje svetih trije kraljev, kresovanje, postavljanje mlaja in pustovanje. Radi si organizirajo tudi kak pohod, izlet ali piknik, skrbijo za obeležja NOB-ja v kraju, sodelujejo na vseh sejnih v občini in še in še.

V zadnjem letu so se aktivno pričeli ukvarjati še s športnimi aktivnostmi ter pevsko kulturo. Zato so na občnem zboru sprejeli prenovljen in dopolnjen statut društva ter ustanovili športno sekcijo ter sekcijo mladinskega pevskega zbora Skorno.

Maša Stropnik, sedaj že bivša predsednica TD Skorno, je predstavila plan dela za leto 2011, s katerim pa se bo spopadal nov predsednik društva, Matej Skornšek. Ta je sicer že stari in utečeni član društva, vseeno pa je člane najprej poprosil za nadaljnjo pomoč, se zahvalil za zaupanje ob dodelitvi in izvolitvi predsedniške funkcije in obljubil, da bo svoje delo opravljal kar se bo dalo dobro, odgovorno in vestno.

Skupščina Turističnega društva Skorno je sicer nerada razrešila staro predsednico te funkcije, toda ker je le ta predlagala poštenega, delavnega, sposobnega in pristranskega človeka za novega predsednika, so temu sklepu vsi skupaj z veseljem nazdravili.

Župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ Darko Menih je pohvalil opravljeno delo ter čestital Maši Stropnik za dolgoletno vodenje društva, Mateju Skornšku pa zaželel veliko dobrega pri nadaljnjem vodenju, veliko strpnosti in elana.

Tudi predsednik KS Skorno – Florjan, Roman Oblak, je nadvse pohvalil delo društva ter poudaril, da četudi bo imel nov predsednik ogromno dela z nadaljevanjem odličnega dela prejšnjega vodstva, nikakor ne dvomi vanj, saj ga dobro pozna in ve, da je sposoben in odgovoren človek. Poudari tudi, da če bi društvo kdaj potrebovalo njegovo pomoč, naj nikar

Foto: arhiv

ne odlašamo s prošnjo.

Predsednik PGD Šoštanj, Boris Goličnik je povedal, da gasilci vselej radi priskočijo na pomoč, da so veseli medsebojnega sodelovanja in spoštovanja društev, na kar se v zadnjem času rado pozabi. Pozdrave in čestitke staremu in novemu vodstvu pa so prinesli tudi predstavniki TD Pristava ter predstavniki TKD Gaberke.

Torej, prav nihče ne dvomi, da bo Turistično društvo delovalo in želo uspehe še mnoga leta. Veliko uspeha novemu predsedniku in njegovemu novemu vodstvu Turističnega društva Skorno.

Maša Stropnik

Društvo diabetikov Šaleške doline

Na rednem letnem občnem zboru članic in članov Društva diabetikov Šaleške doline Velenje, v soboto, 12. februarja v restavraciji Pod Jakcem v Velenju, se je zbralo več kot sto članov, ki so obravnavali poročila o delu tega uspešnega združenja v letu 2010 ter sprejeli razgiban program dela za letošnje leto. Pohvalil jih je tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je bil zadovoljen z opravljenim delom vodstva društva tudi že v preteklih

letih. Med drugim je dejal, »da je zasluga za diabetološko ambulanto v Šoštanju tudi na strani prizadevne ekipe ter dr. Damjana Justineka. Pomembno pa je tudi šolsko tekmovanje na to tematiko, ki ga za vse tri občine z veseljem pomagamo organizirati. Tudi letošnji ambiciozno zastavljeni program društva z veseljem podpiramo!« Dobro pa je dela tudi pohvala gostov iz sosednjih društev, ki so izrekli priznanja o najboljše delujočem društvu diabetikov, med štiridesetimi v Sloveniji.

Društvo zdaj šteje kar 670 članov, od tega jih 50 iz doma ostarelih Velenje ne plačuje članskih obveznosti. S področja občine Šoštanj je včlanjenih ta čas 92 oseb obeh spolov. Društvo namenja največ pozornosti izobraževanju

o preventivnem vedenju zdravih oseb, o različnih vidikih okrevanja obolelih ljudi za sladkorno boleznijo, o zdravljenju in rehabilitaciji le-teh ter družabnim stikom. Tokratnemu srečanju so posvetili predavanje dr. Dimitrija Kuhlja o žilnih boleznih pri diabetikih.

Po prijetnem glasbenem programu, ki so ga izvedli operna pevka Marija Jerele ter muzikanti orkestra Roberta Goličnika, je predsednica društva Romana Praprotnik predstavila še program dela. Med osrednjimi nalogami bo organizacija in izvedba 13. državnega tekmovanja iz znanja o diabetesu, jeseni se bodo udeležili 16. športno-rekreacijskega srečanja diabetikov Slovenije v Murski Soboti, še naprej pa bodo sodelovali tudi s sosednjimi društvi iz Zgornje Savinjske in Koroške, s Koronarnim klubom, Društvom upokojencev ŠD, diabetičnimi ambulantami, podjetjem Reha in vsemi občinami. O svojem delu bodo tudi v letošnjem letu poročali v dveh številkah glasila »Šaleški diabetik« ter drugih lokalnih medijih. Prizadevali pa si bodo, da bo kmalu na voljo tudi njihova samostojna spletna stran.

Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Udeležence zborovanja diabetikov Šaleške doline je vzpodbudno nagovoril tudi župan občine Šoštanj Darko Menih.

Foto: Jože Miklavc

Udeležence letne skupščine diabetikov so razveselili člani harmonikarskega orkestra Robija Goličnika.

Anarhija še kar traja!

V juliju preteklega leta smo pisali o problematiki voženj v naravnem okolju in s tem povezani vsebini napovedanih sprememb uredbe, ki sedanjim razmeram neustrezno ureja to področje. Planinci, gozdarji in lovci, ki smo včlanjeni v Naravovarstveno zvezo Smrekovec, smo bili prepričani, da so pristojne državne institucije končno doumele resnost naših opozoril o neustreznem odnosu nekaterih posameznikov in celo skupin do narave. Žal smo konec novembra doživeli veliko razočaranje, ko smo iz medijev izvedeli, da je vladna Služba za zakonodajo ugotovila, da pravna ureditev z uredbo ni ustrezna in da je področje voženj v naravnem okolju potrebno regulirati z zakonom. Sprejem zakona je našel svoje mesto v Normativnem delovnem programu Vlade Republike Slovenije, pripravo in sprejem zakona v odgovoru na pisno poslansko pobudo iz začetka decembra lanskega leta v odgovoru konec januarja tega leta obljublja tudi okoljski minister ...

Vožnje z adrenalinskimi vozili v naravnem okolju pa se veselo nadaljujejo. Svoje sledi v naravi puščajo motorji in štirikolesniki, pozimi pa so posebej vidne sledi voženj z motornimi sanmi. Z njimi je prepredeno celotno Smrekovsko pogorje vse do Raduhe. Priložena fotografija zgovorno prikazuje sledi vožnje po Travniku, ki se nahaja v območjih zavarovane narave, kot sta Naravni rezervat Smrekovec in Natura 2000. Čeprav pravila vožnje z adrenalinskimi vozili niso povsem dorečena predvsem za vožnje po neregistriranih gozdnih cestah, pa vožnje v zavarovanih območjih narave zagotovo predstavljajo grobo kršitev obstoječe, še veljavne uredbe. Tudi lastnica podjetja Sky Sea, prodajalca tovrstnih vozil

iz Šempetra v Savinjski dolini, je že pred časom pisala o kodeksu voznikov motornih sani, toda dejanske razmere dokazujejo ravno nasprotno.

V Naravovarstveni zvezi Smrekovec bomo tudi v letu 2011 nadaljevali z različnimi oblikami in vsebinami ozaveščanja obiskovalcev Smrekovca. V kolikor pa obljubljeni zakon ne bo pripravljen in sprejet, bomo prisiljeni dokončno verjeti, da v Sloveniji za ustrezno ureditev tega področja ni prave politične volje in da je država le mačeha v odnosu do narave.

Irena Brložnik

Foto: Alojzij Gluk

XIV. divizije ponovno v Osreških pečeh

Pokrajina prekrita s snegom, veter, ki brusi ob licu in ozebli prsti na rokah. Takšne in še mnogo slabše vremenske razmere kot so bile v soboto, 19. februarja 2011, ko je potekala proslava, so bile pred 67 leti, ko je usoda zaznamovala pohod Tomšičeve, Šerčerjeve in Bračičeve brigade XIV. partizanske divizije na Štajerskem. V Ravnah pri Šoštanju pri Osreških pečeh je 22. 2. 1944 tla te ozke dolinice pojila kri partizanov XIV. divizije. Štirinajst borcev je v tej grapi izgubilo življenje, ostalim je uspelo zbežati v strmo steno, do Zavodnj in naprej na Smrekovec. V spomin na junaštvo in tovarištvo vsako leto v Ravnah poteka proslava, kjer se domačini spominjo krvavih bojov, ki so bili za današnjo svobodno domovino. Proslavo v spomin prihoda in krvavih bojov XIV. divizije na tem območju so pripravili Zveza združenja borcev za vrednote NOB Ravne in Kulturno-umetniško društvo Ravne v sodelovanju z otroki podružnične šole Ravne in konjeniki Šaleške konjenice. Šaleška konjenica je letos že osmič prejezdila pot XIV. divizije, od Sedlarjevega preko Socke, Paškega Kozjaka, Pake in Cirkovc do Raven, kjer so skupaj z domačini položili venec na spomenik pri Osreških pečeh, nato pa odjezdili naprej proti Žlebniku v Zavodnje. Učenci

Foto: Dejan Tonkli

podružnične šole z učiteljico Brigito Robida so pripravili recital Kajuhovih pesmi in eno skupaj zapeli. Ravenska pleh godba je zaigrala nekaj partizanskih. Harmonikarji so zaigrali venček najlepših jurišnih. Moški pevski zbor Ravne z zborovodkinjo Blanko Rotovnik je ob zvokih harmonike zapel »V borbo, Štirinajsta, juriš!« in druge partizanske pesmi. Recitatorji Jana in Katja sta pripravili odlomek z vojno tematiko o odhodu mladih ljudi v nepoznan svet krvavih bojov.

Letošnje proslave so se udeležili tudi člani Združenja borcev za vrednote NOB Sežana, ki so jih Ravenčani še posebej lepo pozdravili in se jim zahvalili za obisk. Proslave se je udeležil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je zbrane pozdravil, se zahvalil organizatorjem in vsem nastopajočim, da že vrsto let pripravljajo proslavo in zbrane opomnil: »Osreške peči spominjajo na tiste dni izpred 67 let, ko so tu v teh krajih borci prelivali kri, se borili za svobodo in z nadčloveškimi močmi premagovali napore. Osreške peči nas

opominjajo, da znamo ceniti mir in svobodo ter nas tudi zavezujejo – zavezujejo v smislu, da naj bomo Slovenci enotni in držimo skupaj.«

Množico zbranih je pozdravil in nagovoril tudi poslanec Bojan Kontič. Opomnil je, kdo so bili borci za svobodno Slovenijo.

Danes ljudje, zlasti mladi, velikokrat tarnamo, ko gre kaj narobe, kako nam je hudo. »... ko boste imeli kakšne težave in se vam bo kdaj zdelo, da vam je hudo, spomnite se, da ste vsemu navkljub neizmerno srečni, kajti vi ste se rodili in vi živite v miru,« je v svojem govoru omenila domačinka Marjana Kotnik, ki je povezovala program. Ob koncu se je predsednik Zveze združenja borcev za vrednote NOB Ravne, Viktor Potočnik, vsem najlepše zahvalil, da so se udeležili proslave, in vse skupaj povabil v sosednjo hišo k Toplišku na tople čaj.

Nastja Stropnik Naveršnik

Sporočilo za javnost

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

EVROPSKA INVESTICIJSKA BANKA NAKAZALA 110 MIO € ZA PROJEKT TEŠ 6

Evropska investicijska banka (EIB) je v sredo, 16.2.2011, sprostila prvi del od skupno 550 mio € kredita, in sicer 110 mio €, za projekt gradnje nadomestnega bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj. Sredstva so bila sproščena na osnovi dejstva, da so bili izpolnjeni vsi s strani EIB postavljeni pogoji za financiranje projekta.

Izpolnjeni pogoji zadevajo okoljsko sprejemljivost nadomestnega bloka 6, zagotovitev virov financiranja projekta (308 mio € lastni viri HSE, 130 mio € lastni viri investitorja – TEŠ, 550 mio € krediti EIB in 200 mio € kredit

EBRD) ter tako imenovano pismo soglasja (no-objection letter) vlade Republike Slovenije.

Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj bo nadomestil obstoječe premogovne enote TEŠ, ki imajo bistveno nižje izkoristke ter posledično emitirajo bistveno višje emisije CO₂ ob primerljivi proizvodnji električne energije. Na dolgi rok se bodo izpusti ogljikovega dioksida iz TEŠ znižali za približno 1,2 milijona ton letno. Povedano drugače: znižanje emisij CO₂ iz TEŠ predstavlja približno 8 odstotkov vseh toplogrednih emisij Slovenije. Na osnovi teh podatkov, ki so preverjeni in dokazani, sta k projektu pristopili tudi tako ugledni banki, kot sta EIB in EBRD, skupaj s komercialnimi bankami, ki z garancijami jamčijo za projekt.

HSE kot družba je v projekt TEŠ 6 do danes vložila že 220 mio €, TEŠ pa 19 mio €. Na strani investitorja je bilo za namene projekta do sedaj podpisanih že za 800 mio € pogodb.

Saj se ne moreš fotografirati, ko pa nimaš las gor

ANTON URBANC

Pogovori z različnimi ljudmi me vedno na nek način razvedrijo. Ne gre za radovednost ali željo grebsti z besedami in vprašanji po tujih življenjih. Gre zato, da se zavedam, da je vsak posameznik nekaj edinstvenega, nekaj pomembnega, čudovitega. In kot tak dragocen člen v verigi spoznanj. Mojih, vaših!

Takih ljudi, kot je Anton Urbanc je mogoče veliko. Delavnih, poštenih s svojimi malimi radosti in težavami. Pa spet ne! Bolj ko človeka spoznam, bolj mi je jasno, da je lahko samo eden. Takšen kot on. S svojim sprejemanjem vsega kar ga je v življenju doletelo. Obrnjen na tisto malo in hkrati vse kar ga osrečuje. Kljub ogromnim, res ogromnim preprekam mu je uspelo. Ohraniti tisto podobo, ki naj bi jo nosil vsak človek.

Preberite. Izpoved, ki se vas bo gotovo dotaknila. In če si boste za droben trenutek rekli, če zmore on, zmorem tudi jaz, bo to spet eno izmed čudovitih spoznanj, ki vam bodo pomagale v življenju. Ne zamudite ga.

Da se bralcem malo predstaviva, povejte mi kaj o sebi in najprej seveda o vaših otroških letih.

Ja, rojen sem leta 1941 v Lepi Njivi pri Mozirju. Otroštvo sem imel slabo, ker je bila vojna in očeta skoraj nisem poznal. Leta 1943 so ga Nemci zaprli v Celjski pisker, od koder je pobegnil, pravzaprav je pobegnil s poti, ko so ga peljali v Maribor. Ko je prišel leta 1945 iz partizanov domov, je šel še na služenje vojnega roka. Tako nisem vedel, kako je očetu ime, ko sem šel v šolo. Res! Mama je rodila 15 otrok, sedaj nas je še enajst živih. Mami je bilo ime Tončka, očetu Ivan.

Doma je bila kmetija, stari starši niso bili dobri gospodarji, oče pa je znal delati vse po vrsti. Takšen, kot je bil on, ga ne najdeš. Ne glede na to da ni imel dosti šol, je znal odlično računati. Kljub temu da smo imeli skromno, smo se imeli zelo lepo. Veliko smo se družili, tega zdaj manjka.

Kam vas je ponesla pot po osnovni šoli?

Šolo sem končal, pa sem se šel učiti za mesarja. Tam sem zdržal samo tri mesece. Način, kako so ubijali živali, ni bil zame. To pobijanje! Šel sem nazaj domov in ate je rekel, da mora biti eden tako ali tako doma. Leta 1956 pa sem se vpisal h godbi, ki jo je takrat vodil gospod Marin starejši.

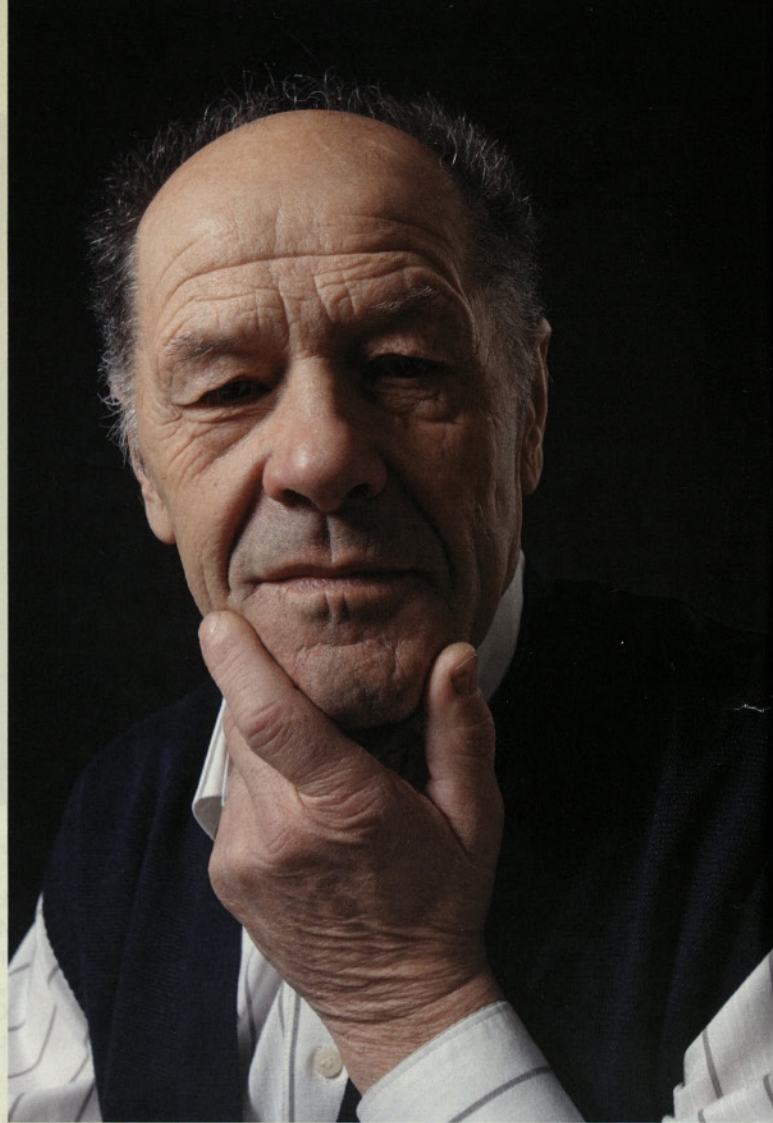
S kmetije naravnost h glasbi. Zakaj?

Takrat so bili Avseniki zelo popularni. Veliko sem poslušal to glasbo. In to kar zunaj. Pri sosedu so imeli radio, pa smo posedali na travniku in poslušali sosedov radio. Vse bi dal, da bi bil tudi jaz muzikant. Zato sem kar šel k šoštanjski godbi. Zdaj je to Pihalni orkester Zarja. Šel sem brez vsakega znanja in instrumenta.

Kjer je volja, pravijo, da je tudi pot. Kakšna je bila vaša?

Hodil sem peš iz Lepe Njive in komaj čakal na vaje. Hotel sem igrati trobento, a mi Ivan Marin, ki je bil takrat kapelnik, tega ni dovolil. Šest mesecev sem hodil na vaje, kjer smo samo ploskali po taktu in se kasneje učili not. Marin je hotel da igram bas, a me ni prepričal. Potem sem se odločil za klarinet.

V glavnem me je instrumenta učil Ivo Supovec. Bil je čudovit profesor po eni strani, po drugi strani sva si bila tudi takoj v laseh. Delal sem na kmetiji, prsti so bili okorni in mi je očitno da premalo vadim. Pa še bolj rad sem vadil po posluhu in manj po notah. Imel sem izreden posluh. Skoraj sem že obupal s tem svojim učenjem, a nisem mogel nehati. Ljubezen do glasbe je zmagala. Leta 1959 sem prvič uradno nastopil. Tega se dobro

spomnim. Bilo je še v Slomškovem domu, ko sem prvič uradno igral z godbo. Kar nekaj nas je bilo takrat sprejetih, Janko Zacirkovnik, Rudi Rožič, Franc Vačovnik.

Verjetno je bilo tudi denarja malo, ali ste imeli željo po drugem delu?

Na kmetiji je bilo malo denarja in je ate rekel, naj grem malo delat v tovarno. Leta 1960 sem šel v tovarno Gorenje, v vasi Gorenje. Seveda sem hodil peš, težko je bilo, nato sem hodil v službo celo še dlje, ker smo delali na »starem šahtu«. Plača je bila slaba, zato sem šel poskusiti še v Tovarno usnja, kjer ni bilo nič bolje. A vseeno je pametno, da zamenjaš delo, šele potem veš, kaj je prav zate.

Ste poleg dela uspeli napredovati tudi v glasbi?

Muzika je bila zraven ves čas, kajti leta 1959 sem s Stankom Čuježem prvič igral v Gaberkah na veselici in od takrat sem igral na številnih prireditvah in »ohceti«. Vsako soboto. Ko sem šel v vojsko v Bihač, so me poslali domov po klarinet že po enem mesecu. Klarinet je bil Adlerjev – ta je bil že moj. Plačo sem dajal očetu, zato mi ga je kupil oče. Ta klarinet še vedno imam.

Verjetno je bila vojska zanimiva izkušnja?

V Bihaču smo veliko vadili in sem igral vsako soboto v domu JLA. Na ta način sem imel številne ugodnosti. Na vojsko imam predvsem glasbene spomine.

Redne vaje pa so vam tudi koristile?

Ko sem leta 1963 prišel domov, sem spet začel igrati. Redno tudi v Laškem in Rimskih Toplicah, tam nas je bil cel sestav, a se ne spomnim, kako smo se imenovali. Ampak smo pa bili iskani! In včasih je bilo že kar prenaporno, cele vikende sem bil zdoma. Spomnim se, da sem se vozil z mopedom iz Rimskih Toplic. Zjutraj bi bilo treba iti v službo in ko sem se

vozil domov, sem dobesedno zaspal na motorju, tako da sem šel v rob in skoraj padel. Hitro sem bil buden in je šlo potem gladko do doma, ko sem spet zaspal. Seveda sem bil ves čas tudi pri godbi.

Ste še vedno delali v tovarni usnja?

Po vojski sem šel delat v Termoelektrarno. Tam je bilo v redu, a skoraj nisem imel časa hoditi v službo, saj me je glasba tako okupirala. V tem času sem sodeloval z ansamblom Glinovci.

Kaj pa dekleta? Kot muzikant ste jih imeli najbrž na pretek?

Nisem imel. Skoraj nobene punce nisem imel. Sploh nisem imel interesa. Meni je bila važna glasba. Ženo Tilko sem spoznal enkrat na poti domov, nekaj je bolehalo takrat, revma in se mi je zasmilila, pa sva začela skupaj zahajati. Kmalu mi je postala zelo všeč. Pozneje se ji je zdravje hvala bogu izboljšalo, lepa pa je bila tako ali tako!

Je bila poroka kmalu?

V bistvu sva se hotela kar poročiti, kajti bila je noseča in sva nameravala stopiti pred oltar v decembru leta 1966. Spomnim se, da sem šel igrat na neko poroko, a ko sem se vrnil, je že ni bilo doma. Predčasno je rodila sina Petra. Zato sva se poročila drugo leto na 1. aprila. Tak datum zato, ker sem drugače kar naprej igral in nisem bil nikoli fraj. Kljub temu da sva se poročila na dan lažnivcev, najin zakon drži.

Ste bili tudi po poroki veliko zdoma? Zaradi igranja?

Do takrat, ko si nisem ustvaril družine, sem celo plačo dajal staršem, ker je nisem rabil. Takrat se je z muziko veliko zaslužilo, več na »ohceti«, kot v službi. Ampak je bilo igrati na svatbi takrat precej drugače kot danes. Muzikanti smo izvajali razne igre, da smo si zaslužili. Mize smo prodajali pa venec od neveste in podobno. »Ohceti« pa so trajale tudi po tri dni, ko so šli vabit svate, smo šli godci zraven.

Vendar niste ostali doma?

Z ženo sva šla stanovat drugam, v Cankarjevo ulico, v Šoštanju. Prečudovito je bilo, imel sem službo, muziko, družinico..., a je prišla bolezen.

Kakšna?

Imel sem meningitis, ki mi je pustil trajne posledice. Štirinajst dni sem bil v komi, po tistem pa sem se moral marsikaj na novo učiti. Tudi posluš je šel in mnoge stvari, ki sem jih prej odlično delal. Takrat sem čisto propadel, tudi tega, kdaj sem rojen, nisem vedel, od takrat naprej sem imel težko življenje.

Kakšno?

Zdravil sem se v Vojniku, čeprav nisem nikoli pil, cela leva stran telesa je bila hroma, tudi kap me je. Skratka, hudo je bilo. A počasi, zelo počasi je šlo na bolje, čeprav čisto v redu ni bilo več nikoli.

Lahko pa rečem, da mi je Vojnik pomagal, pozdravili so me tako, da še danes živim. Hvala bogu, da sem prišel tja. V službi sem imel potem omejitve in sem na koncu delal v vrtnariji, kar ni bilo preveč zame. Tudi vsa napredovanja sem izgubil in kvalifikacije, ki sem jih pridobil. Zdržal pa sem. Leta 1981 pa sem zbolel še na želodcu, zaradi meningitisa sem namreč jemal po enajst tablet hkrati in to trikrat dnevno. Takrat sem tudi doživel neprijeten odziv pri domačem zdravniku. Raje ne bom ponavljal, kako mi je rekel, a bi najraje umrl, tako sem se počutil. Še posebej zato, ker nikoli nisem izkoriščal bolezni za kakršne koli privilegije.

Se pravi iz ene bolezni v drugo?

Ja, takrat sem bil nekaj časa v bolnici Topolšici in ko sem šel domov, mi niso dali izvidov. Šele po šestih mesecih sem jih dobil in na izvidu je pisalo, da moram takoj nazaj. Pa nisem šel, ker če se mi v šestih mesecih ni nič zgodilo. Leta 1985 sem se invalidsko upokojil. Tudi tu sem doživel vrsto neprijetnih presenečenj. Ne bi o njih, a krivica je včasih preveč boleča.

Ste bili še v Cankarjevi ulici?

Pozabil sem povedati, da sem po tistem meningitisu, takoj ko sem prišel k sebi, začel graditi hišo v Florjanu. Leta 1977 se je rodila hčerka Ksenija in takrat smo že šli v svojo hišo.

Kljub hudi bolezni ste gradili?

Delat moraš. Dokler delaš, marsikaj zdržiš, ko ne moreš delati, pač počivaš. S tem ko sem delal, sem se zdravil. Tudi zidal sem sam, z ženino pomočjo seveda, ki je tudi vse delala. Tudi načrt sva naredila sama.

PRIZNANJA S PODROČJA KULTURE

Priznanje za nesebično delo in izredne uspehe na področju kulturnega ustvarjanja

(Temeljna kulturna skupnost Velenje 1974)

Srebrno Napotnikovo značko za uspešno in dolgoletno delo na področju kulturne dejavnosti

(Kulturna skupnost Velenje 1982)

Napotnikovo priznanje

(Kulturna skupnost Velenje 1985)

Bronasta, srebrna in zlata Gallusova značka

(Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Obor za glasbeno dejavnost – v treh zaporednih obdobjih)

Priznanje za uspešno delo v glasbeni dejavnosti nad 30 let

(Pihalni orkester Zarja 1995)

Je bila potem v novi hiši z vašim zdravjem bolje?

Ko sem bil star 51 sem spet zbolel. Še vode nisem smel spiti takšne bolečine sem imel. Decembra sem šel v Topolšico in so me napotili v Ljubljano. Tam so mi v bistvu povedali, da imam raka. Operirali so me. Tretjega marca bo 19 let, kar nimam dvanajsternika in ne želodca. Ko me je dr. Sever v Ljubljani operiral, mi je rekel, da imam še en majhen del dvanajsternika in tako sem tudi mislil. Ko pa sem bil pred dvema letoma spet nekaj bolan, so mi povedali da nimam praktično nič. Še prej sem bil leta 1996 operiran na črevesju in tudi na žolču. Tudi preko sedemdeset kemoterapij in obsevanj imam za seboj. Skratka... kot sem rekel. Že kar preveč govorim o teh boleznih. Od tistega meningitisa dalje, ni nič več tako, kot je bilo. V Ljubljani so me zdravniki priporočili tudi, da bi moral dobiti nadomestilo za telesno okvaro in oskrbo, pa od tega ni bilo nikoli nič. Vsi, ki pa jih poznam in so prestali podobne težave kot jaz, so do tega upravičeni in to tudi dobivajo. A saj ne tožim, res ne, je pač tako. Človek se ne sme vdati.

Iz vas veje neverjeten optimizem in dobra volja. Očitno vidite življenje v pozitivni luči. S čim si še zapolnjujete čas poleg glasbe?

Ja, od Pihalnega orkestra Zarja sem se po petdesetih letih na nek način poslovil zaradi zdravstvenih težav. A čisto zadnje besede še nisem rekel. Drugače pa mi veliko časa vzame moje čebelarjenje, česar sem pravzaprav vesel.

Ste že dolgo čebelar?Povejte nam kaj več o tem.

Čebele so posebno poglavje v mojem življenju. Že leta 1954 sem se srečal z njimi, a ne za dolgo. Leta 1978 pa me je za čebele navdušil prijatelj, čudovit človek Jože Vogrinc. Prvi panj sem »našel«, potem sem jih nekaj dokupil in naredil prvi čebeljak s 40 panji v Lepi Njivi. Leta 1986 sem čebeljak prestavil v Bele Vode na svoje in od takrat dalje ne vem ali sem

fanatik ali čebelar. Čebele imam preprosto rad, ne samo to, spoštujem jih. Posledično sem dejaven v čebelarskem odboru, ampak to je druga stvar. Večje zadovoljstvo imam pri delu z njimi.

Kaj pa je na čebelah tako posebnega?

Njihov način dela, življenja in reda, ki ga vzpostavijo med seboj. Čebele točno vedo, kdo je kdo. Najprej je čebela hranilka, nato čuvajka, šele po treh tednih življenja je lahko nabiralka. Matico, na primer, hranijo samo z mlečkom. Čebele nekatere stvari začutijo pred ljudmi. Ena izmed takih je, da so čebele napadalne pred spremembo vremena. Tako ne rabim poročil, pa vem, da se bo vreme poslabšalo. Vesel sem, da se za čebele bolj skrbi kot nekoč. Da so tudi sredstva, s katerimi jih zdravimo. Naše čebele so nekoliko manjše kot čebele po svetu, veliko jih izvažamo, ker so zelo prilagodljive.

S takim navdušenjem mi govorite o čebelah, kot da so ljudje.

Saj tako tudi mislim. Jaz jim redno dodajam hrano, da ne oslabijo. One pa mi vračajo z medom in drugimi proizvodi, ki jih lahko dobim od njih. Veliko boleznih sem si pozdravil z njimi. Redno uživam propolis in trdim, da sem si neprijetno krvavenje pozdravil prav s tem. Čebele mi prinašajo sprostitev, vsak dan sem pri čebelnjaku. Ni mi pomembno to, koliko meda natočim, res ne. Tudi žena je navdušena nad njimi in mi pomaga. Brez njih si pa res ne znam predstavljati življenja.

V odboru Čebelarskega društva Ravne, kjer ste dejavni, vas cenijo, tudi nagrade ste dobili.

Ja, leta 2001 sem dobil 1. mesto kot najboljši pridelovalec medu, pa tudi priznanje Antona Janše III. stopnje za posebne zasluge. Pa certifikat pridelovalcev slovenskega medu z zaščiteno geografsko označbo pristojnega ministrstva. Že leta 1986 pa sem naredil izpit za čebelarskega preglednika in menim, da bi ga moral imeti vsak čebelar.

Eden izmed razlogov, da sem vas povabila na intervju je bilo tudi vaše nedavno praznovanje okrogle obletnice. Imate radi praznovanja?

Ja in presenečenja še bolj. Rojen sem 12. januarja, a nisem pričakoval, da se bo družina angažirala. Bil sem nekaj bolan, a so vse tako izpeljali, da lepše ne bi mogli. Res so me tako presenetili, da sem za nekaj časa obnemel. Zvečer so prišli ljudje, ki jih nisem pričakoval. Poleg tega je bila pripravljena prava pojedina, jaz pa nisem nič vedel, čeprav sem bil doma. Prišli so bratje in sestre pa sosedje in prijatelji. Tudi zaigrali so mi tisti, ki smo včasih skupaj igrali. Tako, da smo bili skupaj do jutra.

So vam zaigrali tudi kolegi iz Pihalnega orkestra?

Ne, ti pa še ne.

Očitno ste zelo ponosni na svojo družino?

Zelo. Tilka mi ves čas, kar sva skupaj, trdno stoji ob strani. Oba otroka – Peter in Ksenija – sta mi v veliko pomoč, zelo ju imam rad. Tudi vnuka Mark in Liam me vedno navdušujeta in razveselita. Veste kaj mi je zadnjič rekel vnuček, ko sem se pripravljaj na tale intervju in je bilo govora tudi o tem, da se bom fotografiral? Rekel mi je: Star ati saj se ne moreš fotografirati, ko pa nimaš las gor...

Kaj bi sporočili našim bralcem glede na vse povedano in na vse preizkušnje, ki ste jih prestali in glede na to, da ste polni dobre volje in načrtov?

Ko sem se zdravil v Vojniku, so mi od začetka rekli, da mi možgani odmirajo in da tako ne bo nič z mano. Vidite pa sem še zdaj živ! Ali ni to razlog za dobro voljo? Človek se ne sme nikoli predati, naj bo še tako hudo. Bolje je, da se lotiš kakšnega dela in če od začetka ne gre tako, kot bi želel, se pač malo odpočiješ in je naslednji dan že bolje. Trma in volja sta moje vodilo vse življenje.

Milojka B. Komprej

Foto Dejan Tankli

Zimzelen

Zimski klepet z Marijo Pergovnik

Na januarski Zimski klepet Turističnega društva Topolšica smo 27. januarja v Zimzelen povabili Marijo Pergovnik. Zelo zgovorno, živahno Topolčanko z odličnim spominom in pestro življenjsko zgodbo ter prefinjenim občutkom za iskrivost. Prislunilo ji je veliko stanovalcev Zimzelena in tudi domačinov. Tako prijetnega in zabavnega večera že dolgo ni bilo v Topolšici, saj so družabni prostor preplavljale salve smeha.

Mara Pergovnik, kot jo kličejo prijatelji in znanci, se je kot prvi otrok rodila v leseni, 400 let stari Zafrški hiši.

»V naši družini smo živeli ata in mama, stari ata Gašper, teta Lizika. Vsega skupaj 11 ljudi. Jaz imam še brata Rudija ter sestre Silvo in Gelco. Z nami so živeli tudi tetini in stričevi otroci, saj pri njih doma ni bilo prostora za vse. Stari ata je bil moj ljubeček, zelo rada sem ga imela. V hiši smo bili na tesnem, otroci smo spali po dva v posteljah, a v tej hiši smo bili vsi srečni, nikoli se nismo kregali,« je začela svojo pripoved Mara.

Oče je bil strog, hud, je rekla Mara. Delal je kot živinozdravnik, čeprav za to ni imel uradne izobrazbe, pač pa veliko uspehov in ljudje so ga cenili. Mama je veliko delala. Mara se je zato zelo navezala na starega očeta Gašperja, ki je zanj imel čas, vzgajal jo je, skrbel zanj v vseh pogledih in tudi branil pred očetovimi prepovedmi, ko je bila že dekle.

Med drugo svetovno vojno so v njihovi hiši – kot v drugih hišah v Topolšici – živeli trije Nemci, ki pa jih Mara ohranja v dobrem spominu, saj niso bili hudobni.

»Verjetno so imeli nekeje svoje družine; bili so dobri ljudje,« meni Mara.

Sicer pa so se pri njih mnogokrat ustavili tudi partizani in mama jim je kaj skuhalo, spekla kruh. Marine tete – tri cvetke, kot so jih imenovali – so bile partizanske kurirke. Mara je obudila spomin na dogodek, ki bi se lahko slabo končal. Nekega dne je bila hiša polna partizanov, ki so se dobro najedli in tudi napili, tedaj pa je prišla novica, da se bližajo Nemci. Partizani so predlagali, da se umaknejo v gozd nad hišo, od koder bi streljali na Nemce. Pa jih je Marina mati prosila, naj tega nikar ne storijo, saj bodo v tem primeru Nemci požgali hišo in kaznovali domače. K sreči so si Nemci premislili in pot nadaljevali drugod.

Mara se je rodila s sedmimi meseci in je ob rojstvu tehtala le 1,5 kilograma. Vseskozi je bila drobna, pri 17. letih pa je nato še zbolela za tuberkulozo. Težko komaj 47 kilogramov in skoraj zapisano smrti so jo poslali na zdravljenje v Novo Celje, kjer je preživela pet mesecev. »Meni je bilo v bolnišnici dobro, zame je bil to povsem nov svet. Toliko hrane še nisem videla in sem rada jedla, največ »špeh«, saj je dober za pljuča.

Ko sem okrevala, me je zdravnik dr. Rogelj nato poslal še na zdravljenje na Pohorski dvor in v Tupaliče na Gorenjskem. V glavnem sem se sprehajala in dobro jedla in vse to mi je koristilo,« je pripovedovala o svojem zdravljenju.

K ozdravitvi je gotovo pripomogla tudi njena močna volja, celo trma, ki jo je Mara pokazala pri mnogih odločitvah v življenju. Tako je, na primer, naredila, kot se je namenila, po končanju osnovne šole. Osnovna šola v Topolšici je takrat imela le 7. razredov. Doma je najprej v šole niso nameravali poslati. Kasneje si je sama uredila, da je opravila triletno poklicno šolo za šiviljo in

nato je po osem let delala v Topru, v Tovarni usnja Šoštanj in v šivalnici Bolnišnice Topolšica. Pri 50. se je upokojila.

Zanimiva je bila zgodba, kako si je ustvarila družino. Zaljubila se je v Pergovnikovega Edvarda, ki je večkrat pomagal pri delu na njihovi kmetiji. Izhajal je iz družine z devetimi otroki. Marin oče s to zvezo ni bil zadovoljen, kajti Edo je imel premajhen grunt. Poiskal ji je ženina, ki je imel veliko gozda. Mara pa je očetu odločno dejala: »Saj se ne bom ženila z lesom, jaz imam rada Edvarda.« In tako je bilo. Poročila se je pri 28. letih in z možem sta imela tri otroke: Edija, Bojano in Uroša. Marica je zdaj že dolgo vdova, ima pa pet vnukov.

Svojega moža je res dobro izbrala, je poudarila, saj sta se imela zelo rada. Bil je tudi zelo priden in deloven. »Doma je delal rezance, štrudel,« je posebej poudarila in poslušalci so vneto prikimali, da se takšnega Edvarda dobro spominjajo.

Mara je živela polno, pestro življenje. Kot otrok se je velikokrat igrala v perišču v Topolšici, rada je smučala, igrala šah, rada je plesala. Celotno igrala je v gledališki igri – bila je nemški agent in še danes ima slabo vest, kako je morala biti v svoji vlogi groba in se zdirati na druge igralce, tako da se jim je kasneje opravičila. Je pa v igranju na odru zelo uživala.

Diana Janežič

Foto: D.J.

Foto: Mara Pergovnik v pogovoru z Jano Kovič.

Foto: D.J.

Spominom in zgodbam Mare Pergovnik je prisluhnilo veliko domačinov in stanovalcev Zimzelena.

Napovednik

marec 2011

PRIREDITEV

kavarna Šoštanj

List

kabelesko razdelilni sistem šostanj

Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

KDAJ

ZVRST

KAJ

KJE

VABI VAS

četrtek, 3.3. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 3.3. ob 20:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : TAB Mežica (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica
sobota, 5.3. ob 15:00	karneval	58. mednarodni karneval – Pust šoštanjski	Trg bratov Mravljak	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
sobota, 5.3. po karnevalu	maškerada	Pustna maškerada z Mladimi dolenjci	Športna dvorana Šoštanj	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
nedelja, 6.3. ob 08:00	planinstvo	Trška pot: lahka pot	Ribiška koča	Planinsko društvo Šoštanj
sreda, 9.3. ob 16:00	pustni pogreb	Pogreb pusta od občine do krivega mostu nad Pako	Okolica Šoštanja	Turistično olepševalno društvo Šoštanj
sreda, 9.3. ob 19:00	abonma	Čistilka Marija in predsednik uprave	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sreda, 9.3. ob 19:00	predavanje	Potopisno predavanje - Aljaska	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 10.3. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 10.3. ob 18:00	predstava	Z igro in plesom v pomlad – območno srečanje otroških folklornih skupin	Kulturni dom Šoštanj	Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
sobota, 12.3. do 13.3.	planinstvo	Meninski veleslalom	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
četrtek, 17.3. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 19.3. ob 15:00	prireditev	Proslava ob dnevu žena in materinskem dnevu	REKS - Ravne	Zavod za kulturo Šoštanj

sobota, 19.3. ob 19:00	odbojka	Šoštanj Topolšica : Žužemberk (2. državna odbojcarska liga - moški)	Športna dvorana Šoštanj	Odbojcarski klub Šoštanj Topolšica
torek, 22. 3. Ob 19:00	razstava	Predstavitev klekljaric Šaleške doline	Mestna galerija Šoštanj	Krajevna skupnost Šoštanj
četrtek, 24.3. ob 16:00	pravljice	Pravljčne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 24.3. ob 19:00	pogovor	Galerijski večer – gostja Ljudmila Conradi	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 26.3. ob 18:00	planinstvo	Gospodična – Trdinov vrh: izlet, lahka pot	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
nedelja, 27.3. ob 16:00	prireditve	Prebujanje pomladi	Dom krajanov Skorno - Florjan	Društvo prijateljev mladine Skorno - Florjan
četrtek, 31.3. ob 16:00	pravljice	Pravljčne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
 KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

Podoba kulture

Kulturni praznik

Praznik in praznovanje in polna usta kulture! Zakaj ironija? Odveč, seveda! Naj se hitro popravim in opravičim ker verjamem, da je kultura naš vsakdanjik in ne en dan v letu. Če tega ne bi verjela, potem ne bi verjela v svoje korenine, svoj materni jezik, svoje okolje, ljudi in predvsem vase, kajti kultura se začne in konča v slehernem izmed nas. Toliko jo je, kolikor smo je pripravljeni in sposobni doživeti in živeti. Zato je praznovanje dneva kulture ne en dan, ampak en dan več, ko se še posebej osredotočimo na svojo notranjost, na svoje doživljanje kulture, kar pač slehernemu izmed nas pomeni. In če je za nekoga kultura oziroma kulturni praznik, da se spočije, gre na sprehod, v kino, na nogometno tekmo, na smučanje ali kamor koli, da bo le spočil svojega duha, da se bo počutil človeka, da se bo začutil, potem je dan kulture dosegel svoj namen. Človek se je počutil človeka v svojem bivanju, z načrtom, s katerim se sam izpolnjuje.

Kar nekaj oziroma kar veliko se nas je zbralo v Kulturnem domu Šoštanj, kjer smo slovenski kulturni praznik praznovali skupaj. Poezije Pojezije je bil delovni naslov praznovanja s katerim smo v prvem delu opozorili na čas našega največjega pesnika Franceta Prešerna, ko se je slovenski narod šele začel kulturno prebujati, v drugem delu pa je sledil koncert Vlada Kreslina, ki je predstavil svojo pesniško zbirko Pojezije in občinstvo povsem navdušil s svojim koncertom.

Ne samo glasba, tudi besedila so napisana za našega človeka, za naš vsakdan, za to življenje, ki ga preživljamo v tem času, ko bi naj vsak narod doživljal kulturo kot tisto dodano vrednost v življenju, ki ga izpolnjuje.

Osrednji govornik na prazniku je bil direktor Zavoda za kulturo Šoštanj Kajetan Čop. V svojem govoru je dejal:

Spoštovani poslanec v državnem zboru in župan Občine Šoštanj Darko Menih, spoštovani člani Sveta Občine Šoštanj, spoštovani člani Sveta Zavoda za kulturo Šoštanj, spoštovani gostje, ljubitelji kulture, dobrodošli v našem kulturnem domu!

Leto 2010 je bilo za kulturo v naši občini eno najbolj blagorodnih. Končno je naš hram kulture postal infrastrukturno dovršen in s tem resničen dragulj, ki je lahko vsem občanom v ponos, kar se tudi dokazuje z obiskom naših prirediteljev. Zdaj, ko sta tukaj doma luč in zvok, so vse prireditve pridobile na estetski torej vizualni ravni. To pomeni, da se zdaj na tem odru lahko dogajajo čudeži in spektakli.

Posledica te tehnične prenove kulturnega doma je abonma, ki je že v svoji prvi sezoni zaživel na polno, saj imamo 120 abonentov in praktično polno dvorano na vsaki predstavi. Z abonmajem bomo v prihodnje vsekakor nadaljevali.

Naslednji korak v razvoju šoštanjske odrske umetnosti je, da smo se pri Zavodu za kulturo Šoštanj odločili, da želimo ustanoviti amatersko gledališče v Šoštanju. Zato smo konec leta 2010 začeli pripravljati prvo predstavo Amaterskega gledališča Šoštanj ali po novem »A gledaš?«

Foto: Dejan Tonkli

Naslov predstave bo *Priložnostni zdravnik* od Moliera. Premiera bo predvidoma 6. maja. Vljudno v a b l j e n i ! Vsekakor pa se bomo potrudili predstaviti v vsaki krajevni skupnosti občine oziroma povsod, kjer so ustrezni prostori.

Tudi vedno več društev in skupin uporablja kulturni dom kot prostor za vajo in druženje. Torej lahko rečemo, da je poleg Lista in Mestne galerije Šoštanj zdaj s polno paro zaživel še Kulturni dom Šoštanj. S tem pa

so v naši občini izpolnjeni osnovni pogoji za normalno ustvarjalno življenje na kulturnem področju.

Poleg kulturnega doma so tukaj še naše zvezde stalnice: Mestna galerija z razstavami, Galerijskimi večeri, predstavitvami različnih ustvarjalcev, s komornimi koncerti, Ana Desetnica v Šoštanju, festival pouličnega gledališča, Smallfest, glasbeni festival, ki bo letos že devetitič v Šoštanju in je sinonim za alternativno kulturo mladih.

Eno leto smo tudi uspešno izvajali kavarniške večere z znanimi Slovenci kot so Ciril Zlobec, Miša Molk, Zmago Jelinčič Plemeniti, Janez Pirnat, Mitja Meršol, Lidija Sotlar, Henrik Neubauer, dr. Svatopluk Štoviček in Lovrenc Arnič, vendar so nam, žal, zaprli kavarno.

Toliko o pomembnih novih delcih šoštanjskega kulturnega mozaika s strani Zavoda za kulturo Šoštanj.

Za konec bi želel še prebrati eno čudovito pesem. Ta pesem je namesto vseh besed, misli in čustev, ki so posledica današnjih časov. To pesem bi si moral vsak dan prebrati vsak Slovenec po duši ali krvi.

Spet trte so rodile, prijat'ljji, vince nam sladko,
ki nam oživlja žile, srce razjasni in oko,
ki utopi vse skrbi, v potrhih prsih up budi.
Komu najpred veselo zdravljico, bratje, č'mo zapet'?
Bog našo nam deželo, bog živi ves slovenski svet,
brate vse, kar nas je sinov sloveče matere!
V sovražnike 'z oblakov rodu naj naš'ga trešči grom!
Prost, ko je bil očakov, naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobe njih roke si spone, ki jim še teže!
Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo,
da oblast in z njo čast, ko pred, spet naša bosta last!
Bog živi vas, Slovenke, prelepe, žlahtne rožice!
Ni take je mladenke, ko naše je krvi dekle;
naj sinov zarod nov iz vas bo strah sovražnikov!
Mladen'či, zdaj se pije zdravljica vaša, vi naš up!
Ljubezni domačije noben naj vam ne usmrti strup;
ker po nas bode vas jo srčno branit' klical čas!
Žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat' dan,
da koder sonce hodi, prepri iz sveta bo pregnan,
da rojak prost bo vsak, ne vrag, le sosed bo mejak!
Nazadnje še, prijat'ljji, kozarec zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li, ker dobro v srcu mislimo.
Dokaj dni naj živi bog, kar nas dobrih je ljudi!

Foto: Dejan Tonkli

Kudovci napolnili REKS

V nedeljo, 23. januarja 2011, je v večnamenskem domu REKS v Ravnah pri Šoštanju potekala že tradicionalna proslava KUD Ravne se predstavijo. Kudovci so obljubljeni prigrade, nezgode, talente, zanimivosti in smeh. Po dvournem programu so prisotni več kot navdušeni zapuščali dvorano, na obrazu mnogih se je poznala ena smejalna gubica več, kar je dokaz, da so Ravenčani držali besedo.

Kulturno umetniško društvo Ravne je nosilec kulturnega dogajanja v Ravnah in tudi v širši okolici že vse od začetka delovanja, od leta 1983. Že več let sekcije KUD-a združujejo svojo moč, ustvarjalnost, energijo, ideje in delo ter se javnosti predstavijo s prireditvijo KUD Ravne se predstavi. Prireditev je vsa leta potekala v Kulturnem domu v Šoštanju, letos pa prvič v domačem kraju, v Ravnah, v novem večnamenskem domu REKS. Vrsto let je prireditev potekala v decembru, letos pa so se odločili izpeljati jo v januarju, saj je mesec december, kot je dejal predsednik KUD-a Ravne, že dovolj praznično obarvan in poln zaključkov.

Prireditev se je začela s Pleh muziko, nato je zbrane pozdravil predsednik KUD-a Jure Kodrun in predstavil društvo. Zbrane so nasmejali vedno prisrčni in zabavni otroci Podružnične šole Ravne. Pevci moškega zbora pod vodstvom Blanke Rotovnik so zapeli dve pesmi. Predstavil se je trio Promil, katerega harmonikar je Ravenčan Samo Kotnik. Polno dvorano so nasmejali »državljeni iz bivše Jugoslavije med učenjem slovenskega jezika pri njihovi prvi učni uri« s svojim skečem.

KUD-ovci so v svojo družbo povabili Vinka Potočnika, slovenskega teologa, sociologa, psihologa in pedagogika, Ravenčana, ki je izredni profesor na Teološki fakulteti Univerze v Ljubljani, a ima Ravne še vedno v lepem

Foto: arhiv

spominu in se rad vrača domov. Svojo modrost in prigrade iz svojega življenja ter spomine na Ravne je delil v pogovoru s Katjo Milavec. Nato so nastopili tudi člani Ravenske godbe. Zaigral in zapel je Kvintet prekrasnih Raven. Na koncu pa so se predstavili še člani Folklornega društva Ogjarji iz Šoštanja, ki delujejo pod vodstvom Ravenčanke Milene Movh. Program je povezovala Katja Milavec, nekajkrat pa je na oder »uletel« tudi delavec Vegrada, ki je sodeloval pri nastajanju doma REKS vse od izkopa do prve položene ploščice.

Predsednik KUD-a Ravne Jure Kodrun je bil po že tradicionalni prireditvi vidno zadovoljen: »Člani KUD-a Ravne smo polni lepih občutkov. REKS je bil napolnjen, predstavo KUD Ravne se predstavi si je prišlo ogledati več kot 300 ljudi, kar je fenomenalen odziv in nad vsemi pričakovanji. Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki so prišli in z nami delili to nedeljsko popoldne.«

Nastja Stropnik Naveršnik

Kulturni pohod

Nič novega za Krajevno skupnost Skorno – Florjan. Pohod po obronkih celotnega kraja se je odvil tudi letos. So pa bili krajanji vseeno malo zaskrbljeni, ali bo nov predsednik Roman Oblak, in njegov na novo izvoljeni Svet KS Skorno – Florjan, še naprej bodril idejo športa in kulture na Prešernov dan v kraju. In res, tradicija se nadaljuje. Tako se je veliko število krajanov 8. februarja že osmič zapovrstjo dobilo pri gostišču Acman, se podalo na pot čez Skorno, mimo Lepe Njive ter nazaj v Florjan. Na prekrasen sončen dan se je na pot podalo preko 130 mladih in starejših pohodnikov. Takih, ki jih družijo kultura, šport in dobra volja.

Pri Sv. Antonu so se prvič okrepčali. Tam so člani Turističnega društva Skorno pripravili tople napitke. Zaključek pa so člani Športno kulturnega društva Mačji kamen priredili v Domu krajanov Krajevne skupnosti Skorno – Florjan.

Ker je tradicija tudi kulturni del dneva, so krajanji na cilju prisluhnili še izbranim besedam nastopajočih iz Skornega. Z recitiranjem Prešernovih pesmi, igranjem na prečno flauto ter prepevanjem ljudskih pesmi Mladinskega pevskega zbora Skorno so se, tako kot se spodobi, poklonili našemu največjemu pesniku Francetu Prešernu. Predsednik Krajevne skupnosti Skorno - Florjan Roman Oblak pa je v svojem nagovoru krajanom poudaril, da so navadne vrednote sposobnost velikih ljudi. Ne tistih, ki imajo velik kapital in dober stas. Temveč takih, ki premorejo odprtost in srčnost. Želi si okolja, kjer bi vladalo poštenje, pravičnost in medsebojno spoštovanje.

Foto: arhiv

Nad vse je vesel in ponosen, da v kraju delujejo društva, ki s svojo požrtvovalnostjo in vneto skrbijo za kulturni in športni utrip kraja.

Ob kozarčku rujne kapljice, ob golažu in melodijah harmonike so si krajanji Skornega in Florjana po uradnem delu dneva izmenjali še prijateljske besede, ki vsekakor so bit in osnova kulture in medsebojnega razumevanja.

Maša Stropnik

Proslava v Zavodnjah

Kulturno Društvo Ivan Napotnik Zavodnje je 6. 2. 2011 v počatitev kulturnega praznika priredilo krajšo proslavo, ki se je je udeležilo veliko krajanov.

Ob tej priložnosti so nastopili: Oktet Zavodnje pod vodstvom Jožeta Grabnerja, skupina Jesensko cvetje pod vodstvom Štefke Koželnik, solo pevka Viktorija Maze in recitatorska skupina Viktorija, Uroš in Igor.

Program pa je povezovala Andreja Osterc. Vsem nastopajočim se lepo zahvaljujemo.

Oddbor Kulturnega društva
Ivan Napotnik Zavodnje

Foto: arhiv

Kulturni dan v Gaberkah

Izvedbo letošnjega kulturnega programa ob Kulturnem prazniku je Kulturnica Gaberke prepustila sokrajankama in učiteljicama Mateji Kopušar in Martini Plaznik. Glavni nastopajoči so tako bili Gaberški osnovnošolci in srednješolci, ki so se na odru predstavili z zelo zanimivim programom, nad katerim so bili gledalci, ki so popolnoma napolnili dvorano gasilskega doma Gaberke, navdušeni. Navduševala pa jih je tudi ubrana pesem, ki je zvenela iz ust pevcev Moškega pevskega zbora Lokovica.

Program se je tradicionalno pričel s himno, s Prešernovo Zdravljico. Osrednja nit programa je bila predstavitev vsestranskega umetnika Frana Miličinskega Ježka. Obiskovalci so se lahko ponovno spoznali z bogato zbirko njegovih umetniških del: od pravljic, radijskih del, pa do številnih zimzelenih popevk. Ježek je bil tudi režiser in igralec, saj je npr. režiral filma Kekec in Dobri stari pianino, v katerih je tudi igral. Spomnimo se ga tudi iz filma »Ne čakaj na maj«, kjer je tudi avtor zimzelene popevke z istim naslovom. Njegov oče je napisal »Butalce«, zato so nastopajoči zaigrali eno izmed prigrad – Butalci sejejo sol.

Če je že kdo pozabil, naj ga spomnim, da je tudi zgodba o Zvezdici Zaspanski plod Ježkove ustvarjalnosti. Tudi odlomek iz te prve slovenske radijske igre za otroke nam je bil predstavljen in sicer odlomek, ko je med spanjem hotel Ceferin, razbojnik, ki ima kamen namesto srca in ne zna napisati besede ljuba, Zvezdici Zaspanski odrezati zlate lase. Nasmejali smo se tudi ob skeču: »Skeč o vplivu novega zakonu o delu na črno na družinsko življenje«, ki so ga izvedli Mirko in Denis Verhovnik ter Darinka Zaljuberšek. Na koncu pa smo imeli priložnost prisluhniti Moškemu pevskega zboru Lokovica in solistu Franciju Pečniku.

Dodatna popestritev programa je bila razstava slik slikarja Vojka Babiča iz Gaberk. Njegove izredno realistične oljne slike so privabile podrobnejše

Foto: A.G.

pogled obiskovalcev. Slike, kjer ni pogrešen noben detajl, pa vendar vsebujejo dovolj avtorjeve subjektivnosti, da se jih loči od fotografij.

A. Grudnik

V znamenju kulturnega praznika

Če pokukate v naš vrtec boste videli kaj vse se pri nas dogaja.

Prva skupina se pogovarja o gledališču; kaj je to, kaj vse vidimo v gledališču, kdo vse lahko v gledališču nastopa... V igralnici so si uredili gledališki kotiček v katerem nastajajo čudovite predstave in so nagrajene z močnim aplavzom gledalcev.

Druga skupina se pogovarja o umetnosti, prebirajo različne pravljice, pesniške zbirke, rime, uganke, pripravili pa so tudi nastop, ki so ga poimenovali Mini kulturni praznik.

V tretji skupini pa se pridno učijo zavezovati svoje čevlje, ter pokazati kje je levo in kje desno, katera roka je leva in katera desna.

V četrti skupini se pogovarjajo o Slovenskem ljudskem izročilu, prebirajo Slovenske pravljice, bajke, pripovedke, pesmi...uredili so si tudi glasbeni kotiček, kjer otroci igrajo na instrumente, ki so jih prinesli od doma.

Romana Cverle Krajnc

Foto: arhiv

Kaj imata skupnega poezija in šahovska partija

Že 17. leto zapored v Lajšah ob kulturnem prazniku počastijo spomin na Prešerna na poseben način: organizirajo šahovski turnir. Letos se je v gostilni pri Janezu zbralo 14 privržencev šaha in poezije. Pomerili sta se ekipi iz krajevnih skupnosti Topolšica in Zavodnje. Končni izid turnirja je bil tesen v korist domačinov. Dogodek je bil tudi kulturno obarvan: pripravili so kratko predstavitev Prešerna in recital njegovih pesmi.

Berivka

Analphabet

Ljubiteljsko gledališče Teharje se je na odru šoštanskega kulturnega doma predstavilo z večno aktualnim Nušičem v treh sklopih. Nekaj o Nušiču, igra Gumb in Analphabet, ki so nekoliko starejšim generacijam bolj znane teme, kot pa mladim. Čas Nušiča je čas druge polovice devetnajstega in zgodnje dvajsetega stoletja in zato v tematiki precej drugačen od današnjih dni. A ravno zato se je bilo lepo povrniti v tiste daljne čase, umirjenega in nekoliko dolgočasnega življenja, ki mu je bilo dobrodošlo vsakršno razburjenje. Sporočilo igre je bilo tako v Gumbu kot v Analabetu pravzaprav preprosto. Človeška neumnost je resnično brezmejna. In če je ta neumnost v »boljših« krogih, je posledično še bolj

Foto: D. Vučina

komična za preprostega človeka.

Teharski gledališčniki pod režijo Petra Simonitja so odlično opravili svojo nalogo, pozna se jim dolgoletno druženje na gledaliških deskah in predanost igri.

Milojka B. Komprej

Oblast

Abonmajski program je odlično zapolnila predstava KUD Gornji Grad Oblast, ki je bila uprizorjena v januarju. Šoštanjskemu občinstvu že znana skupina je spet navdušila. Tema igra je namreč aktualna in vsakem času in v vsaki družbeni ureditvi. Ko ima človek dovolj denarja si zaželi še oblasti in je pripravljen zanjo iti čez vse norme in vrednote, ki smo mu bile sicer vodilo v življenju.

Tako je tudi KUD Gornji Grad odlično uprizoril situacijo neke družine Pešalič, kjer je mož podjetnik, žena lepa, hči pa zaradi preobilja vsega naveličana in nagnjena k alternativni. Gospodar Pešalič v želji po politični karieri najame svetovalce, ki se seveda izkažejo kot prevaranti in goljufi, saj iz dokaj razumnega moža naredijo čudno kreaturo, ki bi naj bila vseh

volivcem. V bistvu ga hočejo samo oskubiti in demantirati, a izkaže se, da je ravno to volivcem všeč. Tako vsak dobi svoje in ko prej imenovani Pešalič pride na oblast... Ja, saj veste. Oblast je slast!

Režiserju Klemnu Petku je uspelo vnesti v igro prave dodatke, ki so predstavo postavili nad klasično amatersko igro, hkrati pa pustili dovolj dojemljivo in komično. Tudi dialekt je bil na pravem mestu in v pravih vlogah. Vsak lik je igri dodal nekaj svojega in posebnega. Posebej bi omenila Tomaža Čretnika v vlogi tajnika Drageca, ki je uspel že malo oguljenemu liku geja, dati pravo težo. Sicer pa odlična igra vseh in publika je bila navdušena.

Milojka B. Komprej

V Šoštanju razstava Usnjarstvo na Vrhniki

V Muzeju usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju, so v četrtek 18. februarja odprli razstavo Usnjarstvo na Vrhniki, avtorice Olge Pivk, ki je skupaj s člani tamkajšnjega Muzejskega društva Vrhnika, nastajala skoraj celo desetletje. Razstavi ob rob je spregovoril kustos šoštanjskega muzeja prof. Miran Aplinc, odprl pa jo je podžupan občine Šoštanj Vojko Krneža.

Olga Pivk je na kratko predstavila začetke usnjarske dejavnosti na Vrhniki in orisala primerjavo med najstarejšo proizvodnjo v Šoštanju in najmlajšo na Vrhniki in predelavo usnja v Sloveniji ter njun neslavni konec. Tako Pivkova kot Aplinc in Krneža so nostalgичno sporočili, da pa je vendarle v redu vsaj dejstvo, da so na "pogorišču" usnjarstva na slovenskem ostali strokovno zbrani materiali, fotografsko gradivo, stroji in orodja, ki so zdaj urejeni v Šoštanju kot osrednjem slovenskem muzeju usnjarstva, na Vrhniki pa v obliki prenosnih panojev. Razstava, ki zdaj krasi veliko galerijo šoštanjskega muzeja, je nastala do leta 2004 na Vrhniki, kasneje pa je gostovala v Tehniškem muzeju v Bistri. Zasluge zanjo imajo številni še živeči usnjari, mojstri ali njihovi potomci, ki so odstopili različna orodja ali jih posodili za reprodukcijo ter zadnji lastniki osrednjega podjetja Industrije usnja Vrhnika ter člani Muzejskega društva Vrhnika s predsednico Olgo Pivk. Slednja je zavzeto zbrala gradivo, ki je že sedaj, na kaširanih panojih velikega formata, pravo bogastvo. Je pa tudi dobra osnova za morebitno knjižno izdajo. Tako bo ostala neizbrisno zabeležena in fotografirana zgodovina 16 lokacij malih usnjarskih obrti z veliko tovarno, ki je vase posrkala nekaj drugih ter nazadnje še Tovarno usnja Šoštanj.

Vendar je bilo slišati, se takšni usodi ni bilo mogoče upirati, zato je, po Krnežu, dobro vsaj to, da je prišlo ponovno do sodelovanja med dvema krajema z usnjarsko tradicijo in ne nazadnje, da se ohranijo vsaj dostojni spomini na poštene ljudi, mojstre te obrti ter na zgodovino usnjarske industrije v tem delu Evrope in Slovenije.

Gostom iz Vrhnike so se gostitelji zahvalili za postavitve razstave in jim čestitali ob dogodku. Razstava usnjarstvo na Vrhniki bo odprta v običajnem odpiralnem času šoštanjskega muzeja daljše obdobje. In kot pravi vabilo na ogled muzeja, obisk in "fotografiranje je zaželeno"!

Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Zažarel je Zlati Prah

V Mestni galeriji Šoštanj so v četrtek, 17. februarja, v okviru prireditve ob mesecu kulture, odprli razstavo likovnih stvaritev "Zlati prah" profesorja Zlatka Praha iz Maribora. Ob glasbeni spremljavi kitaristov Naceta Srdinška in Luke Štefulja je avtorja in njegova likovna dela predstavila kulturnica Milojka B. Komprej, ob nagovorih Praha in ravnatelja Zavoda za kulturo Šoštanj Kajetana Čopa, pa so razstavo slovesno odprli.

Zlatko Prah s koreninami v Šaleški dolini, je po ustvarjanju v Slovenskih Konjicah ter nazadnje v Mariboru, postal v Sloveniji prepoznaven slikar, ki je v zadnjih obdobjih izpil svoj stil in tako doma kot tudi v tujini že opozoril na svoje izjemne likovne potenciale. Milojka B. Komprej ga je predstavila kot nadarjenega in produktivnega slikarja. O njegovem delu je Ludvik Pandur zapisal med drugim tudi, "da je slikarstvo Zlatka Praha rezultat slikarjeve lirične narave, ki ji je znal poiskati ustrezen okvir, ustrezen kanal, po katerem pred naše oči priteka in odteka velika intima majhnega. Predmet prehaja v znak, v miselni simbol,

nastajajo zaupni, malodane nostalgичni, potem pa spet srednjeevropski, dunajski hundredwasserjevski sklopi, ki potem to spet nehajo biti in posije z daljnimi indijskim žarenjem."

Foto: Jože Miklavc

Avtor sam pa je pred odprtjem razstave menil, da morajo slike govoriti same. Osnovno sporočilo v njih je svetloba. Slike postajajo vse bolj figuralne, bolj kot nedavno nazaj, ko so bile predvsem abstraktne. Kot sta povezani telo in duša.

»Moje cvetje, moji maki, moja floralika je zdaj vse bolj prepoznavna kot samostojni stil. Vem, da sem zdaj na dobri poti. To mi potrjujejo navdušeni ljudje pa tudi prodajni uspehi. Vse, zares vse tu v vaši galeriji bi nocoj rad

objel, se vam zahvalil za vaša priznanja in čestitke«, je dejal Prah, Kajetan Čop, ki se je pridružil predstavitev tudi s svojimi besedami, je navdušen dodal, da je v Šoštanj letos že zelo zgodaj prišla pomlad s posebnimi barvami, svetlobo in liki, ki kar vabijo na ogled in sproščanje duha. Ob otvoritvi razstave je čestital Zlatku Prahu in povabil Šoštanjčane na ogled, ki ne bo pustil ravnodušnega nikogar.

Jože Miklavc

Nesojeni Šoštanjčan

V januarju smo v okviru Galerijskih večerov gostili pesnika in pisatelja Uroša Vošnjaka iz Ljubljane. Njegove korenine segajo vse do Šoštanja, čeprav sam nikoli ni živel tukaj. Uroš Vošnjak, ki je od leta 2005 samostojni kulturni delavec, se je rodil leta 1956 v Ljubljani, kjer je prebival natanko dva dni, potem pa se je skupaj z mamo vrnil v Trst, kjer je tiste čase živela njegova družina. Tudi sicer je nekaj svojega življenja preživel v tujini, saj je bil njegov oče v diplomatski službi. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je tudi študiral filozofijo. Od leta 1986, ko je izdal prvo pesniško zbirko V mehko morje mladih trat, je izdal enaindvajset različnih zbirk, od otroške poezije, ugank, piktogramov do aforizmov, satir in pesniških zbirk za odrasle. Nazadnje v letu 2010 kar pet različnih publikacij. Štiri za otroke

in pesniško zbirko Srčnice, ki je izšla pri Založbi Obzorje Maribor. Redno objavlja v časopisih in revijah, kot so Dnevnik, Delo, Pavliha, Večer.

Uroš Vošnjak je bil izredno zanimiv sogovornik. Poleg ljubezni do poezije, slovenskega jezika in vsega, kar je povezano z ustvarjanjem za otroke, je v pogovoru z Milojko B. Komprej razkril tudi delčke svojega pogleda na dogajanje doma in v svetu in tudi s tem pridobil veliko naklonjenost občinstva. Tudi sicer Uroš Vošnjak izžareva ponosno in častno držo, ki je odlikovala že njegove prednike. Seveda pa je predstavil tudi nekaj svojih del, satire in poezije, v katerih se poslužuje predvsem rime, ki v konceptu njegove poezije zazveni najbolj žlahtno.

M.B.K.

Klepet pod Pustim gradom z Bogdanom Železnikom

Prvi klepet pod Pustim gradom v letu 2011 se je zgodil v četrtek, 27. januarja 2011, ob 18. uri v Muzeju usnjarstva v Šoštanju. Klepet pod Pustim gradom v organizaciji Muzeja Velenje vsak mesec gosti drugega sogovornika. Tokrat pa so gostili za vse Šoštanjčane in ljubitelje športa ter tabornišva izjemno zanimivega sogovornika, nekdanjega učitelja Bogdana Železnika. V Mariboru je poučeval na srednji šoli – njegova nekdanja učenca sta bila npr. Zlatko Zahovič in Matjaž Kek. Svojo mladost in zrela leta je preživel v Šoštanju. Bogdan Železnik je spregovoril o svojem otroštvu v Šoštanju, o letih odrasčanja in življenja v Mariboru, o fotografiji in svojem poklicnem delu. Poleg tega pa je veliko časa namenil tudi ljubezni do smučarskih skokov in taborništvu – skavtstvu v svojem življenju, na katerega je kot sin Rika Železnika, začetnika skavtstva v Šoštanju in enega izmed ustanoviteljev Rodu Pusti grad Šoštanj, vsekakor imel svojstven pogled.

Na dogodku se je zbralo precejšnje število starih tabornikov, ljubiteljev smučarskih skokov, saj sta bila tako Riko kot njegov sin Bogdan strastna skakalca. Riko je bil celo dober prijatelj in sodelavec Stanka Bloudka.

Ob koncu klepeta je Tone DeCosta, starešina Šaleške zveze tabornikov in starešina Koroško, Šaleško, Zgornje Savinjskega območja Bogdanu Železniku podaril skavtski klobuk kot simbol skavtskega gibanja in v spomin na očeta Rika, ki je bil izjemen skavt z veliko ljubeznijo do narave in športa.

Foto: Tomaž Sinigajda

Vsekakor zelo lep dogodek, na katerem smo izvedeli veliko novega o družini Železnik.

Tomaž Sinigajda

Šestdeset skupnih let »Jankove« Pepce in Ivana

Pred dnevi sta šestdeset let skupnega življenja praznovala Pepca in Ivan Glasenčnik s kmetije Jank v Zavodnjah.

Življenje jima ni nikoli prizanašalo. Ivanu sta že pri desetih letih umrla oba starša in s sestro Tilko sta šla v rejo. Pepca je iz velike družine Britovšek, ki je štela kar devet otrok z devetimi otroki. Hiša na Lomu jim je pogorela in so se preselili v Topolšico. Ivan se je pri botru Pečolarju izučil čevljarске obrti, po končani vojaščini pa se je, tri leta po drugi svetovni vojni, vrnil na opustelo domačijo, kjer razen prazne stare hiše ni bilo ničesar. Z ženo Pepco sta s svojimi rokami kmetijo postavila na noge, zgradila vsa gospodarska poslopja in kasneje še novo hišo. Trdo delo in skromnost sta ju spremljala vse življenje. Danes na vzorni kmetiji, ki ima okoli petdeset glav živine, gospodari sin Franc z ženo Sašo. Na kmetiji so morali zgodaj poprijeti za delo vsi štirje otroci: Marjana, Slavka, Franc in Ivo.

Kmečki turizem pri Janku, ki so ga sicer pred skoraj dvema desetletjema opustili, je bil znan po Šaleški dolini in širom Slovenije. Oma Pepca je bila kuharica, ki ji ni para. Danes, ko jih oba štejeta že krepko čez osemdeset, sta še vedno pri močeh in ne mine dan, da ne bi kaj postorila v hlevu ali okoli hiše. Najbolj pa se veselita, ko ju obišejo njuni najbližji, poleg vseh štirih otrok, zetov in snahe še šest vnukov in šest pravnukov. Zato je

bilo praznovanje v krogu domačih najlepše darilo ob njuni biserni poroki. Čestitkam ob visokem jubileju se je v imenu občine Šoštanj pridružil tudi župan Darko Menih.

Foto: arhiv

Pot na Lomek

Čeprav se sonce ni moglo prebiti skozi goste oblake, pač pa nam je poslal na pot še drobne pridihe snega, smo se pohodniki uspeli prebiti na sam vrh Loma.

Poti Veselja se v Topolšici nadaljujejo. Tokrat je bil pravi planinski pohod, saj smo ga skupno organizirali Planinsko društvo Topolšica in Turistično društvo Topolšica. Vrh Loma je obeležen s piramido in spominsko ploščo, ki so jo postavili člani TD Lajše. Naši dve društvi pa sa dodali skrinjico z vpisno knjigo. Manjkal je le še žig za vse strastne pohodnike in zbiralce žigov. Tako smo tokrat nesli na vrh še žig. Ob tej priložnosti smo imeli manjšo slovesnost, ki se jo je udeležil tudi novi predsednik KS Topolšica Herman Pergovnik.

Po vpisu v knjigo in žigosanju smo se podali do naše najvišje kmetije pri Aravsu. Družina Ovcjak, ki biva na kmetiji, je vse pohodnike zelo prijazno sprejela s toplo pijačo, jedajočo in pesmijo. Zelo težko smo se poslovili in odšli v dolino.

Tudi tokrat so z nami potovali gosti Term Topolšica in verjamemo, da bodo s sabo odnesli lep spomin na naš kraj in se k nam še vrnili. Vseh

Foto: arhiv

pohodnikov nas je bilo 24 in oblaki, mraz in rahel prš nam niso prišli do živega.

Valentin in Valentina

V velenjski knjižnici so na valentinovo prebirali ljubezni in poeziji v čast literarni ustvarjalci širšega literarnega prostora. Med tokratne bralce so se zapisali Zoran Pevec, Slavica Tesovnik, Tanja Petelinek, Milojka B. Komprej in Artur Štern, ki bi ga ne mogli šteti med bralce, saj je svojo poezijo in tudi poezijo drugih izvajal na pamet. Nastopajočim se je pridružil tudi vodja

projekta in organizator večera Lado Planko. Med sicer maloštevilnimi poslušalci so bila interpretirana dela odlično sprejeta. Knjižnica vodi projekt branj ob valentinovem kot prazniku prijateljstva in ljubezni že nekaj let zapored v želji, da bi se tovrstna prireditev dolgoročno »prijela« in polepšala ta posebni praznik.

Milojka B. Komprej

Ex knap

Delo ter življenje rudarjev postaja vedno bolj zanimiv motiv za različne ustvarjalce: fotografe, slikarje, pisatelje, pesnike in tudi gledališnike. Da je temu res tako, se nazorno kaže v Muzeju Premogovništva Slovenije v Velenju, kjer slikar Milan Razboršek razstavlja rudarske zgodbe v enaindvajsetih slikah z naslovom "EX KNAP".

V Premogovniku Velenje smo kot družbeno odgovorno podjetje, ki je tesno prepleteno z okoljem, v katerem deluje, in tudi s celotno Slovenijo, navdušeni, da tudi umetniki opazijo delo rudarjev ter ga na različne načine umetniško upodabljajo. Na otvoritvi Razborškove razstave, ki je potekala 16. februarja 2011, je prisotne v imenu Premogovnika Velenje pozdravil Boris Potrč, vodja Izobraževalnega centra, ki je med drugim povedal: »Vedno željno pričakujemo razstave, ki jih pripravijo v Muzeju Premogovništva Slovenije v Velenju. Tokratne razstave likovnih del smo zaradi rudarske tematike še posebej veseli. Ob pogledu na ta čudovita dela postane človek kar malo razbremenjen, ob zavedanju, da je delo rudarjev zelo zahtevno in poteka v posebnih pogojih.« Na električni kitari se je predstavil nekdanji »knap« in še vedno sodelavec v naši Skupini PV Franjo Jurovič.

O umetnikovem delu je likovna kritičarka Tatjana Pregl Kobe povedala: »Slikar Milan Razboršek je s ciklom zgodb v enaindvajsetih slikah ustvaril enega vidnejših pomnikov 'knapovščini' v svojem zagorskem kraju, saj ga je naslikal večje in premišljeno kot celoto, hkrati pa vsaka izrisana in kolorirana podoba deluje kot samostojno likovno delo, kot izrisan knapovski dnevnik.«

V Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju si lahko razstavo slikarja Milana Razborška ogledate do vključno 24. marca 2011.

Milan Razboršek je bil rojen leta 1959 v Trbovljah. Je absolvent Visoke šole za risanje in slikanje. Po končanem študiju na Ekonomski fakulteti v Ljubljani je obiskoval tečaje risanja in slikanja na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in pozneje začel študij na Visoki šoli za risanje in slikanje v Ljubljani.

Foto: arhiv PV

Živi in ustvarja na Izlakah, zaposlen je kot strokovni sodelavec Galerije Medija v Zagorju. Milan Razboršek je sodeloval na več skupinskih razstavah in šestih samostojnih, je udeleženec Slikarske kolonije Izlake – Zagorje, kolonije Primož Trubar Moravske Toplice in večkratni udeleženec Ex tempore na Kumu.

Likovni kritik Milan Pirkar je o slikarstvu Milana Razborška zapisal, da je ob pogledu na njegova dela prva asociacija bližnje sosedstvo z akademskim slikarjem Nikolajem Beerom, ki je bil od vsega začetka njegov mentor, ocenjevalec in selektor likovnih del. Ko je primerjal dvojico Razboršek-Beer, se je spomnil še enega podobnega dvojca, in sicer Hočevar-Hoči in Rijavec v šestdesetih letih v Trbovljah. Tudi v tem primeru je bil Rijavec starejši in izkušenejši umetnik, pa se je Hočevar kljub temu osamosvojil in postal prepoznaven umetnik. Razlika med Razborškom in Beerom se je izkristalizirala že z Razborškovim ciklom Zasavske vedute, s ciklom Ex knap pa to postaja še bolj očitno.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Pihalni orkester Premogovnika Velenje

Ljubitelji vrhunsko odigrane glasbe vsako leto komaj čakajo tradicionalni novoletni koncert Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje in tudi letos ni bilo nič drugače. Za vse, ki so želeli 22. januarja godbenike slišati v živo, je bil velenjski dom kulture premajhen, saj so šle karte za med, teh pa bi najbrž zmanjkalo tudi, če bi pripravili dva koncerta.

Tokrat so se s solističnimi nastopi predstavili trije člani Pihalnega orkestra

Premogovnika, in sicer Rado Kompan na klarinetu, Janez Uršej na alt saksofonu in Aleš Logar na tenor saksofonu ter resnično navdušili do zadnjega kottička nabito dvorano.

Na tradicionalnem novoletnem koncertu se je velenjski pihalni godbi pridružil Uroš Perić: »Z njimi tokrat sodelujem prvič, a prav gotovo ne zadnjič,« je vidno navdušen nad skupnim nastopom dejal slovenski glasbenik, ki je s svojim programom A Tribute to Ray Charles do zdaj razgrel občinstvo v Evropi, ZDA in Afriki. Uroš Perić je snemal in nastopal

s številnimi jazz orkestri doma in po svetu, sodeloval je z uveljavljenimi in priznanimi glasbeniki, aktiven pa je tudi kot skladatelj. Njegova zgodba se je začela s harmoniko, glasbena pot pa je bila načrtovana, ko je prvič slišal peti Raya Charlesa in je v trenutku postal njegov oboževalec. »Rodil sem se v napačnem času – preden sem namreč kot mlad fant zvečer odhajal ven, sem doma poslušal povsem drugačno glasbo od tiste, ki so jo vrteli v lokalih.« To so bile predvsem zvrsti, kot so jazz, blues in soul. Skozi čas, ko je igral in pel tovrstno glasbo, je prišel tudi značilni hripavi, kar malce črnski glas. Da ima Uroš Perić, v tujini znan pod imenom Perry, neverjetno energijo, ki se dotakne poslušalcev, je dokazal tudi v Velenju.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Premogovnik Velenje predstavi knjigo Mejniki

V 135-letni zgodovini Premogovnika Velenje so na njegovo delovanje in razvoj vplivali številni mejniki, ki so zaznamovali tudi razvoj Šaleške doline. Te pomembne dogodke in datume je Vinko Mihelak, kustos za področje novejših zgodovine in premogovništva v Muzeju Velenje, na pobudo in v sodelovanju s Premogovnikom Velenje zbral, vsebinsko opredelil in slikovno opremil v knjigi Premogovnik Velenje – Mejniki. O knjigi so v torek, 2. februarja 2011, v Vili Široko pri Šoštanju spregovorili direktor Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, avtor knjige Vinko Mihelak in direktor Muzeja Velenje Damijan Kljajič.

Rudarstvo ima v Šaleški dolini pomembno vlogo, saj je za nami že več kot stoletna tradicija premogovništva in s tem povezana bitka s podzemnimi pogoji odkopavanja. Premogovnik Velenje, ki deluje na največjem slovenskem nahajališču premoga in na eni od najdebelejših znanih plasti na svetu, tako že več kot stoletje soustvarja podobo tega območja in tudi širše regije.

Pobuda za nastanek knjige je nastala ob 135-letnici Premogovnika, z njo smo želeli prikazati zgodovino podjetja od njegovih popolnih začetkov do današnjega dne, ko je eden izmed najboljših svetovnih premogovnikov s podzemno eksploatacijo.

»Premogovnik Velenje je plod številnih generacij naših rudarjev in vseh ostalih, ki so skrbeli za delovanje premogovnika skozi zgodovino,« je uvodoma dejal dr. Milan Medved, direktor Premogovnika Velenje. »Vsi ti so prispevali k temu, da je naš premogovnik eden od najboljših na svetu. Naš slogan, da gradimo na preteklosti in mislimo na prihodnost poudarja natančno tisto, kar mislimo in delamo. Knjiga Mejniki je posvečena vsem tistim, ki so prispevali svoj kamenček v mozaik Premogovnika. Vsaka generacija je imela in ima svoje probleme, vsaki generaciji se zdi, da samo njeni problemi štejejo. Vse generacije so imele svoje mejnike – vsi smo lahko nanje upravičeno ponosni, saj smo skupaj soustvarjali zgodovino Premogovnika Velenje.«

Na vprašanje, kateri je najpomembnejši mejnik v zgodovini Premogovnika, so si bili sogovorniki enotni, da je težko izpostaviti le enega, saj se je v dolgoletnem obdobju zvrstilo precej pomembnih prelomnic, ki so vsaka po svoje zaznamovala delovanje velenjskega rudnika.

PREMOGOVNIK ŽE OD SAMIH ZAČETKOV DRUŽBENO ODGOVORNO DO OKOLJA

Družbena odgovornost Premogovnika se kaže že praktično od samega začetka delovanja, saj je že njegov prvi lastnik Daniel pl. Lapp na Lilijskem griču v Pesju zgradil rudarsko stanovanjsko kolonijo in bolnišnico. Tega je bilo v preteklosti precej, saj si Premogovnik Velenje aktivno prizadeva, da sodeluje z okoljem, katerega sestavni del je. Tako je v preteklem stoletju sodeloval pri oblikovanju gospodarskega in družbenega razvoja, zaradi Premogovnika je nastalo mesto Velenje. Prav zaradi razvoja premogovništva so bila ustvarjena številna delovna mesta, urejena je bila infrastruktura, zgrajena so bila stanovanja, Premogovnik je pomagal pri izgradnji šol in zdravstvenega sistema. Te temelje je Premogovnik Velenje nadgrajeval vse do današnjih dni, ko zelo izpostavlja pomen trajnostnega razvoja, skrb do okolja, varnosti pri delu in zaposlenih.

Damijan Kljajič, direktor Muzeja Velenje je povedal, da bi bila podoba Šaleške doline povsem drugačna, če premogovništva tukaj ne bi bilo. »Verjetno bi se tako Velenje kot Šoštanj razvijala počasi. Velenje bi danes najbrž štel 3-4 tisoč prebivalcev, Šoštanj bi bil nekoliko večji. Industrija bi se razvijala po potrebi. Verjetno bi še vedno obstajala Tovarna usnja.«

Velenjski rudnik je bil prvi industrijski obrat v Velenju, zato so imeli na začetku težave tudi s pridobivanjem ustrezne delovne sile. Prvo strokovno šolo za rudarje in profesioniste so ustanovili šele v letu 1929. Danes se lahko Premogovnik Velenje pohvali z vrhunskimi strokovnjaki na različnih področjih, saj proizvodnja premoga temelji na sodobni tehnologiji in opremljenosti, ki je vedno pogostejše plod lastnega znanja.

Leta 1955 so v Premogovniku prvič preseglili milijon ton nakopanega premoga, v letu 1960 2 mio, 1963 3 mio, 1975 4 mio in v letu 1981 5 mio ton. Absolutni rekord je iz leta 1985, ko so rudarji iz globin Šaleške doline potegnili 5 mio 106.400 ton lignita. Po tem letu se je proizvodnja pričela zniževati in se je v zadnjih letih ustalila pri 4 mio ton. Letos se obeta še en pomemben mejnik, o katerem bomo prav gotovo govorili še čez desetletja – že v kratkem bomo namreč položili temeljni kamen za izgradnjo jaška NOP 2.

»Novi jašek je izziv naše generacije,« je prepričan dr. Medved. »Z njim bomo precej zmanjšali potreben obseg na površini za svoje delovanje, omogočeno bo nadaljnje zmanjšanje jamskih prostorov za okvirno 20 %. To pomeni velika koncentracija pridobivanja premoga na precej manjšem obsegu in ne kot je bilo včasih, ko se je premog odkopal po celotni Šaleški dolini.«

VARNOST PRI DELU JE NAJPOMEMBNEJŠI CILJ

Premogovnik Velenje ima poleg usposobljene Službe za varnost in zdravje pri delu, stalnega nadzora pogojev dela pod zemljo preko varnostnega in tehničnega informacijskega sistema na površini, visoko strokovno, tehnično in fizično usposobljeno Jamsko reševalno četo, ki je bila ustanovljena leta 1907.

Reševalna četa šteje preko 100 aktivnih reševalcev, ki so v vsakem trenutku pripravljeni na morebitno posredovanje. V reševalni postaji se nahaja oprema za reševanje, za brezhibnost le te pa skrbi usposobljeno osebje. Prav tako je v jami urejenih pet lokacij (t. i. baz), kjer je na voljo vsa potrebna oprema za reševanje in nudenje prve pomoči. Na vsakem področju jame, imamo na vsaki delovni izmeni, med zaposlenimi določeno število reševalcev. Ti reševalci se lahko takoj zberejo v bazah, se opremito s potrebno reševalno opremo in so takoj pripravljeni za reševanje.

Vinko Mihelak, avtor knjige, je potrdil, da je Jamska reševalna četa danes ena od najbolj usposobljenih v Evropi. »Začetki pa niso bili najbolj cvetoči, kar je povsem normalno za tisti čas. Kar dvajset let je trajalo, da je bila formirana. Do takrat so se že srečali z vsemi možnimi nesrečami (požar, plin, stebni udar), vendar je to bilo za tisti čas povsem običajno.«

»Varnost v Premogovniku je sedaj na najvišjem nivoju,« je njegove besede podkrepil direktor dr. Milan Medved. »Za vrhunsko usposobljenost reševalcev skrbimo dvakrat mesečno z reševalnimi vajami. Vaje imajo podrobno zastavljen program, ki zajema vsa področja, ki jih mora vsak

posamezni reševalec poznati. Vesel sem, da nam je uspelo konec lanskega leta pomladiti četo z 20 novimi aktivnimi reševalci.«

Danes sodi Premogovnik med naj sodobnejše premogovnike tudi v svetovnem merilu, vendar še vedno vidimo priložnosti za izboljšave, napredek in razvoj novih tehnologij, ki nam bodo v prihodnjih desetletjih prinesle konkurenčnost na odprtem trgu z energijo. Zadnji razvoj od 50., 60. let preteklega stoletja pa do danes je res bil izjemno silovit, po letu 1987 ni več klasičnega odkopa, le še mehanizirani. Rudarji dandanes obvladujejo vrhunsko tehnologijo, saj imamo v jami položene optične kable, na odkopih brezžično pošiljamo številne podatke iz kombajna v informacijski sistem. V povprečju 18 rudarjev obvladuje dela z 200-metrskim odkopom, ki je sposoben v enem dnevu napredovati za kar 9 metrov, kar je nepredstavljivo za nekdanje generacije.

Veliko pomembnih dogodkov, mejnikov je popisanih v internem glasilu Rudar, ki je pričel izhajati leta 1953, takrat še kot Velenjski rudar. V njem niso zabeleženi le dogodki, pomembni le za premogovnik, ampak tudi za celotno Šaleško dolino, saj

Foto: arhiv PV

predstavlja prvi časopis, ki je poročal o dolini, njenem razvoju in življenju v njej.

Premogovnik Velenje, ki je bil in bo tudi v prihodnje gibal razvoj v Šaleški dolini, danes simbolizira prepletanje moderne tehnologije in znanja s tradicijo izkopavanja premoga. Podjetje stremi k novim znanjem, tehnologijam in tržnim programom, ki bodo gonilo družbe tudi potem, ko bodo zaloge premoga pošle.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Plešemo trideset let

»Minilo je obdobje treh desetletij, ko se je vrtelo ob zvokih harmonike veliko število plesalk in plesalcev. Nekateri še danes tvorijo glavni steber Kulturnega društva Gozdar, ki je imelo svoj jubilej lansko leto. 30 letnice KUD Gozdar – danes KD Gozdar – nismo praznovali. Smo pa obeležili ta jubilej skupaj s 30 letnico folklorne skupine. Če ne bi bilo več folklorne skupine, tudi društva ne bi bilo. Edino folklorna skupina se je skozi tri desetletja pomlajevala in ostala aktivna.

V soboto 19. 2. 2011 smo članice in člani Folklorne skupine KD Gozdar praznovali jubilejnih 30. let delovanja skupine. V ta namen smo v prostorih Kulturnega doma v Črni na Koroškem pripravili prireditev na kateri se je pelo, predvsem pa kot se za folklorno skupino spodobi, veliko plesalo. Sama prireditev je bila zelo dobro obiskana, saj je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička. Najprej smo se na odru predstavili sedanji člani FS KD Gozdar, ki smo potem plesali še dvakrat. Nato sta prisotne nagovorila predsednik FS KD Gozdar Rudolf Piko in predsednik KD Gozdar Gorazd Mlinšek. Sledil je govor predsednice Zveze kulturnih društev Črna na Koroškem Jožice Praprotnik, vse prisotne pa je nagovorila tudi županja občine Črna na Koroškem Romana Lesjak.

Po petnajstih letih so se ponovno zbrali na vajah prvi člani pevskega zbora KUD Gozdar iz leta 1981. Pobi iz Črne, Javorja, Ludranskega vrha, Koprivne in Mežice so tokrat pod vodstvom nekdanjega zborovodje Simona Potočnika zapeli štiri pesmi. Na odru so se zelo uspešno predstavili tudi plesalci in plesalke FS KUD Gozdar iz leta 1981. Ker pa so si zaželeli mladih partnerjev, so jim na pomoč z veseljem priskočili zdajšnji člani FS KD Gozdar. Tokrat so jim prijazno posodile noše članice FS Prežihovega Voronca iz Raven na Koroškem. Kot zanimivost pa naj omenim, da so plesalci in plesalke leta 1981 prvič nastopili v izposojenih nošah Folklorne skupine Železna Kapla, iz sosednje Avstrije. Za pevski vložek je poskrbela naša članica, ki ne le da dobro pleše pač pa tudi odlično poje, Taja

Foto: D. K.

19.02.2011 19:13

Raztočnik, s pesmijo Morska pravljica. V goste so prišli člani prijateljske FS KD Sveta Ana iz Svete Ana, s katerimi zelo dobro sodelujemo že več let. Skupina se je predstavila s spletom štajerskih plesov iz območja vzhodne Štajerske. Velik in bučen aplavz pa so poželi člani Folklorne skupine CUDV Črna na Koroškem. Sledila je še podelitev priznanj in Marolotovih značk ter izmenjava daril in zahvale gostov. Med gosti je bilo poleg domačinov tudi veliko članov in članic različnih folklornih, kulturnih in drugih društev iz celotne Slovenije in tudi tujine.

Ob tej priložnosti bi se še enkrat v imenu celotne skupine zahvalila vsem, ki ste nas podprli in nam pomagali, da smo lahko uspešno izpeljali našo jubilejno prireditev in tako obeležili naš jubilej. Hvala vsem gostom, obiskovalcem, donatorjem, skratka vsem, ki ste nam tako ali drugače stali ob strani.

Duša Komprej

Portret

MARTIN TURK

Kolikor je ljudi, toliko je različnih svetov. Svet Martina Turka vsebuje posebno zgodbo, ki potrjuje pravilo, da se človek s trdom lahko dokoplje do resničnega človeka. Njegova energija, živ spomin, smisel za slikovito pripovedovanje in veselje do življenja nam vlivata pogum za tisto, kar je očem skrito. Kar Martin nosi v svojem srcu, daje danes med ljudi, da lahko začutijo, kako iz semena preprostosti lahko zraste ljubezen. V svojem dvainosemdesetem letu deluje še vedno čilo in poskočno, kot bi pred njim bila znova in znova nova pomlad življenja.

Martin Turk pri svojem drugem domu

Ali bi nam povedali nekaj o vaši mladosti?

Rojen sem 9.9.1929 v Šoštanj, tukaj na Levstikovi 4, kjer še vedno stanujem. Vmes sem z družino osem let stanoval v Cankarjevi, potem pa sem obnovil hišo in se zopet preselil nazaj domov. Oče Martin, Šoštanjčan, ki je bil znan po svojem konju in vozu, je leta 1928 poročil Marijo Žolnir, ki je bila rejenka prav v tej hiši, katere lastnik je bil Martin Štrucman po domače Štamberger. Mama se je izučila za šiviljo, oče pa zidarskega poklica. Na rudniku je bil vozač premoga v jami, delal doma na zemlji in vozil s konjem

za različne potrebe. V družini nas je bilo pet, poleg mene, še brata Rafko in Franci, žal oba pokojna, ter sestra Karla, ki živi v Nemčiji. Otroci smo se tukaj okrog hiše radi igrali, kajti bilo nas je veliko in smo radi tudi kaj ušpičili. Oče je dočakal častitljiv 96 let in bil vseskozi tudi gasilec, kar je naredilo name močan vtis. Osnovno šolo sem obiskoval tukaj na Biba Rocku in šesti ter sedmi razred opravljal pod nemško oblastjo, kajti pričela se je vojna. Naučil sem se nemškega jezika, ki mi je pozneje prišel prav.

Kaj vas je v tem času najbolj zanimalo?

Kot sem povedal je bil oče gasilec vse od leta 1942 naprej. Vsi v družini smo vzljubili gasilstvo, kajti začutili smo, da je to nekaj posebnega. Sam sem pristopil k društvu leta 1943, ko mi je bilo štirinajst let. Takrat je bilo gasilstvo pod nemško oblastjo, v njem pa so bili starejši gasilci, ki so bili oproščeni vojaških vaj. Gasilni avto, ki je bil na voljo, so Nemci ob koncu vojne odpeljali s seboj, mi pa smo ostali brez potrebnih reči za opravljanje gasilstva. Takoj po končani vojni smo dobili avto, ki je bil zaplenjen nemški vojski in smo ga gasilci preuredili za naše potrebe. Bil sem precej mlad in mladega človeka pritegnejo zanimive stvari. Tako sem postal gasilec.

Družina v kateri sem zrasel: V ospredju mam in oče, zadaj od leve brat Franci, sestra Karla, brat Rafko in jaz Martin. Slika iz leta 1957.

Oče Martin z Luco, ki je bila stara 30 let.

Bila je vojna, kako je vplivala na vas?

Časi so bili negotovi, nisi vedel, kaj bo. Leta 1945, 14. Aprila, so Nemci letnike 1929 vpoklicali na vojaški nabor, kjer so izbirali nove vojake. Od petnajstih so tri zbrali, drugi še nismo bili dovolj močni za vojsko. Ko je prihajal čas konca vojne in so prišli partizani, so fante pobrali, nas mobilizirali in naselili pri Puharskem mostu v hišo pri Vedeju, ki je med vojno služila za nemško postojanko. Tam smo stanovali deset dni in varovali, da ne bi nemški vojaki odhajali skozi mesto. Sestra Karla, mi je takrat vsak dan nosila kosilo, da mi je bilo lažje, ker ni bilo toplih obrokov. Ker sem znal nemško, so me partizani uporabljali za prevajalca, da so lahko urejali zadeve. Takrat je prišla iz Ptuja preko Pohorja, kot se spominim, 51. divizija. Dobili so avtomobile, pa jih ni znal nihče voziti, zato sem moral povpraševati med zajetimi vojaki, kdo je vozač, da so se lahko prijavi za voznike. V Topolšici je general von Lehr podpisoval predajo, vojaki pa so ob Paki sedeli s svojimi stvarmi. Tako smo prišli do vpogleda v različne zanimive predmete. Nekdo je imel ob sebi vrečo z milijoni kun takratnega denarja, ki pa ni bil nič vreden, pogled nanj pa je bil osupljiv. Dodobra oboroženi nemški oficir je imel pištolo, lepo na pogled, torbo, ki jo še danes hranim, kot spomin, in lahko si videl celo šivalne stroje. Imeli so vse, kar se je dalo tovoriti, misleč, da bodo to odpeljali. Belo platno, ki je bilo padalo pri raketi, mi je pozneje prišla prav pri harmoniki. Bila je zmešnjava in dali so nam orožje, s katerim smo bili bolj samozavestni in smo te vojake lahko kontrolirali. Stražili smo dva mosta, eden proti Belim Vodam, drugi na mostu proti Šoštanju. Nemški avto brez strehe, zapuščina vojske, ki je bil izziv za nas mlade pri šestnajstih letih, smo v naši ulici tiščali v breg ter nato poskakali v njega in se peljali navzdol. Delopst Rudi, njegov brat Jože in še drugi smo bili tako seznanjeni s prvimi vožnjami z avtomobilom. Ko je v bližini Gore Oljke padlo vojaško letalo, smo leteli kolikor so nas noge nesle, da smo lahko dobili mitraljez in kakšne razbite delce letala. Takšen mitraljez smo potem uporabljali za igro, ga postavili na hidrant ob cesti in se delali, kot da streljamo. Bilo je zanimivo, kajti prišla je svoboda.

Omenili ste harmoniko, je bil to znak za svobodo?

Učitelj glasbe Čas Jože, ki je igral violino, je zbral mlade fante in dekleta ter nas učil najprej glasbeno teorijo, da smo znali igrati po notah. V hiši na Goricah, kjer je imel čevlarsko delavnico, smo se učili igrati harmoniko. Bilo nas je za cel orkester in smo dvakrat tedensko hodili na učenje. Učenci smo prihajali iz Šoštanja, Velenja, Pesja in okoliških krajev. Očetu sem omenil, da bi rad imel harmoniko. Kupil mi je malo dvanajst basno, pozneje pa sem dobil tud večjo 48-basno. Igrali smo na kakšnih proslavah, jajčerijah, rojstnih dneh, izletih in na veliko svatbah. Harmoniko sem resnično vzljubil in jo zaigram še danes, kajti je moja ljubica.

Do leta 1948 sem delal doma na zemlji, kjer smo imeli nekaj krav, prašičev in vsega skupaj tri hektarje zemlje. Potem sem dobil prvo zaposlitev v Tovarni Lesne volne Šoštanj, ki je bila obrat LIP-a Nazarje. Opravljal sem nalogo kurirja in se vozil s kolesom v Nazarje. V gradu Vrbovec je bila uprava. Nosil sem podatke o opravljenih delih in nazaj planske potrebe po proizvodnji. Torba, ki jo je včasih nosil nemški oficir, je sedaj imela drugo nalogo, visela je čez moja ramena vsak nov delovni dan. Nekoč me je blagajnik iz uprave prosil, če bi lahko prinesel iz šoštanjske banke denar za plače. Brez pomislekov sem privolil v to za blagajnika zahtevno nalogo. Opravi sem svoja vsakodnevna opravila in se napotil še na banko, kjer so denar preštevali in mi ga naložili v veliko torbo. Kolesaril sem kot po navadi in se s težko torbo na klanec odpočil. Nisem bil tako hiter kot po navadi, saj so tisti dan opravila bila malo daljša. Blagajnik je ves nervozen povpraševal v plansko službo, če sem že prispel. Mene pa ni in ni bilo. Veliko je bilo denarja, okrog tri in pol milijona papirnatih dinarjev. Ko sem prispel, je obraz blagajnika zažarel, odpadel mu je kamen

Leto 1948

od srca - prenehal je razmišljati o tem, kaj vse bi lahko bilo. Poleg dela sem bil zelo aktiven pri gasilcih in sem delal tečaj za gasilskega vodnika. Tečaj je potekal od 28.3.1949 do 7.4.1949 v Velenju in sem ga uspešno zaključil. Pozneje sem opravil še izpite za gasilskega častnika, tudi prve in druge stopnje.

Kaj se je dogajalo pozneje?

Oktobra 1949 sem moral k vojakom. Najprej sem delal »pešadijsko obuko«, ki je trajala eno leto tam nekje za Romunsko mejo in potem še dve leti služenja kot graničar na Madžarski meji. Domov na dopust sem lahko prvič prišel šele po petnajstih mesecih služenja. Ko sem prišel od vojakov nisem pol leta dobil službe, pomagal sem doma na zemlji, kjer so očetu pod prisilno denacionalizacijo »odkupili« zemljo in pozneje na tem mestu zgradili Termoelektrarno Šoštanj. Potem sem se zopet zaposlil na Obratu lesne volne, ki je pozneje spadala pod šoštanjski LIK, v katerem so bili še Lesna – mizarstvo, Žaga in Lesna galanterija.

Leto 1953

Leta 1954 so v Šoštanju bile velike poplave, tako da smo gasilci imeli kaj reševati. V istem letu smo pričeli z veliko akcijo za pridobitev novega orodnega gasilnega avtomobila. Z veliko volje in truda smo hodili od kmeta do kmeta, po dva ali trije gasilci v skupini in prosili za drevesa. Sami smo sekali in na tak način pridobili 100 kubikov lesa in ga potem tudi s pomočjo delavca žage razrezali. Rezan les smo prodali Gradisu, ki ga je potreboval pri gradnji Elektrarne. Tako smo s pomočjo prostovoljnega dela prišli do prvega gasilnega avtomobila znamke TAM.

Leto 1954 - Prvi gasilni avtomobil v Šaleški dolini

Videti je, da ste zaljubljeni v Gasilsko službo, kaj vam pomeni?

Lahko bi dejal, da je gasilni dom moj drugi dom. Gasilec sem že 68 let s srcem in dušo, čeprav ne več aktivno pa še vedno v veteranski ekipi, ki vsako leto tekmuje. Zato so potrebne tudi priprave, hodim tudi na sestanke, pogrešam pa povezanost mladih in starejših, ki je gasilce v preteklosti krasila. Tekmujemo na vsakoletni tekmi starih brigad, Žunkovičev memorial, kjer vodim desetino, ki se je prvič zgodil 21. 7. leta 1984. Še vedno se spominjam vseh požarov, ki smo jih gasili od vele požara v Hmeljarni Žalec leta 1961, leta 1964 v Tešu, ko je gorel poševni most in leta 1966 velik požar v TUŠ-u. Ko smo ravno imeli sestanek v starem gasilnem domu, je zagorelo, bili smo v trenutku na mestu požara, a bil je silovit in močan. Gasilo je dvaindvajset gasilskih društev. Leta 1968 je bilo v Penku sedem požarov, vsi zaradi isker iz lokomotiv. Pri gasilcih je veliko požrtvovalnega dela in če ga opravljaš z veseljem, potem ni težav. Spomini na gasilske trenutke so lepi, tudi takrat, ko se družimo s pobratenimi gasilskimi društvi v domovini ali zunaj naših meja. Bilo je leto 1971, ko smo dobili prvo ročno pomično lestev od društva iz avstrijskega Špitala, ker so sami dobili avtomatsko. Takšne pomoči smo gasilci vajeni, radi pomagamo drug drugemu. Tudi moja pokojna žena Pavla je mlada pričela z gasilci. Leta 1954 je bila ustanovljena prva ženska desetina, sam pa sem bil mentor skupini. Pavla je bila pri gasilcih, v službi ljudstva, dolgih petdeset let in je bila prva ženska, ki je šla v podčastniško šolo v Šaleški dolini.

Omenili ste Pavlo, kako pa je bilo v vašem prvem domu?

Človek v takšni gasilski gorečnosti težko ugiba, kje je njegov pravi dom. Ko sem enkrat veselo igral na harmoniko, sva se s Pavlo spoznala. Obema je bilo srce za gasilstvo in druženje. Ustvarila sva si družino in rodila se nama je hčer Zora. Njena hči in moja vnukinja Andreja je sedaj že na univerzi. Žal je Pavla umrla leta 2009, tako da smo sedaj v hiši trije.

Hči Zora, Martin, Pavla

Slišal sem, da ste v življenju odigrali še eno pomembno in zanimivo vlogo. Reče se ji Dedi.

Res je. Včasih se dogajajo stvari, ki jih človek ne more razumeti, čeprav se zgodi. Nekoč davno je prišla mimo gospa Marinka, ki je bila noseča, žena Pavla pa se je ravno upokojila. Ko so se pogovarjale, je beseda nanesla na to, da bo Pavla sedaj v pokoju imela več prostega časa. Marinka je v šali pripomnila, da bi njenega bodočega otroka lahko pazila, da ji ne bi bilo dolgčas. No in tako se je tudi zgodilo. Monika je bila v naših varnih rokah, kadar so starši delali. Otroci v okolici, s katerimi se je Monika igrala, so vsi imeli dedije. Nekoč me je zaprosila, če me lahko kliče Dedi, če lahko postanem njen Dedi, kajti ona ga ni imela. Tako sem postal Dedi. Danes je Monika odrasla, ampak jaz sem še vedno njen Dedi. Poglejte te kartice, iz tujine mi piše, same lepe besede in ko s pisanjem konča, me vedno objame. Ko je doma v Šoštanju, me vedno obišče, saj sem njen Dedi. Monika dela na turškem veleposlaništvu, verjetno ne more brez Turkov.

Kaj si mislite o našem mestu in ali bi radi kaj sporočili bralcem Lista? Da bi se glavni trg v Šoštanju uredil, da bi oživel in da bi se ljudje več družili. Mladi in starejši živijo vsak zase, ni pesmi in veselja. Ljudem bi sporočil, da naj postanejo kot včasih, ko je svet bil še poln solidarnosti in požrtvovalnosti. Naj imajo v sebi nekaj gasilskega, nekaj kar združuje.

Veliko ste mi pripovedovali, zanimive zgodbe, toda zapisal sem le del njih. Ko sem poslušal, sem imel občutek, kot da berem knjigo brez konca. Če koga zanimajo pretekli dogodki iz naših krajev, potem morajo obiskati Martina Turka, tudi nekaj slik ima. Hvala za pogovor in veliko uspeha na gasilskih tekmovanjih, prav tako v osebnem življenju.

J. N.

Zapisani (v) glasbi

BORIS GOLAVŠEK

Boris Golavšek prihaja iz Skornega pri Šoštanju. Čeprav je še precej mlad, ima že veliko glasbenega znanja in mnogo izkušenj. Kaj vse Boris počne, pa boste lahko kar sami prebrali v nadaljevanju.

Boris, od kod prihaja tvoje navdušenje nad glasbo?

Navdušenje sem povzel po starejših bratih. Ves čas sta poslušala glasbo, natančneje stari rock, jaz, mlajši bratec, pa sem "vlekel" na ušesa. Na podstrešju smo imeli staro kitaro, ki je imela tri ali štiri strune, vendar se je dalo igrati nanjo. Pri desetih, enajstih letih mi je ati kupil prvo kitaro. Dve leti sem se doma malo učil po posnetkih, pri trinajstih pa sem že imel prvi "bend" On off. Začeli smo igrati. Zvrst glasbe, ki smo jo igrali, je bila takrat seveda rock. Igrali smo na motorističnih zborih. Pri šestnajstih letih smo imeli že bolj komercialni rock, imel sem že krajše lase, prej so bili namreč daljši. Od osemnajstega leta se je začela domača glasba, ki se nadaljuje še danes.

Na katera glasbila igraš?

Igram na vse, kar ima strune. Največ na kitaro, akustično in električno, potem na kontrabas, mandolino, bendžo, bas kitaro, torej praktično brenkala. Učil sem se ob posnetkih. Kaseto sem dal na radio in previjal naprej ter nazaj. Sem čisti samouk.

Igranje na kitaro tudi poučuješ?

Poučujem igranje na vse inštrumente, ki sem jih naštel. Poučujem glasbo naslednjih zvrsti: otroške, dalmatinske, rock, pop, metal, narodnozabavne, zimzelene, taborniške ...

Imaš pa tudi svojo glasbeno šolo?

Tako je, imam tudi svojo zasebno glasbeno šolo kitare. Imenuje se Zasebna glasbena šola Borisa Golavška, natančneje Šola kitare Boris Golavšek, s. p. Poučujem že tri leta. Učilnica je v nakupovalnem centru Spar, v trgovini z glasbeno opremo Music Dedi. Lokacija učenja je tudi doma, v Skornem pri Šoštanju, grem pa občasno tudi na dom. Imam nadzor tudi nad nekaj ansambli, sem njihov mentor. To so večinoma začetni, mladi ansambli.

Pišeš tudi svoje skladbe?

Pišem skladbe za ansambel Juhej, pa tudi za kakšne druge ansamble. To počnem nekje leto ali dve. V zadnjem času pišem tudi skladbe za mlajše ansamble.

Kaj je zate boljše, polka ali valček?

Najboljši je "polček". Ne morem se odločiti, kaj je boljše. Recimo pa polka.

S katerimi ansambli vse sodeluješ ali si sodeloval?

Začel sem v ansamblu Zaka pa ne. Tam sem bil član eno leto. Sledili sta dve leti pavze, nato sem začel sodelovati z ansamblom Juhej. Tukaj sem redni član od leta 2009. Studijski član sem tudi pri Klemnu Rošerju in Robertu Goterju. Pomagam tudi pri ansamblu Alpski kvintet, če je potrebno koga zamenjati, Slovenskem ekspresu, duo Harmony, Boštjanu Konečniku. To je vse studijsko, snemamo skupaj, edino z Alpskim kvintetom sodelujem samo v živo, na kakšnem nastopu.

Za ansambel Juhej je videti, da ste mlad ansambel. Kako se ujamete?

Ja, smo sami mladi člani. Letnice rojstva so 1986, 1987 in 1988. Super se ujamemo. Skupaj smo tudi več dni, ko igramo v tujini. Nastopamo veliko po tujini, v Avstriji, Švici, Nemčiji, Italiji, na Nizozemskem, tudi v Liechtensteinu smo že bili. Seveda nastopamo tudi v Sloveniji, največ pa po alpskih državah. Največ teh nastopov je od meseca maja do septembra. Tam se zadržujemo po tri ali štiri dni. Igramo na veselicah pod šotorom. V Sloveniji igramo večinoma na porokah.

Kaj pa festivali po Sloveniji?

Ansambel Juhej je nastopal na festivalih po Sloveniji, vendar takrat še nisem bil njihov član. Sam pa nočem hodit na festivale, saj na festivale hodi dosti mojih učencev, jaz pa s svojimi učenci nočem tekmovati. Sicer pa tudi ostalim članom ansambla ni za takšne festivale.

Kakšno pa je sodelovanje z Robertom Goterjem?

Z Goterjem je studijska zasedba, večinoma snemamo skupaj. Z njim snemam projekte, če pa je potrebno, grem z ansamblom nastopat tudi na kakšen koncert.

Za katero pesem bi lahko rekel, da je tvoja najljubša?

Sem privrženec Alpskega kvinteta, tako da bi torej izpostavil njihove pesmi, pa privrženec kakšnega avstrijskega ali nemškega narodnozabavnega ansambla. Dosti pesmi Alpskega kvinteta mi je všeč, najbolj pa instrumentalne.

Kaj počneš v prostem času?

Moj urnik se začne opoldne. Najprej vzamem v roke kitaro in pregledam, kaj moram narediti za učence. Učim do poznih večernih ur. Čez teden učim, za vikende pa igram. Če pa le imam kaj prostega časa, grem pa v naravo, kjer se sprostim. Dostikrat pa v prostem času pišem glasbo.

Je morda kakšen vzornik zate?

Za vzornike imam kitariste iz tuje scene, ko so: Yngie Malmsten, Michael Angelo, Paul Gilbert ...

Kakšni so tvoji cilji za naprej?

Cilji so čim več nastopov in čim več učencev. Da bi moji učenci, ki sem jih naučil "prvih korakov", postali meni vzor. Da me bodo presegli in da bodo tako dobri, da bodo prekosili učitelja. Dodam naj še, da sem iz devetih učencev sestavil kitarski orkester. Igra osem kitar in ena bas kitar. Igramo vso glasbo. Skladbo Na Golici igramo z osemimi kitarami. Avsenik je dal dovoljenje, da lahko posnamemo.

Ker pa Boris še nima dovolj dela, od nedavnega sodeluje še z enim ansamblom.

Res je, gre za ansambel Krokodili. Skupaj smo sami prekaljeni glasbeniki, člani ansamblov Vagabundi, Potepuhi, Trubači in poleg mene še en član ansambla Juhej. Igramo od jazza, rocka, popa, domačih, dalmatinskih ...

Borisu glasbenih idej in obveznosti vsekakor ne bo zmanjkalo, zatoorej mu želim tudi sama veliko nastopov in dobrega dela.

Melita Hudej

Thomas Glavinic

Delo noči

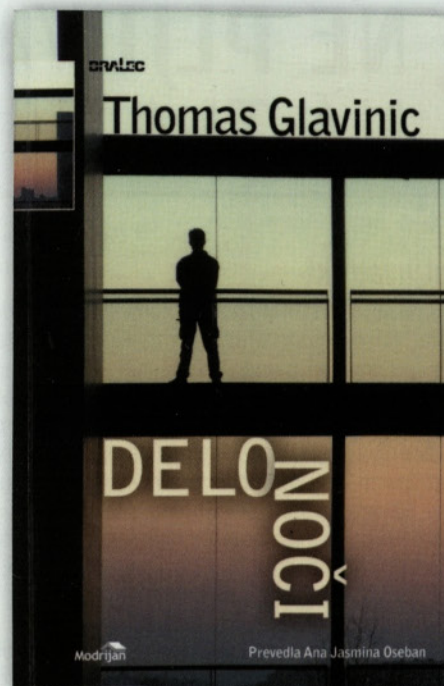
Ne vem zakaj, ampak februar mi kot mesec nikoli ne bil po godu. Nekje vmes je. Ne tič, ne miš. Ko sem brala McCormikov roman *Cesta*, je bil februar in občutek sem imela, da se zgodba Ceste odvija v februarju. Če vam je bil všeč ta postapokaliptični roman, vam bo najbrž tudi roman **Delo noči**, ki ga je napisal avstrijski pisatelj **Thomas Glavinic**. V zgodbi avtor, ki pripoveduje v pretežno osebnim pripovedni obliki, opiše dvomesečno zgodbo moškega, ki nekega jutra ugotovi, da je sam na celém svetu.

Ampak tokrat se zgodba odvija poleti. Juhej!

Jonas, svetovalec za notranjo opremo sredi tridesetih, ki živi s svojo prijateljico Mario v dvajsetem dunajskem okraju, se nekega dne kot ponavadi zjutraj odpravlja v službo. Kmalu se sooči z nenavadnim dejstvom, da je očitno edini človek na svetu. Okoli njega ni nikogar, Dunaj je popolnoma brez ljudi. Najprej začne neumorno iskati ljudi, ki jih pozna, z avtom se odpravi v Nemčijo, v upanju da bo koga našel tam. Kmalu ugotovi, da so izginile celo živali, na nebu ni ptičev, kletke v živalskih vrtovih so prazne. Sam tava po Dunaju, z avtom prečese Avstrijo, Nemčijo, Slovenijo in Madžarsko. Sklene, da bo povsod kamor bo šel, puščal sledi. Tako na vseh dunajskih znamenitostih pusti sporočila z datumom in telefonsko številko, kasneje zapolni svoje dneve z dejanji, ki niso osredotočena na iskanje drugih. Tako si ponovno prisvoji stanovanje, v katerem je odraščal s starši, se vozi z mopedom po poteh iz otroštva, kmalu pa postajajo dejanja vse bolj bizarna. Po Dunaju začne postavljati kamere z namenom, da bi lahko opazoval naenkrat kar največ okolja. Opazuje in preiskuje tudi stene v svojem stanovanju, v pričakovanju da se bo kaj zgodilo. Karkoli. Kmalu se začne snemati med spanjem. Videti je, da počne neverjetne stvari na meji zmogljivosti, medtem ko spi. Potuje na sever, a se prebudi ob izhodu Evrotunela na jugu Anglije. Zaspi na avtomobilskem sedežu, prebudi pa se zaklenjen v prtljažniku. Nazadnje zadevo začasno reši z uživanjem tablet proti spanju in spalnim motnjam. Skozi Jonasove mučne izlete in dogodivščine avtor spretno predstavi junakovo preteklost, izvrstno stopnjuje srhljivo napetost, postreže s pravim hororjem – recimo opisi spalca, ki na vsem lepem budno pogleda v kamero, ali posnetek, ki ga Jonas dobi neznano kako in na katerem sta njegovi mrtvi mama in babica, obenem pa privlači bralca z zanimivimi, že skoraj filozofskimi razmišljanji v stilu: *ali neka stvar obstaja, če tam ni nikogar, da bi jo videl, slišal, občutil?* Besedilo se mestoma dotakne stvari, ki nam burijo domišljijo in ježijo kožo. Jonas v zunanjem svetu vidi samo grozo in praznino. Ne glede na to, koliko kamer postavi na različnih mestih, ne glede na to, koliko stvari nakopiči ali krajev preišče, se ves čas vrti na isti točki - on in čas se vrtita na isti točki. Čas sploh še teče?

Roman bo pritegnil vse tiste bralce, ki jih privlači nenavadno, rahlo strašljivo in apokaliptično, nerazložljivo in nadnaravno, pa tudi tiste, ki jih zanimajo vprašanja „kdo sem, kdo smo, zakaj je vse“ in podobne dileme.

Preiskal je pisarne. Klical številke, ki so bile shranjene v telefonih. Nihče se ni oglasil. Tudi tu je pustil sporočilo. Enako je naredil na slovenskem mejnem prehodu dobrih sto metrov naprej. Natočil je gorivo, se založil z mineralno vodo in suhimi salamami, pogoltnil aspirin. Slabih osemdeset kilometrov do Ljubljane mu je vzelo manj kot pol ure. Mesto je bilo prazno. Prav tako Domžale, Celje, Slovenska Bistrica, Maribor. Povsod je puščal sporočila v angleščini in nemščini. V nabiralnike je vrgel razglednice s slovenskimi znamkami. Na bencinskih servisih je klical shranjene telefonske številke, na cestninskih postajah je poskusil še z napravami za

interno komunikacijo. Sprožil je alarm. Nekaj minut čakal. Pustil je svojo vizitko, saj mu je zmanjkalo Mariottovih listkov. Tik pred slovensko – madžarsko mejo je zapeljal mimo prevrnjenega tovornjaka. Tako naglo je zavrl, da je skoraj izgubil nadzor nad vozilom. Kabina tovornjaka je ležala obrnjena na bok. Moral je splezati na vrh, da je odprl voznikova vrata. Kabina je bila prazna.

Thomas Glavinic (1972, Gradec), je eden najuspešnejših avstrijskih pisateljev mlajše generacije. Doslej je objavil sedem romanov, prvega pri komaj šestindvajsetih. Za kriminalni roman *Morilec s kamero* (Kameramörder, 2001) je prejel nagrado Fridericha Glauserja, z romanoma *Kako je treba živeti* (Wie man leben soll, 2004) in *Delo noči* (Die Arbeit der Nacht, 2006) pa se je uvrstil na seznam a najboljših romanov po izboru kritikov ORF. Napisal je še knjigo *To sem vendar jaz*, avtobiografski roman, s katerim se je leta 2008 prebil med šest finalistov za Nemško književno nagrado in ki je tudi že izšel v slovenskem prevodu, in *Življenje želja* (Das Leben der Wünsche, 2009). Leta 2010 je prejel nagrado za prozo kulturnega kroga nemškega gospodarstva.

Knjigo je prevedla Ana Jasmina Oseban, izšla pa je pri založbi Modrijan leta 2010.

Maja Rezman Huremović

Starine iz Šaleške doline

Iz zbirke Muzeja Velenje

Pljuvaj v pljuvalnik!

Pljuvalniki, še pred petdesetimi leti povsod nameščene posode za pljunke, so v našem kulturnem okolju skoraj povsem izginili iz vsakdanjega življenja. Bili so ali osebni predmeti ali namenjeni več ljudem hkrati, npr. bolnikom v čakalnicah pri zdravniku, potnikom na železniških postajah, gostom v gostilnah. Množična uporaba pljuvalnikov je bila eden od preventivnih ukrepov proti širjenju tuberkuloze, ki se prenaša tudi s pljunki. Leta 1943 so odkrili streptomycin, prvi antibiotik za zdravljenje tuberkuloze, zato je bila od sredine 60. let 20. stoletja ta bolezen že obvladljiva. Od takrat naprej so pljuvalniki pri nas zgolj osebni higienski pripomoček, običajno iz plastike, v uporabi v zdravstvenih in socialnih ustanovah, le redkokje pa tudi doma.

Pljuvalniki so bili v časih množične uporabe različnih oblik, velikosti in materialov. Če so bili namenjeni več ljudem, so bili nekoliko večji in postavljeni na tla, v kakšen kot. Po kmečkih in delavskih domovih so imeli še med obema svetovnima vojnama lesene pljuvalnike z žagovino. Bili so preprostih oblik, brez pokrova. Na tleh so stali na majhnih nožicah, običajno za vrati. Uporabljali so jih tisti, ki so doma žvečili tobak, ali bolni ljudje za pljunke sline, sluzi ali krvi. Žagovino s pljunki so vrgli na gnojišče ali skurili v peči. Premožnejši so imeli osebne, priročne pljuvalnike iz porcelana, ki so jih lahko postavili na omarico ob postelji.

Lesen pljuvalnik z žagovino (iz zbirke Muzeja Velenje) in dvodelni pljuvalnik iz porcelana (iz zbirke Mojce Čebul).

Kot so danes v javnih prostorih koši za smeti, držala za dežnike in napisi s prepovedjo kajenja, so še okrog leta 1960 stali na prehodnih mestih na tleh beli emajlirani pljuvalniki, namenjeni vsem mimoidočim. Bili so okrogle oblike. Imeli so popolnoma snemljiv pokrov v obliki lijaka. Skozi luknjo sredi pokrova je pljunek odtekel v posodo. Že pred drugo svetovno vojno so bili javni prostori opremljeni tudi z emajliranimi tablicami Protituberkulozne lige, ki so prepovedovale pljuvanje po tleh.

V Bolnišnici Topolšica, ki je bila leta 1919 ustanovljena kot sanatorij za zdravljenje tuberkuloze, so imeli v pralnici od okrog leta 1930 (in še nekaj časa po drugi svetovni vojni) poseben stroj za parno dezinfekcijo pljuvalnikov. Zaposlenega so imeli »dezinfektorja«, ki je bil zadolžen za pobiranje, dezinfekcijo in dostavo čistih pljuvalnikov nazaj na bolnišnične oddelke. Tam je imel vsak tuberkulozni bolnik na omarici ob postelji

ročni pljuvalnik: majhno emajlirano posodo z ročajem in nanj pritrjenim poklopcem. Ta se je s palcem privzdignil, bolnik je pljunil v pljuvalnik in ga s poklopcem spet zaprl. Tako se je preprečevala okužba s tuberkulozo preko pljunkov. Ti pljuvalniki so bili značilne bele barve, okrogli, premera 12 cm in visoki 6 cm. Izdelovala jih je tovarna emajlirane posode v Celju.

Emajliran pljuvalnik iz prve polovice 20. stoletja, izdelan v celjski tovarni emajlirane posode Westen. Takšne pljuvalnike so v Bolnišnici Topolšica uporabljali še v začetku 80. let prejšnjega stoletja. Ekspонат hrani Muzej novejših zgodovine Celje, zbirka Westen-Erno. Fototeka MnZC.

V bolnišnični mizarski delavnici so izdelali lesene zaboje z ročaji za prenašanje pljuvalnikov. Imeli so obliko današnjih škatel za orodje. Pljuvalnike so po bolnišnici pobirali enkrat dnevno. Dezinfektor jih je odnesel v pralnico in jih tam (še pokrite) preložil v stroj za dezinfekcijo. Ta je bil po videzu precej podoben današnjemu pralnemu stroju. Najprej je spustil vodno paro, nato pa zavrtel boben s pljuvalniki. Ti so se vrteli, poklopci so se odpirali, vsebina pljuvalnikov je iztekla. Pljuvalnike je stroj izpral, očistil in parno dezinficiral. Dezinfektor je pobral pljuvalnike iz stroja in jih odnesel nazaj v bolnišnico v nadaljnjo uporabo.

Ročni pljuvalnik s poklopcem iz nerjaveče pločevine, ki so ga v Bolnišnici Topolšica uporabljali od sredine 80. let 20. stoletja dalje. Proizvajali so jih v Tovarni opreme Fecro iz Slovenj Gradca.

Pripovedovali so: Drago Tamše, Janez Poles, Zvone in Mojca Čebul.

Špela Poles

Iz prejšnjega stoletja

Zbrala in zapisala: Špela Poles

Kako se je rodil šoštanski pust

Letos mineva 58 let od prvega pustnega karnevala v Šoštanju, ki ga je pripravila in vodila Janezka, Marija Sevcnikar, gostilničarka iz gostilne pri Janezu v Lajšah. Začelo pa se je takole:

Gostilna pri Janezu je bila včasih furmanska. Na to še danes kaže njen zaščitni znak: furmansko kolo z gajzlo, bičem. Gostilna ima menda že 140-letno tradicijo. Pri njej so se ustavljali furmani, prevozniki, ki so s konjskimi vpregami vozili les s Slemenca in iz Zavodenj v dolino. Ko so se po drugi svetovni vojni ob ponedeljkih navsezgodaj vozili mimo gostilne, so že od daleč klicali: »Janezka, kafè!« Janezka je pohitela v kuhinjo in rekla: »Hitro, pleh na šporhet!« Ker je ob nedeljah za kosilo pripravila pečenko, je furmanom na njihovo željo postregla z maščobo od peke, v katero so gostje namakali kruh in ga hlastno jedli.

Marija Sevcnikar, po domače Janezka ali Janezova mama, pri pripravi pečenke v krušni peči, okrog leta 1975. Janezka je bila priljubljena gostilničarka, daleč naokrog znana po svojih kuharskih dobrotah. Bila je izjemno napredna in podjetna. Po njeni zaslugi je furmanska gostilna pri Janezu po letu 1950 doživela pravi razcvet.

Nekoč se je Janezka šalila s furmanom Novakom iz Družmirja. Dražila ga je: »Lejga, Franc, ti bom js prvekle nevesto na dom, če se do pusta ne boš oženu.« Novak ji je odvrnil: »Janezka, če mi pa ti prpeleš tako nevesto, jo bom pa z veseljem sprejel!« (Po stari pustni šegi so moškim, godnim za ženiteve, ki se do pusta niso poročili, privlekli klado z nevesto na dom.) – Beseda je dala besedo in idejo, ki so jo na pustni torek leta 1953 tudi udejanjili. Janezka se je našemila v kavboja: na glavo si je nadela ameriški klobuk in oblekla lovsko opravo. Obula si je škornje in okrog pasu privezala prave patrone. Pod nos si je prilepila umetne brke. Zajahala je slavnostno

Janezka, našemljena v kavboja, na prvem pustnem karnevalu v Šoštanju leta 1953. Konj vleče klado, na kateri sedi »noseča nevesta«.

okrašenega konja, ki je bil pripravljen na vleko dolge in težke klade. Na njej je sedela noseča nevesta (v žensko našemljen Drukov Tona), ki je na glas stokala in tarnala. Seveda so bili prisotni tudi svatje. Slavnostni poročni spreved je krenil izpred Janezove gostilne proti dva kilometra oddaljenemu Šoštanju. Tam je zavil skozi Glavni trg (danes Trg bratov Mravljakov) proti Družmirju, k Novaku na dom.

Od takrat so vsako leto zapored do leta 1964 prirejali pustno povorko iz Lajš do Šoštanja. Vodja organizacijskega odbora je bila Janezka, v njem je bilo še nekaj krajevnih zanesenjakov. Kávretov Miha (Miha Stropnik z Goric pri Šoštanju) je vse preteklo leto zapisoval pomembne dogodke v Šoštanju. Pripravil je kroniko, ki jo je nastopaško prebral sredi šoštanskega Glavnega trga, ko se je povorka ustavila. Pri organizaciji so sodelovali še Drukov Tona (Anton Jug iz Lajš), Vinko Koradej iz Lajš, Miha Brložnik iz Ravn, Micka Štakne iz Topolšice in Stane Brglez iz Lajš.

Pospešene priprave na karneval so se začele okrog novega leta. Organizacijski odbor se je od tlej redno sestajal vsako nedeljo v Janezovi gostilni. Glavno temo karnevala in program so določili glede na izstopajoče dogodke ali pereče družbene razmere v preteklem letu. Takratni karnevali za razliko od današnjih niso bili izrazito politično obarvani. Organizatorji so se na sestankih natančno dogovorili, v kaj se bo kdo našemil in za pripravo česa je zadolžen. Vsak je k sodelovanju pritegnil še prijatelje in znance. V povorki je sodelovalo po dvajset, pa tudi po trideset ljudi. Na prvih povorkah so pustne šeme sedele na dveh ali treh vozovih oz. kočijah, ki so jih vlekli konji. V kasnejših letih so se jim pridružili traktorji in tovornjaki, pa tudi večja skupina motoristov. Že v 60. letih je na enem od šoštanskih karnevalov gostoval tudi kurent.

Pustni karneval je bil v Šoštanju vedno ob torkih. Začel se je malo po 14. uri, ko so ljudje odhajali s »šihta«. Povorka, ki je odrinila iz Lajš, je na Glavni trg vstopila čez most na Paki. Na trgu je obstala med množico, prebrali so kroniko, predstavili maske in uprizorili glavno temo karnevala, ki je bila vsako leto drugačna: poročanje parov; selitev bolnišnice v Šoštanj in operacija bolnika; v mlin so po drči metali »stare babe«, na drugi strani pa so ven skakale mlade. Takrat so iz tankih desk sestavili mlinsko kolo, ki je imelo tri metre premera. Prizor je potekal na velikem tovornjaku. Včasih je bila tema karnevala kritika trenutnih razmer v javnem življenju: ne v Šoštanju ne v Velenju v 60. letih prejšnjega stoletja ni bilo javnega stranišča. To je prebivalce očitno zelo motilo. Zato so na pusta sestavili leseno uto, vanjo namestili stranišče in nanj posadili »starega deda.« Javno stranišče so na tovornjaku pripeljali najprej v Šoštanj, nato pa še v Velenje. Čez nekaj let so v Velenju na avtobusni postaji »otvorili« prvo pravo javno stranišče.

Množica na karnevalu v Šoštanju okrog leta 1960. Na sredi je tovornjak s petmetrsko čarovnico, ki so jo izdelali organizatorji iz leskovih vej in slame. V lutko so namestili vzvode, s katerimi je človek (skrit v čarovnici) premikal ude, tako da je lutka kimala z glavo in krillila z rokami skladno z govorom, ki ga je imel govornik. Ker je čarovnica vse vedela in je bila za vse kriva, so jo na koncu sežgali.

Povorka s programom je trajala do uro in pol. Nato se je vrnila v Lajše, velika množica radovednežev pa za njo v Janezovo gostilno. Tam so veseljačili do polnoči, ko se je začel post. Pust je od torka do srede ležal na parah v eni od gostilniških sob. Ob njem so bedeli razposajeni žalujoči in objokovali njegovo smrt. Pust je imel telečjo glavo s cigareto v ustih, telo v obliki človeškega pa je bilo oblečeno v suknjič in hlače ter napolnjeno s slamo. Pust je bil pokrit z mrtvaškim prtom. Na pepelnico sredo so v Šoštanju uprizorili njegov pokop: na mostu so ga sežgali in vrgli v Pako. Pripovedovala sta Ida Friškovec in Branko Sevcnikar. Fotografije hranijo v Gostilni pri Janezu. Zbrano v februarju 2011.

Urejanje prostora

Odkrit arhitekt Vile Herberstein in načrti za prizidek

Vila Herberstein je plemiška vila v velenjskem delu Šaleške doline. Zgrajena je bila v zadnji četrtini 19. stoletja, po letu 1886. Takrat je postala prva plemiška lastnica zemljišča, na katerem vila stoji, baronica Marija Ritter pl. Záhony. Načrt vile je naredil Otto Hieser, priznani dunajski arhitekt svetovnega slovesa. Čeprav danes vilo poznamo pod imenom Herberstein, jo je dejansko dala zgraditi rodbina Ritter pl. Záhony.

O RODBINI RITTER PL. ZÁHONY

Rodbina Ritter pl. Záhony (kljub njeni svetovni slavi) v prostoru Šaleške doline doslej ni bila deležna posebne pozornosti. Meščanska rodbina luteranskih duhovnikov, kasneje v plemstvo povzdignjenih povzpetniških veletrgovcev in tovarnarjev, s prvotnim družinskim imenom Ritter, izvira iz Frankfurta na Majni. Njene prednike je mogoče slediti od začetka 16. stoletja naprej. Drug za drugim so neprekinjeno zasedali najpomembnejše duhovne funkcije v mestu. V začetku 19. stoletja so se preselili v Trst in se začeli ukvarjati s trgovino. Prevezli so tržaško tovarno sladkorja, proizvodnjo preselil v Gorico ter jo razširili. Od tam so s sladkorjem pod imenom Görzer Zucker oskrbovali vse avstrijske province.

Leta 1829 je bil **Janez Krištof Ritter** zaradi svojih zaslug v gospodarstvu povzdignjen med madžarsko plemstvo in pridobil zase, za ženo in vse njune potomce častni pridevek »von Záhony.« Dolgoletno uspešno kariero je nadaljeval njegov drugi sin, **Julij Hektor Ritter pl. Záhony**. Enainvajsetleten je z dovoljenjem trgovskega sodišča v Trstu, razglašen za polnoletnega, lahko prevzel vodstvo velike tovarne sladkorja v Gorici. Zaradi izjemnih zaslug v trgovini in industriji je bil leta 1855 sprejet v avstrijski viteški stan, leta 1869 pa povišan v avstrijski baronski stan.

Njegov prvorojenec **Alfred Ritter pl. Záhony** se je leta 1863 na Dunaju poročil z **baronico Marijo rojeno pl. Steininger**, pripadnico stare vojaške družine. Prevzel je upravljanje očetovega posestva Monastero pri Ogleju, vendar je leto za tem po kratki bolezni umrl. Njegov sin Alfred je bil star nekaj manj kot tri mesece, hči Gizela pa leto in pol.

Baronica Gizela Ritter pl. Záhony se je leta 1886 poročila s sinom takratnega lastnika Velenjskega gradu, **Karlom pl. Adamovichem**. Istega leta je Gizelina mati, vdova baronica Marija Ritter pl. Záhony kupila kmečko posestvo ob cesti med Velenjskim in Šaleškim gradom. Takrat so se začele na posestvu aktivnosti za izgradnjo vile. V letih 1886 in 1887 je arhitekt **Otto Hieser** po naročilu barona Ritterja naredil načrte za vilo. Leta 1890 je bila vila že zgrajena in zavedena v zemljiški knjigi, ko je skupaj z zemljiščem prešla v last barona Alfreda Ritterja. Ne glede na nepopoln vpis imena takratnega novega lastnika v zemljiško knjigo, gre tu gotovo za baroničinega sina Alfreda, ob imenu katerega je še dopisano, da je posestnik v Velenju.

ARHITEKT OTTO HIESER (1850 – 1892)

Vilo je načrtoval dunajski arhitekt **Otto Hieser** na vrhuncu svoje slave, le nekaj let pred smrtjo. Izobrazil se je na pariški in dunajski akademiji. Samostojno je deloval od leta 1873, vendar se je začasno odrekel obetajoči karieri in študijsko potoval v Italijo. Izkušnje, ki jih je v mladih letih pridobil v tujini, so verjetno botrovale njegovemu kasnejšemu izrazito mednarodno usmerjenemu udejstvovanju. V zelo kratkem času je Hieser postal izjemno ugleden in iskan arhitekt, tako doma kot v tujini.

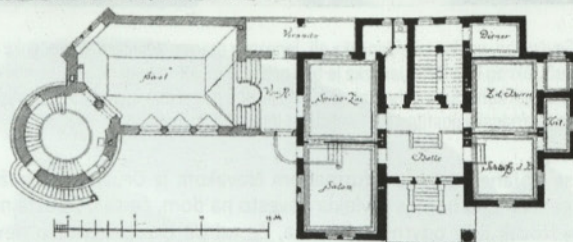
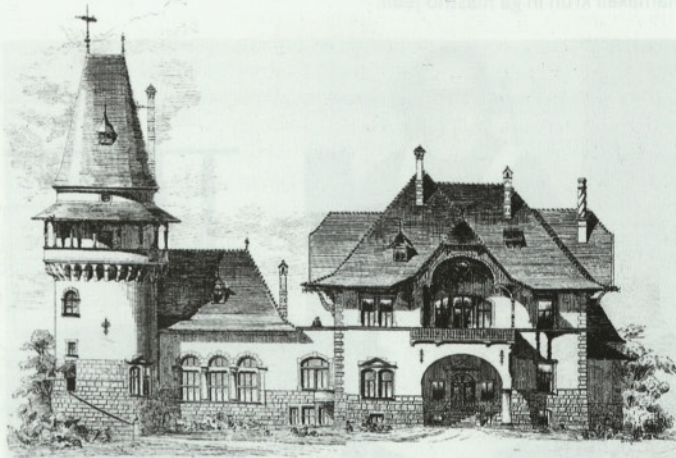
Med zgradbami, ki jih je projektiral, prevladuje stanovanjska gradnja: mestne palače plemiških in meščanskih naročnikov, dvorci ter vile. Med arhitektovinimi deli na Dunaju ima velik pomen danes podrta Vila Harnoncourt. Zgrajena je bila v letih 1886 in 1887 v dunajskem Praterju, okolišču, ki do takrat ni bil namenjen za reprezentativne novogradnje. Hieserjeva dela najdemo tudi izven Dunaja, po vsej avstro-ogrski monarhiji in v Nemčiji.

Nekaj mesecev po možganski kapi je leta 1892 Hieser umrl, star 42 let. Kljub razmeroma kratki ustvarjalni dobi 20 let je zapustil obsežen in raznolik opus. Veliko njegovih del je bilo realiziranih šele po njegovi smrti.

PRIZIDEK VILE

Vila se je na začetku imenovala po prvih lastnikih Vila Ritter, tudi Vila Neu Schalleck (Novi Šalek). Danes nosi ime njenih zadnjih plemiških lastnikov Herbersteinov, ki so jo imeli v lasti do konca druge svetovne vojne. Vila je zgrajena v historističnem slogu, ki se naslanja na beneško renesanso.

Leta 1893 je bila v reviji *Architektonische Rundschau* objavljena risba vile Herberstein s prizidkom. Načrtoval ju je (v času objave risbe že pokojni) arhitekt Otto Hieser. Prizidek bi se držal severne fasade vile. Bil bi približno tako dolg kot vila, a višji. V prizidku bi bila velika dvorana, verjetno namenjena pogostim druženjem plemiških družin, in večetažni razgledni prostor v rondeli (razglednem stolpu), od koder bi se nudil širok pogled na Šaleško dolino med Velenjskim in Šaleškim gradom.

Nerealiziran prizidek vile Herberstein po načrtih arhitekta Otta Hieserja. Objavljeno v: *Architektonische Rundschau*, 1893, Tafel 21, 22.

Vila Ritter na razglednici s konca 19. stoletja. Detajl. Iz zbirke Muzeja Velenje.

Viri in literatura so navedeni v knjigi o zgodovini Vile Herberstein (v redakciji pred tiskom).

Špela Poles

Varovanje okolja

Civilne iniciative

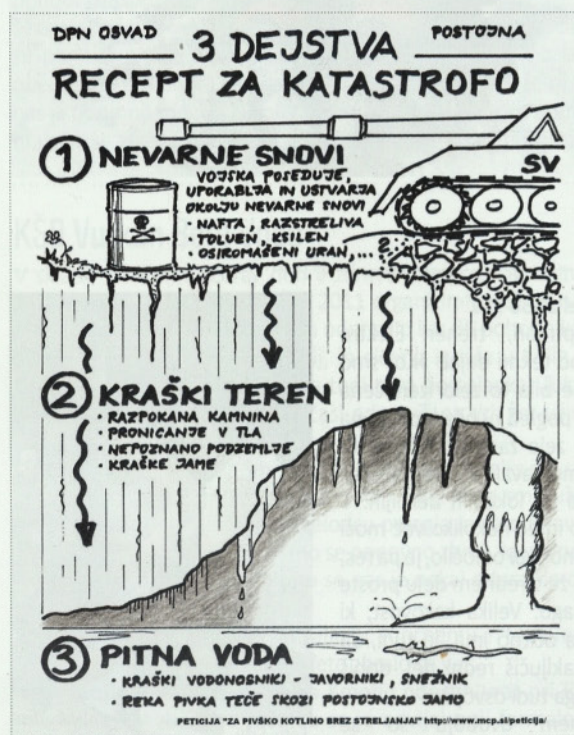
pripravil Peter Rezman

»Varovanje okolja« je z leti postala sintagma, ki jo večina pristojnih in plačanih za to delo žebra na pamet, brez da bi se še sploh zavedali, kaj to v resnici pomeni. Ena od posledic je, da širom Slovenije živi in uspešno deluje vrsta Civilnih iniciativ. Tudi v Šaleški dolini je aktivna CI za 3. razvojno os, ki je pred najtežjim obdobjem, saj prihajajo v javno razpravo okoljsko precej kritizirani predlogi za umestitev avtoceste v prostor. Zato nameravamo predstaviti nekatere poteze različnih CI, kot primere »dobre prakse«. Danes predstavljamo Peticijo »Za Pivško kotlino brez streljanja!«, ki je s pomočjo internetnih povezav, obvladovanjem osnovnih računalniških aplikacij in zvrhano mero kreativnega naboja, v izjemno kratkem času zbrala preko 17.000 podpisov pod svojo peticijo.

PETICIJA

V skladu z Ustavom Republike Slovenije
POD TO PETICIJO PODPISANI

- zaradi negativnih ekoloških, prostorskih, gospodarskih in socialnih posledic, ki so jih v preteklosti, in jih še danes povzročajo vojaške aktivnosti na območju vojaških poligonov Bač in Poček,
- zaradi dejstva, da je to območje tudi vodovarstveno območje, na katerem je potrebno zagotoviti zaščito naravnih virov,
- zaradi načrtovanih prostorskih posegov v okviru DPN, degradacije kvalitete življenja, ki ga le-ta prinaša in
- zavoljo skrbi za zdravje in mirne prihodnosti nas in naših otrok

od Vlade Republike Slovenije,
Ministrstva za obrambo RS in Ministrstva za
okolje in prostor RS

ZAHTEVAMO:

- da se na območju poligonov Poček in Bač **takoj in dokončno preneha z izvajanjem vojaških aktivnosti;**
- da se **poligona** kot vojaški območji **ukineta;**
- da država **takoj pristopi k sanaciji prostora** na območju poligonov;
- da se **postopek sprejemanja** Državnega prostorskega načrta OSVAD Postojna **takoj ustavi,** v prihodnje pa naj se celotno območje prostorsko ureja z občinskimi prostorskimi načrti,

obenem pa občine in ostale pristojne institucije pozivamo, da naredijo vse, kar je v njihovi moči, da pride do izpolnitve naših zahtev.

(<http://www.mcp.si/peticija/>)

PISMO

Delegacija CI je 18. 2. 2011 predala ministrici Ljubici Jelušič fotokopije podpisov, vsem podpisnikom pa so potem poslali sledeče pismo.

To je še en zgleden primer strpnega, modrega in odločnega ravnanja, ki vzbuja upanje v uspešnost te in podobnih prostovoljnih združenj državljanek in državljanov.

Dragi prijatelji!

Povedal bi nekaj besed o našem petkovem srečanju z ministrico Ljubico Jelušič.

Najprej bi popravil morebitno napačno razumevanje tega dejanja, ker ni šlo za PREDAJO peticije ampak za SEZNANITEV ministric in MORS-a z njo.

Predali smo ji samo fotokopije vseh, do tedaj podpisanih.

To je velika razlika. Mi peticije nismo nehali podpisovati in zbirati, ta dejavnost poteka naprej in naš boj se je šele dobro začel.

Nimam priloženih slik, ker jih je v medijih čisto dovolj da si jih ogledate, na dnu pa prilagam dve povezavi iz medijev o tem dogodku.

Srečanje je bilo zaprto za javnost, zato mi oprostite, da vsebine pogovorov ne bom navajal. Lahko pa povem nekaj o občutkih, splošnem vtisu in počutju.

V Ljubljano nas je šlo kakšnih 30,40 predstavnikov civilne iniciative. Nismo imeli namena organizirati nekakšnega shoda, protestov, transparentov in podobnega.

Želeli smo da se nas sprejme in nas posluša. K ministrici na pogovore je potem odšlo 5 ljudi.

Mimo Rudolfa na konju, skozi avlo, mimo kontrole, po hodniku kjer so slike vseh dosedanjih ministrov...do sobe kjer je bil pogovor.

Tiho, naelektreno vzdusje, polmrak, tišina.

Večina zaposlenih je v petku pred počitnicami že zdavnaj doma.

Vrvež na hodnikih je zamenjalo težko pričakovanje.

Uslužbenke in uslužbenci s priponkami.

Vsak pogled ve zakaj si tam, vprašanja niso potrebna.

Posedemo se....počutiš se kot matica ali podložka na motorju od čezoceanske ladje.

Nasproti nam sedijo...ne bom o imenih...državni sekretarji, direktorji direktoriatov, vodje kabinetov, vojaški predstavniki, predstavniki za stike z javnostjo, ministričini najožji sodelavci in svetovalci.

Na drugi strani okrogle mize, v sredini ozaljšane z cvetočim rastlinjem sedimo mi. Tine, Jože, Silvo, Igor in Uroš

Prihod ministric vse skupaj zelo sprosti, s sabo je prinesla knjigo »Pivška jezera« z vsakim se osebno seznani, predstavimo se ji kdo smo in kaj počnemo v življenju, ona pa nam predstavi svoje sodelavce.

Celoten pogovor vodi sama, osebno. Vsako stvar si skrbno zapiše in posluša pozorno.

Gledano v celoti, je bila diametralno nasprotje vseh, ki so nam projekt predstavili do sedaj. Pozorno je poslušala vsak naš stavek, odgovarjala nam je suvereno in odločno in branila svoje zaposlene in svojo vojsko tam, kjer je smatrala, da so naše osti uperjene proti njim. Če bi bil vojak, bi si lahko samo želel takšno ministrico. Tine je ob gromoglasnem smehu vseh prisotnih izjavil da mu je žal da imamo takšno ministrico, da bi bilo bolje če bi bila moški, da bi ga lažje napadli.

Kar ji še posebej štejem v čast je to, da nas ni sprejela, poslušala našo izjavo in nas s par floskulami odpravila v 15 minutah.

Pogovor je trajal DVE URI IN 10 MINUT !!!!

Pod črto je bistveno sporočilo in poanta pogovorov ta, da se NISMO prišli pogajati. Da nimamo mandata za pogovore, da ne želimo dogovarjanja, kupčkanja z ozemljem ali kar nam nepoučeni podtikajo...odškodnin. Prišli smo ji povedati naše strahove, naša pričakovanja, želje in zahteve. Prišli smo ji povedati kaj čutijo ljudje okoli tega in ji predlagati, da ustavi načrte.

Seveda se v tem trenutku ministrstvo zavilo v formalizme in govori kako je vse skupaj sproženo, kako se postopkov ne da več ustaviti in podobno.

Opozorili smo jih da bomo morali žal ljudje ustaviti projekt, če sami mislijo da se ga ne da.

Povedali smo si veliko več, kot smo pričakovali, upali ali se na to pripravili.

Pogovor ocenjujem kot zelo globok in iskren z obeh strani. Tako mi govori pamet.

Duša pa skrbi, da bo teh pogovorov še veliko. Kot časa in let, ki bodo potrebna.

Zunaj stavbe so nas pričakali radovedni, prestrašeni in premraženi soborci, s katerimi smo doseženo stopničko na naši poti potem potihoma proslavljali, jo komentirali in splaknili s čajem.

Le srcu se je hotelo zmešat od mešanih občutkov. In ni dalo spati.

Čelhar Silvo

Šport in rekreacija

Odbojka

Pred koncem rednega dela ligaških tekmovalj v 3. DOL vzhod 1 je članska ekipa nekako uspela strniti svoje vrste in pokazati dokaj povezano in zanimivo igro. V gosteh so premagale ekipo Prevalj II z rezultatom 3 : 1, doma pa so povsem nadigrale ekipo Cinkarne Celja, saj so od začetka do konca vse niti držale v svojih rokah in zmagale s 3 : 0. Enaka zgodba se je ponovila teden dni kasneje proti ekipi ŽOK Vuzenica. V tretjem nizu jim je malce popustila koncentracija, vendar so se v končnici zbrale in niz dobile na razliko. Krog pred koncem zasedajo 3. mesto.

Kadetinke so pred zadnjim 6. krogom drugega dela tekmovanja v A ligi vzhod 2 na dnu lestvice brez dobljene tekme. Njihove tekmice v ligi ekipe Braslovč, ŽOK Mislinje, Prevalj, Kostmann Slovenj Gradec in Spodnje Savinjske so premočan nasprotnik, da bi si lahko obetale kaj več. Kljub temu so se v nekaterih nizih dobro upirale in le kanček sreče bi bilo potrebno, da bi kateri od ekip odščitale kakšen niz. Ne glede na to se deklicam obeta lepa končna uvrstitev na 21. – 24. mesto med 47. sodelujočimi ekipami.

V soboto, 29. januarja, so deklice v mali odbojki odigrale 2. krog repasaža v Šoštanju, saj smo dobili kandidaturu za organizacijo turnirja. Poleg naših deklic smo gostili še ekipe ŽOK Mislinje, Braslovč II in Kostmann Slovenj Gradec. Prve tekmice naših deklic ekipa ŽOK Mislinje je bila boljša z 2 : 1 v nizih. V nadaljevanju so gladko z 2 : 0 premagale ekipo Braslovč II, v zadnji tekmi, ki je odločala o drugem mestu na turnirju, ki je še vodilo v naslednji krog repasaža, pa so se deklice pomerile z ekipo Kostmann iz Slovenj Gradca. Po izenačenju v nizih 1 : 1, so bile v tretjem odločilnem nizu po zelo izenačenem boju srečnejše gostje. Na razliko so dobile tretji niz in zmago 2 : 1 v nizih. Ekipam, ki izpadejo iz repasaža, se ponudi možnost nadaljevati tekmovanje v tekmi za mesta, ki so jo naše deklice izkoristile.

Tam gori na Smrekovcu nam je res lepo

Če bi od 21. do 23. 1. 2011 koga pot zanesla na Smrekovec, s 1.577 metri nadmorske višine najvišji vrh Občine Šoštanj, bi skoraj zagotovo naletel na kopico razposajenih tabornikov iz Rodu Pusti grad Šoštanj. Le ti s(m) o namreč imeli zimovanje v majhni koči tik pod samim vrhom, v osrčju neokrnjene narave.

Zimovanje za PP in grče je minilo kar prehitro. Ob dobri družbi res samih vrlih fantov in deklet, snežnem ragbiju na vrhu Smrekovca, dričanju z lopatkami ali kar vrečkami po hribu navzdol, kjer malo več snega ne bi prav nič škodilo, gradnji igluj, ki je »ratal« imenitno, kuhanju špagetov in peki gore palačink (bravo vrlim kuharjem in pekicam), kurjenju peči in večnem sekanju drv (peč se, žal, ne nalaga sama), sprehodov do potoka in nazaj (voda pač ne priteče v kočjo sama), igranje aktivitij ob soju sveč (a je sploh važno, kdo je zmagal?) in bolj ali manj ubranem petju ob zvoku kitare dolgo v noč (ubranost je odvisna od tega, kateri komad je bil na vrsti) in še kopici drugih takšnih ali za javnost drugačnih neopisljivih pripetljajev, je letošnje zimovanje bilo kar prekratko.

Naslednje leto pa stvar ponovimo (lokacija pa naj bo kar ista, na Smrekovcu nam je pač najlepše).

SiNi

Elektra v polfinalu pokala SPAR

Košarkarji Elektre so z uvrstitvijo na finalni turnir pokala Spar, ki je potekal od četrta, 10. 2., do nedelje, 13. 2. 2011, dosegli lep uspeh in že dosegli enega izmed glavnih ciljev pred pričetkom sezone. Zato so v Škofjo Loko odpotovali povsem neobremenjeni in sproščeni. V četrtfinalni tekmi so si želeli prikazati dobro igro in, če se pokaže priložnost, tudi premagati Hopse s Polzele. V res pravem epskem lokalnem dvoboju je bila tokrat Elektra boljša od Hopsov šele po odigranem podaljšk. V tekmi, kjer si noben od tekmecev ni priigral večje prednosti, je prevladovala trda obramba na obeh straneh. Elektra je imela zmago že v rokah, a je Jeršin par sekund pred koncem rednega dela pri izenačenem izidu zgrešil oba prosta meta in zmagovalca je odločil podaljšek. V podaljšk Šoštanjčani napake niso ponovili. Vodili so vseh pet minut, odločilno prednost za uvrstitev v polfinale pa so si priigrali v zadnji minuti. Srečanje je bilo odločeno, ko je najboljši igralec pri Elektri Salih Nuhanović (17 točk, 12

Ekipa kadetinj, Foto: Igor Medved

12. februarja so odšle v Vuzenico, kjer pa jih žal ni spremljala sreča, saj so na turnirju zasedle tretje mesto in končale tekmovanje.

Zelo dobro so se odrezale deklice v mini odbojki. V tekmovanje so vstopile v 2. krogu 22. januarja. Domačini, organizator Braslovče, so poleg svojih dveh ekip in naše ekipe gostile še ekipo Prebolda II, s katero smo se najprej pomerile. Taktična poteza trenerja nasprotnic, da premeša svoje postave, se jim je obrestovala v drugem nizu, tretjega pa so naše deklice zopet dobile in tekma se je končala v našo korist 2 : 1. Ekipo Braslovč II smo v prvih dveh nizih nadigrale, zato so v tretjem nizu dobile priložnost igralk s klopi in ga po ogorčenem boju v končnici izgubile, vendar to ni ogrozilo zmage. Zadnja tekma pa je bila z ekipo Braslovč I. Starejše gostiteljice so odigrale zelo rutinirano in zaslužno slavile s 3 : 0 v nizih. Deklice so osvojile 2. mesto na turnirju, to vodi v 3. krog tekmovanja, ki bo 5. marca. Obeta se nam torej še zelo zanimiva odbojarska pomlad.

Breda Goltnik

Foto: SiNi

skokov), zadel za 56 : 51

Dušan Hauptman, trener Elektre Šoštanjmje po tekmi dejal: »Kot smo pričakovali, je bila to zelo izenačena tekma, ki na pogled ni bila lepa, je pa bila taktično zelo zanimiva. Ekipi sta se stalno izmenjavali v vodstvu, kar je že stalnica na lokalnih derbijih. V končnici smo imeli nekoliko več moči in to je verjetno tudi odločilo, je pa res, da smo imeli že v rednem delu proste mete za zmago. Velika kakovost, ki jo naša ekipa očitno ima, je tudi, da tako slabo zaključiš redni del, dobiš podaljšek in ga tudi osvojiš.«

V polfinalnem dvoboju so se

Foto: SiNi

košarkarji Elektre pomerili z domžalskim Heliosom, ki so ga v rednem delu prvenstva letos že skoraj presenetili na domačem parketu. Košarkarji Elektre so odlično začeli, a je Helios hitro odgovoril in ob polčasu vodil za 7 točk. Elektra se je dobro upirala in se v tretji četrtini približala na samo nekaj točk zaostanka. A Helios je imel tokrat več razpoloženih igralcev, ki so prednost povečali in jo rutinirano zadržali do konca ter se tako uvrstili v nedeljski finale. Trener Elektre Dušan Hauptman je tako v zadnjem delu tekme na parket poslal tudi košarkarje s klopi in jim tako ponudil, da okusijo polfinale pokala SPAR.

Po gozdnih vlakah v spomin Šilja

Sonce, sneg in skupina dobrovoljnih planincev smo bili zanimiva družba, ki smo v nedeljo, 13. februarja premagovali strmine Smrekovca pod vodstvom Marjana Karlovčeca – planinsko društvo Velenje, sekcija Topolšica. Kot bi z nami potoval Šiljo in nam s pestrostjo narave hotel dati znak. Dobra volja in spomin na prijatelja, je vsem pohodnikom vlila še več volje in želje, da premagamo ovire pred seboj.

Zbirališče je bilo pri gostišču Grebenšek v Belih Vodah. Tam smo se »pregrupirali« in zmanjšali število avtomobilov. Nadaljevali smo vožnjo do Matevžka v Belih Vodah. Po okrepčilu smo začeli pohod, ki nas je vodil po cesti mimo Encijana v gozd. To je bila Šiljeva najljubša turno-smučarska pot na Smrekovec. Pot nas je kmalu usmerila v strme vlake, po katerih so včasih vlačili les. Po dobri uri hoje smo stopili na cesto, ki pripelje iz Kramarice na Smrekovec. Cesto smo prečili, ter nadaljevali po vlakih naravnost na vrh. Za vso pot smo porabili približno dve uri. Sledilo je obvezno fotografiranje, vpisovanje v vpisno knjigi in spust do kočice na Smrekovcu. Kar težko smo se poslovili, pa vendar smo se po okrepčilu, pesmi in plesu, spustili do začetne postaje.

Zdaj, ko je pohod za nami, lahko samo rečemo, da je sta bila družba in narava nepozabni! Sedenje pred TV ekranom in pomikanje v copatih od mize do kavča, človeka prazni. Druženje in premagovanje ovir v naravi pa ti daje moč, sprošča adrenalin in vse postane enostavnejše, preprostejše. Zaveš se vrednosti življenja.

Dušan Hauptman je po tekmi malo potarnal in pohvalil: »Več kot zaslužen smo izgubili to tekmo, saj nismo bili sposobni parirati Domžalcem, ki so nas postopoma premagovali do te mere, da smo dali priložnost tudi mlajšim igralcem. Helios je z dvema okrepitvama pred finalnim turnirjem res dobil dodano vrednost in bo v nadaljevanju Lige Telemach igral še zelo vidno vlogo. Razočarani nismo, saj smo z uvrstitvijo v polfinale še presegli svoj cilj, a se je s tem težko tolažiti, saj nobene tekme ne izgubimo radi.«

Tomaž Sinigajda

Foto: arhiv

Že drugo leto zapored prijatelji Milana Pogorelnika-Šilja obujajo spomin nanj tako, da se udeležijo turne smuke in pohoda na Smrekovec. Letošnje leto ima sneg svoje muhe in so vsi udeleženci opravili le pohod. Vseh 27 pohodnikov si je na koncu obljubilo, da se srečamo zopet naslednje leto. Ker je bil Šiljo pogosti sodelavec turističnega društva Topolšica, smo ta pohod uvrstili v svoj program Veselih poti. To je bil letos že naš tretji pohod.

Pohod po Gaberški poti

Planinska sekcija Gaberke je že v mesecu februarju pričela s sezono pohodništva. Za prvi letošnji pohod so izbrali gaberško pot. Kljub hladnemu in deževnemu vremenu se je v nedeljo 13. februarja pred gasilskim domom v Gaberkah zbralo 35 pohodnikov. Med pohodniki je bila tudi ekipa pohodnikov iz PGD Zibike.

Opremljeni s pohodniškimi palicami ter oblačili proti dežju se je skupina pohodnikov odpravila premagati raznoliko pot. Kljub temu, da po datumu še zdaleč ne bi smelo dihati po pomladi, pa je otoplitev v začetku februarja že porinila prve znanilce pomladi na plan in tako smo lahko v gozdu občudovali preproge črnega teloha. Da pa pomlad le še ni tako blizu, pa nas je opomnil sneg, ki je naletaval na Pristavi. Pot smo premagali v nekaj urah in se zadovoljno vrnili v svoje domove, saj smo preživeli prijetno

Foto: A. Grudnik

popoldne v družbi s svojimi sokrajani in gosti iz Zibike, prav tako pa smo naredili nekaj za svoje telo.

A. Grudnik

KŠD Vulkan Bele Vode

V skladu z rekom: »Zdrav duh v zdravem telesu,« je Kulturno športno društvo Vulkan Bele Vode 8. 2. 2011 organiziralo pohod na Smrekovec. Nanj se je v čudovitem vremenu odpravilo kar 36 pohodnikov.

Na vrh smo odšli z dveh lokacij, in sicer z igrišča v Belih Vodah in od Spodnjega Brložnika, kjer je bila tudi prva postojanka. Tukaj smo se vsi zbrali in pogasili žejo ter se počasi odpravili na vrh ter uživali v svežem zraku in toplem vremenu.

Ko smo prišli na Dom na Smrekovcu, smo se okrepčali z okusnim golažem, ki ga je skuhal oskrbnik Viktor Povsod – Fika. Nato smo uživali zunaj na sončku, da se nam je hrana v želodcu poglobila in se odpravili nazaj proti Spodnjemu Brložniku. Tukaj smo se ponovno zbrali, kjer smo nazdravili in zapeli ter se odlično imeli. Nato se nas je nekaj odpravilo do doma peš, ostali pa z avtomobili.

Pohod je uspel, še posebej zahvaljujoč sončnemu in toplemu vremenu in upamo, da se nas bo naslednje leto zbralo še več.

Nekaj dni po pohodu, pa je na Kmetiji odprtih vrat pri Razpodovniku potekal občni zbor. Na začetku se je odvijal bolj formalni del, kjer so

se natančneje obdelala razna vprašanja in naredili smo načrt dela za letošnje leto.

Nato je sledil zabavni del, kjer smo se pozabavali ob dobri glasbi. Plesa, smeja in dobrega razpoloženja skozi večer ni manjkalo.

Foto: arhiv

OPZ Mravljice- zborovodkinja Tatjana Drev, spremljava Klementina Rednak Mežnar

Oktet TEŠ: umetniški vodja: Blanka Rotovnik

Fotoreportaža
4. srečanje zborov

ŠOLA POJE - ŠOŠTANJ POJE

februar 2011, avla Osnovne šole Šoštanj

Foto: Bogomira Klinc Vrčkovnik, Matic Kugonič in Mija Žagar

MPZ OŠ Šoštanj - zborovodkinja Metka Berk, spremljava Klementina Rednak Mežnar

MePZ Svoboda Šoštanj - zborovodkinja Anka Jazbec

Učiteljski zbor OŠ Šoštanj, zborovodkinja mag. Majda Zaveršnik Puc

Vrtec Šoštanj - zborovodkinja Jasmina Stropnik, spremljava na klavirju Eva Stvarnik

MePZ Skorno - zborovodkinja Vesna Skornšek

POŠ Topolšica - zborovodkinja Mojca Šabec, spremljava Klementina Rednak Mežnar

MoPZ KUD Ravne - zborovodkinja Blanka Rotovnik

MePZ DU Šoštanj - zborovodkinja Alenka Mlinšek

OPZ OŠ Šoštanj - zborovodkinja Metka Berk, spremljava Klementina Rednak Mežnar

Lovski oktet Smrekovec - umetniški vodja Vesna Pirečnik

ŽePZ Lokovica - zborovodkinja Simeona Strahovnik

Vrtec

Čiv, čiv, čiv

»Čiv, čiv, čiv, čiv.« je odmevalo okrog vrta in: »Čiv, čiv, čiv, čiv, sem komaj še živ, me lakota muči že cele tri dni, ker sneg vse pokril je in hrane več ni, čiv, čiv, čiv, čiv, sem komaj še živ,« se je slišalo petje otrok v vrtcu, ki so pripravljali ptičjo hišico in sončnice ter se tako učili skrbeti za ptičke pozimi.

Štefka Kompan
Vrtec Urška Topolšica

Foto: arhiv

Punčka iz cunj

Kot vsak mesec, nam tudi tokrat v vrtcu Mojca – Gaberke ni bilo dolgčas. Bili smo zelo ustvarjalni in aktivni, saj smo sodelovali v projektu Unicef – punčka iz cunj. Gnala nas je trda volja, saj vemo, da z izdelavo punčke iz cunj pomagamo bolnim otrokom v manj razvitih državah za cepivo, ki ga potrebujejo za preživetje. Torej beseda »pomagati« je bila naše ključno in motivacijsko vodilo, zato smo izdelavo punčke iz cunj vzeli še toliko resneje. Z velikim veseljem in zagnanostjo, saj smo se želeli resnično potruditi. Za pomoč pri šivanju smo prosili tudi naše mamice in babice, ki so z veseljem pomagale in prišle tudi v vrtec, kjer smo skupaj izdelovali punčko. S sabo so prinesle šivalni stroj na katerem so šivale punčko in obleko zanjo, otroci pa so pomagali pri polnjenju punčke z mehko peno ter pri izbiri barve blaga in las. Punčki smo iz volne spletli lase v kito in ji narisali prikupen obraz, babica pa je zanjo spletla še copatke. Punčko iz cunj smo poimenovali Klara. Zelo jo imamo radi in upamo, da jo bodo imeli tudi tisti, ki jo bodo posvojili tako radi kot mi in bodo zanjo lepo skrbeli. Od punčke smo se komaj poslovili in jo zavili v paket. K nam je prišel poštar in jo odnesel na pošto. Sedaj potuje in čaka jo novo

življenje ter
n o v i
prijatelj.
Mi pa smo
v e s e l i ,
da smo
otrokom, ki
so lahko tudi
naši vrstniki
p o m a g a l i
in jim rešili
življenje.

Ker nam je
bila punčka
iz cunj tako
zelo všeč in jo bomo pogrešali, smo prosili babice in mamice, da so tudi nam
sešile podobno, za katero bomo sami skrbeli v vrtcu in jo odnesli tudi domov,
se z njo igrali in z njo delili svoj dragoceni čas.

Anja Cafuta, Vrtec Mojca Gaberke

Foto: arhiv

S projekti povezujemo vrtec in družino

V naši enoti potekajo projekti: Punčka iz cunj, pod sloganom »Posvoji punčko in reši otroka,« projekt Palček Bralček in pravljčni kovček, z namenom razvijanja bralne kulture otrok, projekt Eko branje za eko življenje, z namenom ekološkega ozaveščanja otrok, njihovih družin in strokovnih delavk v vrtcu, ter projekt Pajacek Krca Kraca – ljubljene skupine, s ciljem razvijanja socialnih spretnosti otrok. Preko vseh štirih projektov pa povezujemo delovanje vrta z družinskim okoljem.

Punčke iz cunj, ki simbolizirajo otroke tretjega sveta, izdelamo v skupini. Eno pošljemo na nevladno organizacijo Unicef, ki z njihovo prodajo omogoči nakup zdravil za otroke v nerazvitih državah afriške celine, druga pa ostane, da lahko vsak petek odide domov z enim izmed otrok. Namen projekta je ne le pomagati otrokom na drugem koncu sveta, ampak tudi ozaveščati naše otroke in njihove družine, da sta pripravljenost za pomoč drugim in sočutje vrlina, brez katere se naš svet ne more duhovno razvijati.

Projekta Palček Bralček in pravljčni kovček in Eko branje za eko življenje, nas vodita v spoznanju, da se bralna kultura ljudi razvija že v predšolskem obdobju, da z branjem na edinstven način hranimo domišljijo otrok, in da imajo pravljice velik psihološki pomen za vse, ne glede na starost, saj se ukvarjajo

z bistvenimi človeškimi problemi. Oba projekta sta zasnovana tako, da si otroci v vrtcu izposodijo knjige in jih prebirajo v družinskem okolju. Pravljčni kovček vsebuje več klasičnih pravljic, v okviru eko branja pa so izbrane pravljice z ekološko tematiko.

Projekt Pajacek Krca Kraca – ljubljene skupine pa je tista lutka, ki smo jo izdelali sami, jo oživili in jo sprejeli medse. Je enakopraven član skupine, ki živi z nami, nas tolaži, spodbuja, motivira, z nami je, spi, se igra... Uči nas kako deliti stvari, se dogovarjati, si izposojati igrače, ubesediti svoja čustva in želje. Da bi ga spoznale še družine otrok, jih ta obiskuje vsak vikend.

Simona Koren, Vrtec Lučka Šoštanj

Foto: arhiv

Eko(loško) branje

Razvijanje naklonjenosti in spoštovanja do žive in nežive narave je dolgotrajen proces, v katerega smo družbeno vpeti. Da bi mladi rodovi odrasli v odgovornejše skrbnike našega planeta, jih moramo že v najzgodnejših letih učiti kako lahko dejavno prispevajo k varovanju in ohranjanju naravnega okolja.

Z vključenostjo v projekt Eko branje za eko življenje, ki poteka v okviru nacionalnega projekta slovenskih eko šol in vrtcev, želiva otroke in njihove družine preko literature seznanjati z ekološko problematiko ter osnovnimi pristopi reševanja le teh.

Izmed vseh ponujenih knjig so otroci spontano izbrali dve, in sicer: O prelepi deželi (Mojiceja Podgoršek) in Pujsa Pepa – zabava z odpadki (Neville Astley, Mark Baker). Brali smo ju dan za dnem, zanimanje pa ni nikoli upadlo. Pravzaprav se je kazalo vedno večje navdušenje, ki sva ga želeli razširiti še med družinske člane, zato si otroci knjigi izposojajo in jih prebirajo tudi v

družinskem okolju. Pujsa Pepa, prelepa dežela Slovenija, mama Zemlja in drugi liki, ki so nastali vzporedno; Čistko, Smetko, Papirko in Plastenko so tisti, ki nas učijo in vodijo v procesu ekološkega ozaveščanja.

V procesu izvajanja projekta slediva trem glavnim ciljem: spodbujanju razvoja ekološke ozaveščenosti otrok, staršev in strokovnih delavk v vrtcu, spodbujanju govornega razvoja in domišljjskega ustvarjanje otrok, ter sodelovanju z družinami.

Foto: arhiv

Baja Naveršnik, Simona Koren, Vrtec Lučka Šoštanj

GLASBENA ŠOLA FRAN KORUN KOŽELJSKI VELENJE
ODDELEK ŠOŠTANJ

vabi na

VELIKI KONCERT

*Za črno – bele tipke**

Nastopajoči:

MLADINSKI PIHALNI ORKESTER GLASBENE ŠOLE ODDELKA ŠOŠTANJ

PIHALNI ORKESTER ZARJA – BIVŠI UČENCI GLASBENE ŠOLE

ZDRUŽEN PEVSKI ZBOR UČENCEV NAUKA O GLASBI

ANIKA HORVAT

ANSAMBEL DORI

SANJA MLINAR MARIN

BERNARDA ŽARN

ŠPORTNA DVORANA OŠ ŠOŠTANJ
sobota, 2. april 2011 ob 18.00 uri

*zbiranje sredstev za nakup klavirja

Blok 6

- ZANESLJIV IN OKOLJU PRIJAZNEJŠI

Električna energija je dobrina, ki ima mnoge posebnosti. Je neoprijemljiva, zato se je ne da shranjevati. V svoji dostopnosti je pogosto zelo muhasta in da nam lahko ustreže, potrebuje mnoge vire. Vodo, premog, veter, sonce in še kaj. A rado se pripeti, da jih, kadar jih najbolj potrebujemo, ni prav dovolj.

Šesti blok Termoelektrarne Šoštanj, ki bo zgrajen do leta 2014, predstavlja novo poglavje v energetske oskrbi Slovenije. Naši državi ne bo zagotovil le varne in zanesljive oskrbe z električno energijo, upošteval bo tudi vse okoljevarstvene vidike o zmanjšanju onesnaževanja okolja. Pri enaki količini proizvedene električne energije bo namreč v ozračje emitiral skoraj poldrugi milijon ton CO₂ letno manj.

Dotok električne energije iz bloka 6 TEŠ bo zanesljiv, okolju prijazen in družbeno odgovoren. Za našo in za vse prihodnje generacije, ki bodo nekoč živele v nizkoogljični družbi.

www.hse.si

Skupina **hse**

www.te-sostanj.si

HSE d.o.o., Koprška ulica 92, 1000 Ljubljana

| TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o., Cesta Lole Ribarja 18, 3325 Šoštanj

MANJ
ONESNAŽEVANJA
~
VEČ ENERGIJE